The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, FEBRUARY 21, 1959.

LATVIJA

AMERIKA

15./760. n-rs. SESTDIEN, 1959. G. 21. FEBRUĀRI 9. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 m. $4.50; par 6 m. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

CIŅĀS KALDINĀTA DRAUDZĪBA

IGAUNIJAS VALSTS SVĒTKOS

Mūsu ziemeļu kaimiņi igauņi, līdzīgi mums un lietuvjiem, ieguva brīvību garās cīņu fazēs un pārdzīvojot smagu apspiestības laikmetu. Kopš 13. gadu simteņa daudzas svešas varas tiekušās sev pakļaut un pārtautot ciešā nacionālā apziņā vienotos igauņus. Viņu novadiem pāri vēlušās vācu, dāņu, poļu, zviedru un krievu varas, bet neviena no tām nespēja tur nostiprināties vai izdeldēt igauņos viņu nacionālos un neatkarības centienus. Šo smago savas vēstures posmu igauņi pārdzīvoja ar īsta ziemeļnieka izturību slavenajā pretestības garā, līdz ap 19. gadu simteņa vidu sākās tautas atmoda, ko ievadīja pirmie igauņu intelligences pārstāvji. Šai laikā arī radās eposs „Kalevipoeg", kurā attēlotā igauņu senatne modināja tautā brīvības ilgas un neatkarības centienus. Tālejoša nozīme nacionālās pašapziņas modināšanā bija 1869. gadā pirmajiem vispārējiem Dziesmu svētkiem Tērbatā. Nacionālos centienus tautā pauda un stiprināja daudzie laikraksti ,kuŗu vadībā bija personības ar lielām spējām, prasmi un autoritāti.

Pirmais pasaules karš pārtrauca igauņu zemes uzplaukumu, taču šī kara sekas viņiem nebija tik postošas. Pēc 1917. g. marta revolūcijas igauņi tā paša gada vasarā ievēlēja savas zemes augstāko pašvaldības iestādi — Zemes padomi, kuŗas darbību nosprostoja boļševiku valdības nodibināšanās Igaunijā. Tikai 1918. g. februārī, vācu armijai ielaužoties Igaunijā, Zemes padome atkal izvērsa savu darbību, ar manifestu tā paša gada 24. februārī pasludinot Igauniju par neatkarīgu demokratisku republiku. Taču vācu okupācijas vara visādi ierobežoja Pagaidu valdību, neatzīstot jauno Igaunijas valsti. Bet Pagaidu valdība darbojās slepenībā, cik vien tas bija iespējams. Sevišķi sekmīgi bija šīs valdības ārzemju delegātu panākumi, jo 1918. g. pavasarī Anglija, Francija un Italija atzina Igauniju de facto. Pēc Vācijas revolūcijas un tās karaspēka izvākšanās Pagaidu valdības darbība pastiprinājās. Taču atejošiem vācu pulkiem uz pēdām sekoja boļševiki nolūkā pievienot Igaunijas territoriju Krievijai. Ar slavējamu pašaizliedzību un apbrīnojamu enerģiju Pagaidu valdība stājās pie valsts aizsardzības organizēšana, iecelot par karaspēka pirmo pavēlnieku ģen. J. Laidoneru. 1919. g. 7. janvārī igauņu jaunā armija izvērsās vispārējā pretuzbrukumā un ap februāŗa vidu Igaunijas territorija bija no boļševikiem atbrīvota. Bet ar to vēl cīņas nebija galā, jo sarkanie turpināja uzbrukumus. Šis apstāklis radīja nepieciešamību — vajāt pretiniekus arī Latvijas territorijā, kur atbrīvotajos apgabalos mūsu valdībai bija iespējams noorganizēt Ziemeļlatvijas armiju. Tā mūsu un igauņu karapulki vienojās kopīgai cīņai pret boļševikiem, pārejot vispārējā pretuzbrukumā un ātrā gaitā atbrīvojot Vidzemes lielāko daļu. Šai ieroču brālībai vajadzēja izturēt izšķirīgo cīņu pret vācu landesvēru un dzelzs divīziju, kas risinājās pie Cēsīm. 1919. g. 21. un 22. jūnijā. Cīņa beidzās ar abu sabiedroto uzvaru. Mūsu brīvības cīņu vēsture fiksē faktu, ka Cēsu kaujās igauņi nesuši lielāko upuri.

Uz cīņās kaldinātās draudzības pamata valsts patstāvības nākamajos posmos izauga arī politiskā, kultūrālā un saimnieciskā tuvināšanās un sadarbība. Kopīgais liktenis brīvības cīņu posmā trīs Baltijas valstis tuvinājis draudzībā, taču mūsu un ziemeļu kaimiņa kopīgie asins upuri iezīmējuši asāk un dziļāk vēsturiskās pēdas. Kopīgi plaukām, bet vienā laikā arī sabrukām un zaudējām savu patstāvību, sarkanā sadisma varas lavinai veloties pāri daudzām savu neatkarību izkaŗojušām valstīm un tautām.

Tagadnes īstenība ir nežēlīga, tā tīko pazudināt pagātnes veikumus. Bet tas nav un nekad nebūs iespējams, kamēr vien mūsu sirdīs un ticībā degs nākotnes cerības un goddevība tiem kopīgi nestajiem upuriem, uz kuŗu pamatiem reiz gaisā izslējās abu sabiedroto karogi. Ne Kalevs, nedz Imanta nav apklusuši. Kaut neredzami, tie stiprina mūsu ieceres un lolojumu. Cauri laika postam — netaisnībai un glēvulības lāstam varam saskatīt k o p ī g a s gaismas atmirdzēšanu. Šai ticībā un draudzīgā paļāvībā lai sumināmām cīņās iegūtos draugus — igauņus!

Aleksandrs Vilks

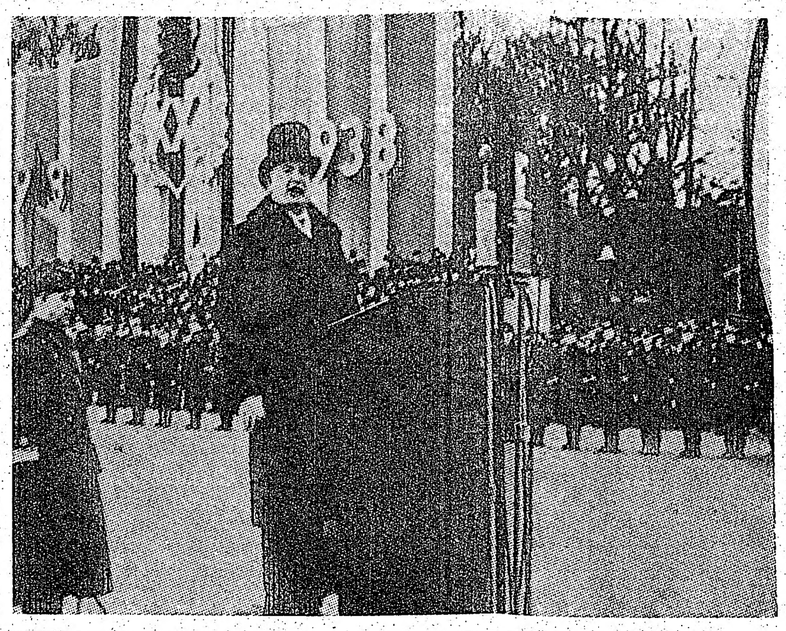

Brīvās Igaunijas prezidents — valsts vecākais K. Pāts, saka uzrunu karaspēka parādē 1938. g., Igaunijas neatkarības 20. g a d a svētkos.

MAKARIOSS KAVĒ SAPRAŠANOS

VIENIGI ARCHIBĪSKAPS MAKARIOSS PRETOJAS VAIRĀKIEM NOTEIKUMIEM, KUŖUS ANGLIJA, GRIEĶIJA, TURCIJA UN ĶIPRAS TURKI JAU AKCEPTĒJUŠI.

L o n d o n ā. Par Ķipras salas grieķu nacionālistu nemiernieku vadoni ieskatītais archibīskaps Makarioss Londonā sāk spēlēt mazā cinīša lomu, kas var vēl apgāzt visu Ķipras vienošanās vezumu.

Ķipras neatkarības noteikumus, kā zināms, Cīrichē izstrādāja Turcijas un Grieķijas ministru prezidenti un ārlietu ministri. Tos akceptēja Anglija, un varēja domāt, ka tos pieņems arī Ķipras grieķu un turku tautības iedzīvotāju pārstāvji. Turki šos noteikumus arī pieņēma, bet ne tā salas grieķu reprezentants Makarioss. Viņš pretojas 4 nolīguma noteikumiem: Pirmkārt, ka Ķipras salā paredzēts stacionēt grieķu, turku un angļu karaspēku vienības, kas, acīmredzot, raudzītos, lai Ķipras neatkarības noteikumi arī tiek ievēroti. Otrkārt, Makariosu neapmierina lēmums, ka Tautas pārstāvju namā turkiem būtu 30% un grieķiem 70% deputātu, kamēr armēņu un makonitu minoritātes pilnīgi ignorētas. Pēdējo ir apmēram 2% no Ķipras iedzīvotāju kopskaita. Archibīskaps neatzīst arī ministru padomes sadalījumu. Cīriches nolīgumā 7 ministru portfeļi paredzēti grieķiem, 3 turkiem, ar noteikumu, ka vismaz viens no galvenajiem ministriem nāk no Ķipras turku aprindām.

Ķipras turku delegācija jau ir pasteigusies paziņot, ka tai Makariosa pretestība nav akceptējama un ka tā nevienā jautājumā archibīskapa priekšā tālāk nepiekāpsies. Sagaida, ka tādu pašu nostāju ieņems arī Anglija, Turcija un Grieķija, atstājot Makariosu vienu ar savām prasībām. Atliek tikai vaicāt, vai Makariosa ignorēšana apmierinās Ķipras grieķu teroristus? Fakts, ka šoreiz pret Makariosa pārspīlētām prasībām stāv arī Grieķijas valdība, katrā ziņā būs ļoti svarīgs, teroristiem izlemjot savas tālākās gaitas. Tomēr tikai laiks rādīs, vai nacionālistu nemiernieki samierināsies ar Cīriches un Londonas lēmumiem radīt neatkarīgu Ķipru — un nevis pievienot pēdējo Grieķijai, kā to gribēja Makarioss un par ko cīnījās teroristi.

Turcijas premjērs pārcietis lidmašīnas katastrofu

L o n d o n ā. Kāda angļu pasažieru lidmašīna lidojumā no Ankaras uz Londonu, mēģinot nosēsties biezā miglā, cieta katastrofu. Nelaimes gadījums notika Gatvikas lidlauka tuvumā, 30 jūdžu dienvidos no Londonas. Lidmašīnas pasažieru starpā atradās Turcijas ministru prezidents Menderes, kā arī Turcijas delegācijas pārstāvji, kuŗiem Londonā būtu jāuzsāk sarunas ar Angliju un Grieķiju Ķipras salas neatkarības jautājumā. Lidmašīnai avarējot, nogalinātas divpadsmit personas, to starpā vairāki turku delegāti, kamēr ministru prezidents Menderes nav nopietni ievainots.

ŠOGAD BTFK PREZIDĒ LATVIEŠI

Baltijas tautu federācija Kanadā savā gadskārtējā pilnsapulcē 16. februārī ievēlēja jaunu valdi. Rotācijas kārtībā šogad prezidēs latvieši.

B.T.F.K. priekšsēdis J. Lejiņš, pr-ža vietn. O. Breņķis, sekretārs — A. Stašāns.

Igauņu pr-ža vietn. E. Lutsalu, lietuviešu pr-ža vietn. J. Čuplinskas.

Sēdes sākumā par pagājušā gada darbību ziņoja bij. pr-dis E. Lutsalu. Sarīkots 14. jūn. akts Iespiests pārskats par Baltijas tautu likteni un izplatīta informācija kanadiešu starpā. Nosūtīta līdzjūtības vēstule ASV valsts sekretāram Dž. F. Dallesam sakarā ar viņa slimību.

Atzīts par nepieciešamu, lai baltiešu prese trimdā sniegtu vairāk informāciju par visu trīs tautību sabiedrisko un kultūrālo dzīvi. -š.

RIETUMI PROPONĒ ĀRLIETU MINISTRU KONFERENCI

SAV. VALSTIS, ANGLIJA UN FRANCIJA ATSEVIŠĶAS NOTĀS PADOMJU SAVIENĪBAI DEKLARĒ, KA TĀS RIETUMBERLĪNI NEATSTĀS

Šīs nedēļas sākumā Rietumu lielvalstu sūtņi Padomju Savienībai iesniedza notas ar priekšlikumu sasaukt ārlietu ministru konferenci Berlīnes un Vācijas apvienošanas jautājuma noskaidrošanai. Rietumvācijas sūtnis Maskavā atbalstīja Rietumu lielvalstu priekšlikumu.

Sav. Valstu, Anglijas un Francijas notas ieskatāmas par atbildi Padomju Savienības 10. janvāŗa priekšlikumam, kuŗā pēdējā proponēja valstu konferences sasaukšanu nākamo divu mēnešu laikā. Padomju ieceŗētai konferencei būtu bijies jābeidzas ar Vācijas miera līguma parakstīšanu. Pat miera līguma pamatnoteikumus Padomju Savienība jau bija paguvusi izstrādāt, paredzot neitrālizētu Vāciju, kuŗā atomieročī, raķetes un zemūdenes būtu aizliegtas.

Spriežot pēc Reutera aģentūras ziņām, Rietumi padomju priekšlikumam tieši nav atbildējuši; krievu noteikumi sabiedroto notās nemaz nav pieminēti, Rietumiem proponējot vienīgi ārlietu konferenci, neminot pat ne šādas eventuālas konferences vietu, nedz laiku. Par to, pēc Rietumu domām, varētu vienoties vēlāk, diplomātiskā ceļā. Pašreiz svarīgākais ir redzēt, vai krievi šādu konferenci akceptēs un gribēs tanī piedalīties. Rietumos domā: ja ārliet uministru konference notiks, tad kādā neitrālā valstī, piemēram, Šveicē vai Austrijā. Par konferences laiku min vai nu aprīli ,vai maiju, bet katrā ziņā tas nevarētu būt vēlāk par 27. maiju, kad Padomju Savienība paredzējusi likvidēt četru valstu Berlīnes pārvaldi, Austrumberlīni nododot vācu komūnistu valdībai.

Pieaug komūnistu aktīvitāte Dienvidkorejā

Dienvidkoreja uztraucas par pieaugošo Ziemeļkorejas komūnistu subversiju.

Pēdējos gados pieaugusi ziemeļkorejiešu subversija un spiegu darbība Dienvidkorejā. Tai pašā laikā komūnisti sākuši arī stiprināt savus bruņotos spēkus. Šo informāciju starp citu apstiprina arī Dienvidkorejā stacionēto Sav. Valstu bruņoto spēku vadība, aizrādot, ka komūnisti ne bez panākumiem, cik vien iespējams, mēģina iespiesties visdažādākajās Dienvidkorejas dzīves nozarēs.

Komūnistu partijas šūniņas, kas Dienvidkorejā kaŗa laikā un pēc kaŗa pilnīgi iznīcinātas, tagad tiekot pamazām atjaunotas. Komūnistu aģenti no Ziemeļkorejas iefiltrējoties gan tieši pāri robežai, gan tiekot iesūtīti no Japānas. Laikā kopš Korejas kaŗa pamiera 1953. gadā līdz 1958. gada beigām Dienvidkorejas policija aizturējusi 13.000 komūnistu aģentu, sabotieŗu un komūnistu partijas pagrīdes šūniņu biedru.

MELNO DUMPIS KONGO

KONGO REPUBLIKAS NĒĢERU CILTIS UZSĀKUŠAS SAVSTARPĒJU IZRĒĶINĀŠANOS.

Janvāŗa pirmajā pusē savstarpējas nesaskaņas izraisīja vispārējus nemierus beļģu Kongo, kur Leopoldvillē vien tika nogalināti 35 un ievainoti vairāk kā 100 afrikāņu. Tagad par tādiem pašiem nemieriem ziņo no jaunās Kongo republikas, franču ekvatoriālā Afrikā. 107.000 iedzīvotāju lielajā Brazzavilles pilsētā, kas, otrpus Kongo upei, atrodas tieši pretī Leopoldvillei, politisko grupu un cilšu sadursmēs nogalināti 50 un ievainoti 76 afrikāņi. Tālāku slepkavību apturēšanai pilsētā noteikt policijas stunda un pastiprināta armijas un policijas apsardzība.

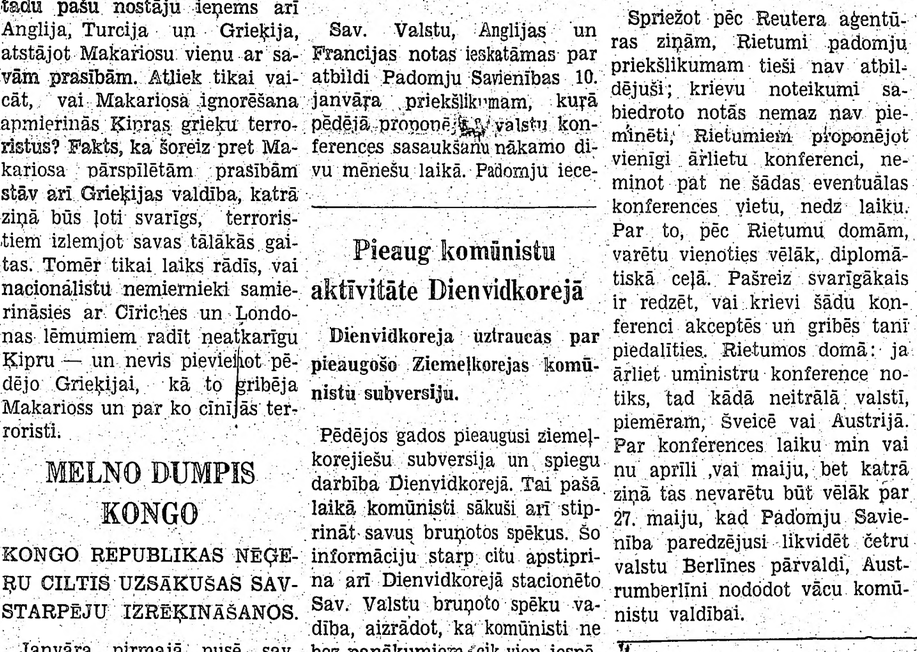

Toronto Latviešu kreditsabiedrības dibinātāju pārstāvji. No kr.: A. Gailītis, A. Svenne (pr-dis), R. U. Hyde (Kanadas kreditunijas pārstāvis), V. Upeslācis un K. Šūns (rev. kom. loc. J. Kreiļa uzņ.

CHRUŠČEVS PIEDRAUD AR KAŖU

BERLĪNES JAUTĀJUMĀ — SPIEDIENS NO RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM

Mekmillens iepazīstinās Padomju Savienību ar Berlīnes stāvokļa nopietnību; Chruščevs gatavojas parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju, kamēr Eizenhauers apgalvo, ka, ja kāds Berlinē sāks šaut, tad tie būs komūnisti.

L o n d o n ā. Anglijas valdības aprindas paskaidro, ka ministru prezidents Mekmillens, kas uz Maskavu izlidos šīs nedēļas nogalē, nolēmis brīdināt padomju premjēru Chruščevu neaizmirst, kādas sekas var rasties Padomju Savienībai, ja tā mēģinās piespiest sabiedroto garnizonu izvākšanos no Rietumberlīnes. Mekmillens liks Chruščevam skaidri saprast, tā ziņo no Londonas, ka Maskava ir rūgti vilusies, ja tā domā, ka Rietumi ir savstarpēji sašķelti, militāri vāji un nesagatavoti. Pie viena angļu viesi Maskavā mēģinās noskaidrot, vai vispār pastāv kādas cerības Rietumu un Austrumu sarunām, kuŗās vienai pusei piekāpjoties, piekāptos arī otra puse. Rietumi savu gatavību atsevišķos jautājumos piekāpties jau ir paziņojuši. Ja Padomju Savienība kaut ko līdzīgu darīt negrib, tad jaunu sarunu organizēšana jau automātiski pārvērsās neauglīgā laika šķiešanā. Pēc atgriešanās no 10 dienu ilgās vizītes Padomju Savienībā ministru prezidents Mekmillens apmeklēs vispirms Parīzi un pēc tam Bonnu, lai Francijas un Rietumvācijas valdību galvām personīgi ziņotu par sarunu norisi Maskavā. Ir pat iespējams, ka pēc Eiropas sabiedroto galvaspilsētu apmeklēšanas Anglijas ministru prezidents izlido uz Vašingtonu, lai savos novērojumos dalītos ar prezidentu Eizenhaueru.

M a s k a v ā. Uzrunādams Tulas pilsētas rūpniecības strādniekus, Chruščevs pirmoreiz atklātībā pieminēja varbūtību, **ka Padomju Savienība, uz savu roku, varētu parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju. — Tādā gadījumā, Chruščevs brīdināja Rietumus, Austrumvācija būtu suverēna valsts, un katrs mēģinājums sasniegt Rietumberlīni — pa zemi, gaisu vai ūdeni — sastaptos ar bruņotu pretestību.**

Šī gada 10. janvāŗi Kremlis aicināja visas tās valstis, kas cīnījās pret Hitleru, sanākt uz konferenci marta mēnesī, kur tad tiktu parakstīti miera līgumi ar Austrumvāciju un Rietumvāciju, oficiāli atzītot, ka tās ir divas neatkarīgas valstis, katra ar pretēju politisko iekārtu. Tagad, kā redzams, Chruščevs gatavojas aiziet pat vēl tālāk — neatkarīgi no Rietumiem, līdz ar to pretēji Potsdamas konferences noligumiem — viņš taisās parakstīt miera līgumu ar Austrumvāciju. Savā runā Tulā Chruščevs nobrīdināja arī Rietumu „zobenu žvadzinātājus", kas gatavojoties ieročiem rokā lauzties uz Rietumberlīni gadījumā, ja Austrumvācija ceļu slēgtu.

V a š i n g t o n ā. Atbildot Chruščeva bravūrīgajai runai, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers izteicās: **ja Berlinē vispār notiks kāda šaušana, tad komūnisti būs tie, kas šo šaušanu būs uzsākuši.** „Mēs nekad neesam teikuši," paskaidroja prezidents, „ka mēs gatavotos izšaut sev ceļu uz Rietumberlīni. Bet mēs sakām, ka mēs turpināsim pildīt savus pienākumus pret tiem cilvēkiem, pret kuŗiem mēs šos pienākumus uzņēmāmies 1945. gadā. Ja mēs savu pienākumu pildīšanā tiekam apturēti, tad tā būs pretējā puse, kas lietos bruņotu varu, lai mūs apturētu." Žurnālistu vaicāts par Chruščeva brīdinājumu, ka šaušana Berlīnē var novest pie jauna kaŗa, prezidents uzsvēra: „Viņš, droši vien, runā par šaušanu, kas tiktu sākta, lai mūs aizkavētu pildīt mūsu pienākumus. Galu galā tas ir tas, kas notiks, ja tas vispār notiks."

ZIŅAS ĪSUMĀ

◍ Pēc naudas apmaiņas vienkāršošanas Rietumeiropā Anglija atcēlusi līdz šim stingros noteikumus par mārciņas pārvēršanu dolaros. Izceļotāji uz dolaru valstīm tagad varēs apmainīt līdz 5.000 mārciņu, kamēr līdz šim ģimene dolaros pārvērst drīkstēja ne vairāk kā 2.000 mārciņu

◍ Britu Kolumbijas vēstures profesors Roze kādā runā izteicās, ka kaŗa gadījumā Kanadai var izrādīties apvienoties ar Sav. Valstīm. Vēsturnieks paskaidroja, ka Kanadas stāvoklis ir apmēram tāds pats kā 19. g. s. Polijai, kas atradās visu Eiropas nesaskaņu krustceļos. „Dzīvot starp Sav. Valsīm un Padomju Savienību," sacīja profesors, „ir apmēram tas pats, kas dzīvot teltī blakus zilonim. Viņam nav nekas jauns pret jums padomā, bet viņš var neviļus uzgāzties jums virsū."

◍ Sav. Valstis un Kanada dalīsies Ziemeļamerikas kontinenta gaisa aizsardzības sistēmas izbūves izdevumos. Bomark raķešbāžu ierīkošana Kanadā vien izmaksās vismaz 300 milj. dolaru. Divas trešdaļas no šiem izdevumiem segs Sav. Valstis.

◍ Sav. Valstu aviācija uzsākusi jaunā B-70 bumbvežu un F-108 iznīcinātāja ražošanu. Abas lidmašīnas būs spējīgas lidot ar 2000 jūdžu ātrumu stundā, 70.000 pēdu augstumā. Tās būs apgādātas ar atomraķetēm un pietiekamiem degvielu krājumiem, lai varētu uzturēties gaisā relātīvi ilgu laiku.

◍ Šīs nedēļas sākumā Italijas valsts prezidents Gronči pieņēma jauno Italijas valdību un kabineta ministru zvērestu. Ne vēlāk kā desmit dienu laikā jaunam kabinetam jāstājas parlamenta priekšā cerībā, ka tas premjēra Seņi valdībai nobalsos uzticību.

Laika novērošanas stacija izplatījumā

Amerikāņu satelits fotografē mākoņu formācijas no 2.000 jūdžu augstuma.

V a š i n g t o n ā. Vangarda raķete šī gada 17. februārī iesēdināja orbitā jaunu amerikāņu satelitu — pirmo laika novērošanas staciju izplatījumā. Vangarda raķetes ražotājiem šis panākums nāca lēni. Septiņos izšaušanas mēģinājumos Vangards apmierinoši darbojās tikai vienu reizi, pagājušā gada martā, ienesot orbitā kādu 3½ mārciņu smagu satelitu.

Astotais Vangarda izšaušanas mēģinājums pagāja bez traucējumiem, raķetei sasniedzot nepieciešamo ātrumu un augstumu, lai tā varētu ieiet orbitā ap zemes lodi. Līdzpaņemtais satelits sver gan tikai 21½ mārciņu, bet tas apgādāts tik daudz dažādiem instrumentiem, ka amerikāņu zinātnieki no tā sagaida lielas lietas, galvenais — precizāku gaidāmā laika paredzēšanu. Satelits fotografēs zemes lodi apņemošos mākoņu blāķus — šoreiz no otras puses, no augšas. Iegūto informāciju satelits uzkrās, un zinātnieki to varēs iegūt pēc vēlēšanās, kad satelits atrodas vistuvāk šādam darbam piemērotām uztveršanas stacijām. Domā, ka satelits informāciju spēs noraidīt apmēram divas nedēļas — kas ir pārdzētais satelita radio bateriju mūžs. Savu pirmo apli ap zemes lodi jaunais amerikāņu satelits veica 126 minūtēs ar 14.000 — 18.000 jūdžu ātrumu stundā, sasniedzot 2.059 jūdžu augstumu savā augstākā un 335 jūdžu augstumu savā zemākā punktā.

Rokas grāmata autobraucējiem

Ontario transportministrija visā drīzumā izdos kabatas grāmatu auto braucējiem, kuŗā sīki un pēc iespējas vienkāršos vārdos būs izskaidroti visi satiksmes noteikumi Ontario provincē. Jaunā grāmata domāta īpaši jaunkanadiešiem.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

DIVDESMIT DOLARU

Divdesmit dolaru ir diezgan liela nauda. Ar divdesmit dolariem Kanadā viens cilvēks var nopirkt pārtiku pieticīgai dzīvei pāris nedēļām; par divdesmit dolariem var iegādāties dažu labu drānas gabalu, kurpju pāri, radio aparātu . . . daudzas dzīvei nepieciešamas un derīgas lietas.

Bet ar divdesmit dolariem, dievamžēl, nevar atbrīvot Latviju. Ar divdesmit dolariem nevar daudz darīt tās netaisnības novēršanai, kādai tagad ir pakļauta latviešu tauta dzimtenē; ar divdesmit dolariem nevar sagatavot izdevumus, kas parāditu brīvajai pasaulei komūnisma drausmīgo, izķēmoto seju un postu, kādu tas atnesis visiem, kam ar to jāsastopas.

Un tomēr — ir cilvēki, kas domā, ka ar divdesmit dolariem var noraut masku komūnismam, atsegt tā viltīgās iefiltrēšanās metodes sabiedrībā un baznīcās, un, varbūt, arī kaut ko darīt Latvijas neatkarības atjaunošanai . . .

Neiespējami! — jūs teiksit. Kas tie par cilvēkiem? Kur viņi ir? Tie taču nevartu būt mūsu vidū?

Un tomēr — šie cilvēki — esam mēs paši! Mēs paši, laikam, tā domājam, jo — lasiet un brīnieties: pagājušajā gadā LNAK nozare Latvijas brīvībai saņēmusi tikai vienu ziedojumu — divdesmit dolaru. Protams, nav gan bijis nekāda īpaša aicinājuma. Ja tāds būtu bijis — sabiedrības atsaucība noteikti būtu bijusi lielāka. Tomēr — iepriecinoši tas nav. Ir laiks, ka Kanadā dzīvojošie latvieši savu centrālo organizāciju sāk atbalstīt ar lielākiem ziedojumiem, gan speciāliem mērķiem, gan darbinieka algošanai.

Pagājušajā sesijā LNAK padomes locekļi vienprātīgi atzina, ka LNAK valdei vajadzīgs kāds algots darbinieks ar labām angļu valodas zināšanām ,kas iznes uz saviem pleciem tehniskā darba smagumu visvairāk tieši dažādu memorandu sagatavošanā Latvijas neatkarības atjaunošanai domātos pasākumos un komūnisma briesmu atvairīšanai. Kas tad šo darbu līdz šim ir veicis? Cilvēki, kas strādā tikpat smagi, cik smagi strādā katrs latvietis Kanadā — daži viņi un jaunekļi, kuŗu skaits tikai nedaudz pārsniedz vienu desmitu. Tie ir entuziasti, kas ziedojuši savu laiku un dažreiz arī savus personiskos līdzekļus mūsu visu kopīgai lietai.

Šāds stāvoklis nevar vairs pārāk ilgi turpināties. Tas ir jāizlabo. Nevienam trimdiniekam nav morālisku tiesību sagaidīt, lai citi pilda viņa nacionālos pienākumus. Un — gandrīz neviens trimdinieks, kas strādā algotu darbu, nevarēs aizbildināties ,ka viņam trūkst līdzekļu mūsu nacionāli politisko un kultūrālo pasākumu atbalstīšanai. Dažreiz lietas ir jāsauc īstā vārdā. Gribu to darīt arī šoreiz, proti: **ja mēs atzītu par savu pienākumu iemaksāt Latvijas neatkarības atjaunošanas fondā tikai vienu desmito daļu no tās naudas, ko mēs izlietojam reibinātāju dzērienu iegādei — tad mūsu centrālo organizāciju rīcībā nebūtu tikai daži desmiti, bet gan daži tūkstoši dolaru.**

Lielais romiešu karavadonis Jūlijs Cezars, redzēdams ērtās dzīves fiziski un garīgi aptaukotos senātorus ,jautājis: „Par ko gan šie vīri cīnītos ,ja viņi nav ar mieru par Romu cīnīties?"

Vai tāpat mēs dažkārt nevarētu jautāt arī par vienu otru latviešu trimdinieku, kas šodien šķietami jau aizmirsis, ka arī viņš ir cīnītājs? Par ko gan viņš cīnīsies, ja viņš nav ar mieru par Latviju cīnīties? Viena lieta taču ir neapšaubāma: komūnisma briesmas brīvajai pasaulei nav vēl mazinājušās. Kopš Otrā pasaules kara tās desmitkārtīgi pieaugušas .Pēdējos gados komūnisti ir veikli aizsteigušies priekšā brīvajai pasaulei ar saviem izgudrojumiem bruņošanās rūpniecībā, kas iedveš pāniskas bailes Rietumu cilvēkiem, īpaši amerikāņiem ,kas 2 iepriekšējos karos uz savas zemes nav dzirdējuši pat šautenes šāviena. Komūnisti ir iefiltrējušies dažādās organizācijās un arodbiedrībās, jā — pat kristīgajā baznīcā tie mācējuši sev atrast pakalpīgus garus, kuŗu „dievs" sēž Maskavā.

Ja nu tas tā turpināsies, tad var pienākt diena, kad mums atņems visu to, ko esam šeit iekrājuši ,dažreiz varbūt ātraujot dolaru tur, kur tas bija vajadzīgs komūnisma briesmu atvairīšanai.

Ir laiks, kad mēs par šiem jautājumiem sākam nopietnāki pārdomāt. Un — ne tikvien pārdomāt, bet arī kaut ko darīt! Ir jāapbrīno pašaizliedzība, ar kādu mūsu tautieši sūta dāvanu saiņus uz dzimteni. Šim vajadzībām tiek izlietotas summas, kas sniedzas simtos tūkstošos dolaru. Lai cik aģārni tas arī izliktos, daļa no šīs naudas aiziet komūnistu propagandai Kanadā.

Kāda no šejienes lielākajām tirgotavām, kas pieņem saiņus nosūtīšanai uz dzimteni un pāpat smagi, cik smagi strādā katrs latvietis Kanadā — daži viņi un jaunekļi, kuŗu skaits tikai nedaudz pārsniedz vienu desmitu. Tie ir entuziasti, kas ziedojuši savu laiku un dažreiz arī savus personiskos līdzekļus mūsu visu kopīgai lietai.

Šāds stāvoklis nevar vairs pārāk ilgi turpināties. Tas ir jāizlabo. Nevienam trimdiniekam nav morālisku tiesību sagaidīt, lai citi pilda viņa nacionālos pienākumus. Un — gandrīz neviens trimdinieks, kas strādā algotu darbu, nevarēs aizbildināties ,ka viņam trūkst līdzekļu mūsu nacionāli politisko un kultūrālo pasākumu atbalstīšanai. Dažreiz lietas ir jāsauc īstā vārdā. Gribu to darīt arī šoreiz,

DZIMTENĒ MIRIS VIRSPRIESTERIS

NIKOLAJS LAUCIS

No dzimtenes Sav. Valstis saņemta sēru vēsts, ka 1958. g. 30. decembrī Rīgā miris virspriesteris Nikolajs Laucis. Viņš dzimis 1901. g. 29. augustā Rūjienā. Beidzis Latvijas kara skolu kara laikā un Rīgas pareizticīgo semināru. Kā virsnieks piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās. Pēc kara bijis pareizticīgo draudžu mācītājs vairākās Ziemeļlatvijas draudzēs un vēlākos gados Rīgas pareizticīgo katedrāles virspriesteris. Pildījis arī prāvesta pienākumus Vidzemē.Kā garīdznieks, apbalvots ar zelta krustu, bet par nopelniem dzimtenes labā — ar Triju zvaigžņu ordeni, aizsargu nopelnu krustu un citām goda zīmēm. Izsūtījumā vergu darbos Sibirijas mežos pavadījis 11 gadus un Latvijā atgriezies 1956. g. ar stipri iedragātu veselību, kas arī bijis par iemeslu viņa aiziešanai mūžībā. Apglabāts Rīgā, Pokrova kapos, 1959. g. 2. janvārī. Drīz pēc dēla, mūžības celinieku pulkam pievienojies arī viņa 92 gadus vecais tēvs Tenis Laucis, kas miris 15. janvārī un apbedīts 22. janvārī Rūjienā.

Nik. Laucis bija gaiša personība — kalpojis Dievam un tēvzemei. Noziedzīgā padomju vara šim cilvēkam sagādājusi ne tikai lielas ciešanas, bet arī priekšlaicīgu nāvi. V. Z.

AIZRĀDIJUMS

Kāds mūsu laikraksta lasītājs Farelē lūdz redakciju aizrādīt tautiešiem ,kas sarakstās ar viņu ļaudīm Farelē, Vācijā, — nelikt neko vērtīgu vienkāršās vēstulēs, bet gan apdrošinātās, jo neapdrošinātās vēstules bieži pazūd ,no kā cieš tiklab vēstuļu sūtītāji, kā arī saņēmēji.

AIZSAULES CEĻOS

13 janvārī Bilefeldē, Vācijā, miris Georgs Kitners.

PASKAIDROJUMS

LA iepriekšējā n-rā 3. lapā raksta Pāvests Jānis XXIII pārkārto diplomātus autors ir mag. iur. E. Lapiņš.

VĒSTULES NO DZIMTENES
(no Gulbenes)

pienākušas uz E. Kaņķa kundzes vārdu. Saņemamas mūsu laikraksta kantorī.

PRIEKŠZĪMĪGU ZEMGALIETI AIZSAULĒ IZVADOT

16. februārī Toronto Jorkas kapos zemes klēpī guldīts Tērvetes pag. Aunu - Lāču mājas čaklais saimnieks Kristaps Bārs, kas līdz pēdējam elpas vilcienam savās domās kavējās dzimtenē, kur palika viņa lielais mūža darbs un dzīves laimīgākie gadi.

Nelaikis dzimis 1883. g. 22. jūnijā Tērvetē ,kur garā mūža laikā priekšzīmīgi iekārtojis savu saimniecību un rosīgi piedalījies sabiedriskā darbā. Kopš brīvās Latvijas nodibināšanās darbojies pagasta padomē un valdē, bijis pagasta vecākais, krājaizdevu s-bas priekšnieks, ugunsdzēsēju nodaļas vaditājs un draudzes vecākais.

Ar dzīvesbiedri Martu izaudzējuši meitu un divus dēlus. Meita ar ģimeni palikuši Latvijā, bet abi dēli dzīvo Toronto. Vecākais Jānis, kuŗa vārds labi pazīstams Kanadas latviešu sabiedrībā, Latvijā beidzis Lauksaimniecības akadēmiju, bet Toronto — vietējās universitātes tautsaimniecības fakultāti. Jaunākais dēls Valdis studē inženierzinātnes.

Kaut gan nelaika sirds jau sāka pagurt, tomēr arī šeit viņš bieži bija redzams sabiedrībā; aktīvi darbojies Zemnieku s-bas partijā un bija Austrumu draudzes pērminderis.

Tālredzīgā un apskaidrotā latviešu zemes arāja dižākā vērtība bija — viņa dziļā tēvzemes mīlestība. It kā saredzēdams savas dzīves ceļa galu ,viņš dēliem atgādināja kalpot tautai un tēvzemei tā, kā viņš to darījis. Aizgājēja pēdējā vēlēšanās bija, lai dēli, kad pienāks laiks, uzvilktu Tērvetē brīvās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu.

Kristaps Bārs nešķiroja cilvēkus pēc viņu sabiedriskā stāvokļa vai turības, bet saprata un cienīja katru, kas gāja taisnu ceļu pārticībā vai nabadzībā. Goda prāts viņu vadīja paša un sabiedriskajā darbā, kāpēc bija iecienīts tālu aiz pagasta robežām ,un arī šeit, svešumā.

Uz pēdējo dusu nelaiki pavadīt bija pulcējušies pāri par simts piederīgo ,draugu un cienītāju, pat no ASV. Izvadīja Austrumu draudzes mācītājs A. Briedis. Atvadu vārdus teica un ziedus nolika šīs draudzes pr-ks O.Dzērvītis, draudzes dāmu komitejas pr-ce Stagava, korporācijas Frat. Lataviensis pārstāvis E.Lazda, Zemnieku s-bas rajona vadītājs J. Lejiņš u. c. Kā pēdējā no aizgājēja atvadījās tērvetiete B. Senkēviča - Ziemane, veltot savam kādreizējam kaimiņam siltus un sirsnīgus vārdus.

Vieglas smiltis tālajā pasaules malā!

Piederīgie pie aizgājēja šķirsta, no kr.: dēls Jānis, vedekla Austra, dzīvesbiedre Marta un dēls Valdis. J.Kreiļa uzņ.

KANADĀ
TORONTO

● Jaunatnes svētku organizācijas komitejas sacensību daļa tuvākā laikā griezīsies pie vairākiem ievērojamiem rakstniekiem ar lūgumu piedalīties žūrijas komisijā. Dzejoļu sacensībām lūgs R. Skujiņu un J. Veseli, bet prozas un izlugu sacensībām — V. Kalniņu, J. Kadili un P. Bičoli.

Savu piekrišanu devis jau prof. A. Annuss, kuŗš piedalīsies gleznu žūrijas komisijā. G. Liepiņš nule kā uzņēmies sagatavot godalgu zīmes foto skatei, bet A. Viveris rūpēsies par pastmarku izstādīšanu. J. Pālens vadīs Jaunatnes svētku bērnu rītu.

● Vidusskolniece Olga Pētersone kā vienīgā latviete piedalīsies Džarvis vidusskolas uzvedumā — Gilberta un Sullivana operetē „Mikado" ,ko uzvedīs 27. februāri skolas auditorijā.

● Turpmāk latviešu saimniecisko darbinieku apvienības jaunā valde darbosies šādā sastāvā: P. Rasiņš (valdes priekšsēdis), R. Eglītis (priekšsēža vietnieks), V. Bebris (sekretārs), J. Kreilis (kasieris) un A. Kristapsons (biedrzinis).

● Kivanis mūzikas festivāls iesākās 16. februārī Toronto un turpināsies līdz 28. februārim. Tajā piedalās ap 22.000 jauno un topošo mūziķu no visas Kanadas. Arī vairāki latviešu vārdi lasāmi festivāla programmās. No Martas Tūteres klavierstudijas piedalās 6 g .v. Inese Černavska, 12 g. v. Marita Grīnberga, 14 g. v. Tālis Ozoliņš un 12 g. v. Ināra Misiņa.

● Sākot ar 15. februāri Sidrabenes pārvalde darbojas jaunā sastāvā: K. Zariņš, G. Lūris, P. Plisis, O. Tambergs un A. Ezers.

Pēdējā sēdē pārrunāja arī turpmāko darbību. Ar pavasari pārvalde sāks Sidrabenes izdaiļošanu. Nule kā pieņemti pirkšanas noteikumi 7—10 akru iegādei, ar ko jūtami būs paplašināta lauku īpašuma territorija. Iecerēts izveidot arī iebraucamo ceļu. Sēdi vadīja E. Tiltiņš.

● Baritons Aleksandrs Kalniņš, šķiet, ir vienīgais latvietis, kas sastāv Toronto itāliešu operas klubā. Laiku pa laikam šis klubs rīko koncertus, kuŗos piedalās spējīgākie dziedoņi. Pēdējā koncertā debitēja arī mūsu jaunais dziedonis ar āriju no Donizetti operas „La Favorita" un Skarlatti klasisko dziesmu „O Cessate Di Piagarmi". A. Kalniņš savu pieredzi operas laukā guvis pie bij. Milānas La Scala un Nujorkas Metropolitena operas solistes Džinas Džinajas (Cigna), bet mūzikas teoriju viņš turpina pie pazīstamās kanadiešu skolotājas Edites Fut (Foot) Toronto Karaliskā konservatorijā.

● Par spīti spēcīgajām lietus gāzēm, TLB dāmu komitejas karnevāls „Puteni" bija pulcinājis daudz viesu, kas pavadīja patikami savu laiku gaumīgi dekorētajās telpās. Karnevāls bija tik teicami izdevies, ka dāmu komiteja 7. martā rīkos atkārtojumu ar nosaukumu „Atkusni".

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazija 21. februāri rīko slēgtu vakaru TLB telpās. Programmā piedalīsies visu klašu audzēkņi ar dažādiem priekšnesumiem — dzejām, referātiem, domrakstiem un drāmatizējumiem, kas ņemts no skolas mācību priekšmetiem. Sarīkojuma otrā daļa būs tautas dejas un rotaļas.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā rīkotais raibais vakars pulcināja ap 160 viesu. Par Jaunatnes svētku nozimi referēja Austris Uiska. Programmu, kuŗā piedalījās gandrīz visi organizācijas locekļi, vadīja Brunis Rubess. Sevišķu jautrību radīja jaunākie modes „grāvēji", un latviešu „Elvis Preslijs" Publikas atsaucību izpelnījās arī L. Pāvula ar „bundžu" deju un Bramptonas Trejmeitiņas ar 2 latviešu tautas dziesmām. Vakara izlozei bija ziedoti 10 priekšmeti. Sarīkojums deva ap 160 dol. lielu atlikumu.

● Pag. nedēļas nogalē māc. A. Briedis salaulāja Staņislavu Tesvinu ar Vladislavu Kozakēviču .

● Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes pilnsapulce notiks svētdien, 8. martā, pēc dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcā.

Darba kārtībā: pārskati par 1958. gadu, vēlēšanas, dievnama iegādes jautājums u. c.

● Sv. Jāņa draudzes padomes sēde notika piektdien, 13. februārī Sv. Jāņa baznīcā. Sēde galvenokārt bija veltīta 1958. gada darbības pārskatu izstrādāšanai, ar kuŗiem iepazīstinās 8. marta pilnsapulces dalībniekus. 1959. gada budžetu sabalansēja $12.325,- apmērā. Saulaines budžets 1959. gadam paredzēts $11.070,00 apmērā.

● Pēc ilgākas slimošanas 70 gadu vecumā Gravenharstā miris Sv. Jāņa draudzes locekļis Jēkabs Vītiņš. Viņa izvadīšana uz latviešu kapu nodalījumu notika 17. februārī no apbedīšanas biroja, 172 Danforth Ave. Sēru dievkalpojumu vadīja mā. A. Lūsis.

Nelaikis ilgāku laiku strādāja par kopēju Muskokas sanatorijā. Pēc viņa sēro atraitne, meitas, znots , mazbērni un piederīgie dzimtenē.

● Baltijas sieviešu padome rīko Pēcpusdienas tēju 1. martā, pl. 5 p. p. Lietuviešu jaunajā namā, 1021 College ielā. Piedalīsies visu triju baltiešu tautu deju grupas.

HAMILTONĀ

● Sestdien, 21. februārī, plkst. 7.00 vak. Sv. Trisvienības baznīcas apakšējās telpās prof. P. Kiķauka referēs par ūdens plūdiem grieķu, jūdu un babiloniešu literātūrā.

● Sestdien, 28. februārī, DV Hamiltonas nodaļa rīko gadskārtējo 4. karnevālu Pigbridžā, Connaught hoteļa jaundekorētajā Kristalla zālē.

Par paredzamiem karnevāla raibumiem rīkotāji vēl noslēpumaini klusē. Ir gan sadzirdēts, ka gatavojoties vesels laikmetīgo masku klāsts un vēl citi redzēti un neredzēti brīnumi romantiskajā apgaismojumā pie mākslinieciski darinātajām sienu gleznām. Spēlēs iecienītā Babekas deju kapella . . .

● Sestdien, 21. martā, HLB dāmu komiteja rīko mūzikāli literāru vakaru ar Dr. P. Vasariņa referātu.

● Sestdien, 25. aprīlī, HLB rīko apvienoto vīru koŗu „Viesturs" koncertu ar balli Polish Alliance Hall telpās, 644 Barton St. E.. Sākums pl. 6 vakarā.

LONDONA, (ONT.)

● Latviešu Kultūras dienu sarīkojums notiks sestdien, 21. februārī, Odd Fellows zālēs, Dundas ielā 555. Plkst. 6.30 atklās daiļamatniecības skati ar audumiem, kokgriezumiem, keramiku, sudraba un ādas izstrādājumiem. Būs vairāk par desmit izstādītāju, vairums no Toronto. Varēs arī nodot pasūtinājumus. Ieeja pret ziedojumiem.

Kultūras dienu referāts un koncerts augšējā zālē sāksies pl. 8.00 vakarā. To ievadīs māc. A. Čopa referāts: „Cilvēks dažādās dzīves situācijās". Pēc tam latvju dziesmas dziedās Maiga De Žardēna (soprāns) brīvmākslinieces Martas Tūteres klavieru pavadījumā. Ieeja $1,25, skolēniem, studentiem un par 65 gadi vecākiem — 60¢.

ZIŅAS NO ZVIEDRIJAS

20 GRADU SALS PATĪKAMĀKS NEKĀ 40 GRADU KARSTUMS

JAUNA VALDE JKS

Zviedrijas latviešu JKS dienās Stokholmā notika arī tās nodaļu delegātu sapulce, kuŗā ievēlēja Zviedrijas JKS Centrālo valdi uz nākošiem 2 gadiem šekojošā sastāvā: pr-js R. Vilnis ,pr. v. N. Purpēters, valdē F. Forstmanis ,D. Nīgals ,N. Dobele, O. Liepiņš ,A. Sarma un P. Piķelis. Revizijas komisijā K. Vilkaņcis, J. Leimanis un R. Kalniņa. No Vācijas JKS dienās bija ieradušies M. Lorbergs. A. Ludriksons un I. Bērziņa. Ievadījumā notika atklāšanas vakars ar prāv. O. Sakāŗņa svētrunu un M. Lorberga priekšlasījumu ar sekojošu koncerta daļu un saviesīgu vakaru. Otrā dienā pēc delegātu sapulces notika jauno rakstnieku vakars.

DV VALDES SĒDE STOKHOLMĀ

DV Zviedrijas zemes valde pagājušo darbības gadu noslēdza ar valdes sēdi Stokholmā, kuŗā piedalījās valdes pr-js A. Oše un locekļi L. Talters, A. Rozenbachs, V. Jaunzems, Ž.Tomsons, Erv. Stalbovs un revīzijas komisijas pr-js V. Ģinters. Pēc attiecīgo valdes locekļu ziņojumiem pieņēma vairākus lēmumus un nokārtoja jautājumus sakarā ar delegātu pilnsapulci Cēpiņā.

A. DUNKELS STĀSTA PAR PIEREDZI AMERIKĀ

Sadarbības konventa Zviedrijā pēdējā sanāksmē savus pieredzējumus un novērojumus koncertturnejā pa Kanadu un ASV pastāstīja Fr. Lettica's fil! Alfrēds Dunkels. Interesantā stāstījumā referents izveda klausītājus pāri visam Amerikas kontinentam, galvenokārt pakavēdamies pie latviešu dzīves un darba apstākļiem dažādās vietās un apstākļos. Referātā izskanēja arī pateicība par to lielo sirsnību, ar kādu A. Dunkels ar kundzi saņemti aizjūrā, par ko liecināja kā pats referents, tā arī viņa interesantā turnejas „dienas grāmata"

JAUNA MĀKSLINIEKA PANĀKUMI

Zviedru- franču mākslas galerijā Stokholmā ar saviem pēdējo gadu 45 darbiem izstādījies jaunais latviešu gleznotājs, Zviedrijas mākslas akadēmijas audzēknis Laris Strunke. Šī ir viņa pirmā patstāvīgā izstāde un tā labi izdevusies arī materiāli, jo lielākai daļai darbu klāt zīmes „pārdots". „Dagens Nyheter" mākslas kritiķis cita starpā konstatē ,ka izstāde ir vērtīga, daļa darbu ir apbrīnošanas cienīgi, lai gan grūti esot šīni izstādē pareizi izprast Strunkes personīgās īpatnības. Skaidra ir viņa apdāvinātība ,bet tā ekspluatē pašreiz vēl ļoti augstā mērā izkoptus apgabalus, lai varētu pazīt viņa paša ceļu.

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ UZ SLIDENA CEĻA

Nepatikamu ieskaņu Zviedrijas latviešu dzīvē radījusi kādas mūsu tautietes — aptiekas darbinieces apcietināšana Stokholmā. Viņu tur aizdomās narkotisku līdzekļu piesavināšanā un to izplatīšanā narkotiķu vidū. Zviedru policija uzsākusi nesaudzīgu cīņu narkotikas tirdzniecības apkarošanā.

Arī kāds latviešu jauneklis nonācis uz slidena ceļa, izdarot zādzības. Gaidāmās tiesas sēdes tad arī tuvāk noskaidrosies šo parkāpumu apstākļi un nodarījumu smagums.

UNGĀRIEM PAR KARSTU

Zviedrijā nesen ieradās 49 personu liela ungāru bēgļu grupa no Tālās Dominikāņu republikas, kas tur bija pavadījuši 18 mēnešus neciešamā klimatā un apstākļos. Uz šīs republikas aicinājumu tur izceļoja 600 ungāru bēgļi no Austrijas nometnēm, bet tagad jau ap 500 ar AN bēgļu komisariāta ženēvā palīdzību atgriezušies Eiropā. Jaunie Zviedrijas iemītnieki ir laimīgi par šāda sava likteņa nokārtojumu, jo 20 gradu sals esot daudz patīkamāks nekā pārdzīvotais 40 gradu karstums, nemaz jau nerunājot par žurkām, utīm un skrandām turienes mājokļos. Bēgļi izvietoti sevišķā mītnē un aprūpē, līdz izkārtosies viņu darba un dzīvokļu sagādes jautājumi .

VISPASAULES ŽIDU KONGRESS STOKHOLMĀ

Vispasaules židu kongresu paredzēts noturēt Stokholmā no 2. —12. augustam ,un uz to sagaida ierodamies ap 250—300 delegātu no apm .700 zemēm. Par šī kongresa vaditāju minēts Dr. Nachums Goldmans no Nujorkas. Kādā franču ziņu dienesta telegrammā šajā sakarībā ziņots, ka it kā arī kāda Padomju Savienības židu delegācija saņemšot izceļošanas atļauju uz šo kongresu. Šī informācija nākot no Jeruzālemes.

IZVĒLE STARP NABAGMĀJU UN CIETUMU

Visā Zviedrijā pašreiz notiek drudžaina nodokļu deklarāciju sastādīšana. Tās ir svarīgs brīdis ikviena nodarbinātā dzīvē, lai godīgi un ar skaidru sirdsapziņu deklarāciju parakstot, apliecinātu, ka visas sniegtās ziņas ir patiesas. Grūtības galvenokārt slēpjas tanī apstāklī, ka „neaizmirstas" kāds ienākums, kas sen jau notērēts. Jā, dažreiz var atklāties, ka pelnīts tik daudz ,par ko nemaz nav saņnots, bet īsts prieks, to deklarējot, nerodas.

„Ja godīgi deklarē, tad var nonākt nabagmājā," spriež pesimists, „un ja to dara negodīgi, tad nonāk cietumā."

Abos gadījumos valsts dod uzturu un pajumti, bet tā kā ar augsto standartu nabagmājas praktiski likvidētas, tad otra izvēle neatmaksājas . . .

DEGPUNKTĀ BOKSS

Visas zviedru tautas interešu **degpunktā** ir gaidāmā boksa cīņa pasaules meistartitula dēļ smagā svarā starp Zviedrijas ceribu Ingemāru Johansonu un līdzšinējo titula turētāju amerikāni Floidu Pattersonu. Pēc līguma šai cīņai jānotiek amerikāņu ringā līdz 30. septembrim, un, cik paredzams, tā notiks jūnija mēnesī. Šis ir pirmais gadījums ,kad uz šo ievērojamāko boksa titulu reflektē zviedru bokseris, un, saprotams, tas arī kāpināja interesi par šo cīņu kā visas nācijas lietu.

Floids Pattersons par šo cīņu saņems 40% no visiem ienākumiem ar vismaz garantētiem $300.000,-. I. Johansona daļa būs 20% vai vismaz 100.000,-. Līgums paredz arī, ka Johansona uzvaras gadījumā 90 dienu laikā viņam jāsastopas jaunā cīņā ar pašreizējo meistaru kādā promotora noteiktā vietā ASV.

E. Everts

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

GENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7795, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO. PL 9 - 0264.

CILDENA PRIEKŠZĪME LIELAJIEM

Toronto Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skolas bērni no savām kabatas naudām 1958. g. labdarības mērķiem sazie-dojuši $227,17. No šīs summas uz Latvijū nosūtīti $76,-, draudzes dievnama iegādei nodots $70,- un misijas darbam $80,-. Tā ir cildena priekšzīme lielajiem, kas visas Kanadas mērogā pag. gadā Kultūras fondam sazieđoja tikai ap $500,-.

LASĪTĀJU ATBALSTS

LABS PRIEKŠLIKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Sakarā ar LNAK 5. padomes 1. sesijā pieņemto lēmumu par laba angļu valodas pratēja piesaistīšanu apvienības darbā, lai tas visu latviešu interesēs vienmēr ātri spētu reaģēt uz visiem politiskiem notikumiem, gribu no savas puses piebilst, ka to jau sen vajadzēja darīt. Bet būs arī daudz veikts, ja mēs katrs abonēsim 1 „Voice of Freedom" eksemplāru un dosim to lasīt saviem kanadiešu paziņām. Laikraksta izdevējiem vajadzētu apgādāt arī bibliotēku lasītavas ar „V. of F." brīveksemplāriem.

L. Jaunzems, Kanadā.

KĀPĒC NEIZSTĀDIJA VISAS GLEZNAS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Šāds jautājums paceļas par nupat aizvadīto gleznu izstādi Hamiltonā, kur no 39 izstādītām gleznām 13 pārdotas. Tātad izstāde labi izdevusies, tā bija arī kupli apmeklēta, bet pēc tās slēgšanas atklājās fakti, kas dziļi sarūgtina mākslas cienītājus. Bija redzamas gan ainavas, klusās dabas un daudz kas cits, bet nebija neviena akta. Kā vēlāk noskaidrojies, tad bijuši arī tādi, bet tos redzējuši tikai izredzētie, pārējiem tie nav rādīti. Kas tos grib redzēt, lai brauc uz Toronto! Paldies par kūkām! Ja nu kaut ko rīko un cilvēkiem rāda, tad, manuprāt, jārāda viss, kas mākslinieķiem ir pārā, nevis daļu noslēpjot un nerādot. Par saviem darbiem atbild mākslinieks, ne rīkotāji. Kas domā citādi?

Pieviltais, Hamiltonā.

Red. piezīme: Tā kā izstāde Hamiltonā notika baznīcas telpās, mācītājs nav atļāvis plikņus izstādīt un nekādi mākslinieku un rīkotāju protesti šo lēmumu nav spējuši grozīt.

TROICKAS BATALJONS VADĪBU NEPAZAUDĒJA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Izlasījis „Latvija Amerikā" 26. janvāŗa numurā rakstu „Dalībnieka paskaidrojumi" un būdams pats aprakstīto notikumu aculiecinieks un pat pa daļai komandiera pavēļu un rīkojumu kārtotājs, ar sašutumu noraidu O. P. komentārus par Troickas bataljona gaitām.

Apstākļi ne tuvu nebija tik vienkārši, kā O. P. tos cenšas attēlot .

Pilnīgi nepatiess ir apgalvojums, ka Troickas bataljons pazaudējis vadību 9. janvārī vai kādā citā laikā.

Bataljona komandieris, majors Dardzāns, nepārtraukti atradās savā vietā. Viņš darīja visu, kas dotajos apstākļos bija iespējams.

Pateicoties Majora Dardzāna enerģijai, stingrajai un, jāpiemin, arī laimīgajai rokai, bataljons tika izvadīts cauri visai Sibirijai, tādējādi paglābjot daudz latviešu un, varbūt, arī pašu O. P. no iespējami drošas bojāejas.

Cik O. P. rakstā ir nezināšanas, iedomības un launprātības, atstāju viņa paša ziņā.

Ar patiesu cieņu
kapt. K. Alsiņš,
Troickas latviešu bataljona adjutants.

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

Sestdien, 1959. g. 21. februārī, 15. n-rs.

ŠĶIROTIES NORUNĀ SATIKŠANOS

Ļoti nopietnu apsvērumu dēļ ar šo gadu atstāju Latviešu nacionālās apvienibas Kanadā valdes priekšsēdētāja posteni, bet neesmu aizgājis no darba un cīņas par latviešu tautu un brīvu neatkarīgu Latvijas valsti. Arī turpmāk pielikšu savu roku visur tur, kur pienākums mani sauks un kur būs vajadzīgi darba darītāji Tēvzemei un Brīvībai.

Ar šo gadu, vai patiesībā jau ar pagājušo gadu ir noslēdzies kaut neliels, bet viens noteikts Latviešu nacionālās apvienibas Kanadā darbibas posms. Ja Latviešu nacionālās apvienības dibināšanas laikā un vēl daudzus gadus pēc tam bija nopietnas bažas, vai tā varēs pastāvēt, tad tagad visas latviešu organizācijas un draudzes atzīst to par centrālu organizāciju. Tāpat maz laikam ir tādu latviešu Kanadā ,kas nepazīst Latviešu nacionālo apvienību, ja vien tie vispār interesējas par latviešu sabiedrisko dzīvi. Visu kopā sanemot ,droši varam teikt, ka ir noslēdzies arī kāds neliels, bet krietni nozīmīgs posms vispār Kanadas latviešu sabiedriskajā dzīvē.

LNAK pazīst arī visas citas latviešu centrālās organizācijas, daudzas biedrības un draudzes un daudzi tautieši visā brīvajā pasaulē. Tās vārds nav svešs arī aiz dzelzs aizkara.

Šai darbības posmā LNAK ir iekarojusi savu vietu arī cittautiešu aprindās. Visas Kanadā dzīvojošās etniskās grupas pazīst LNAK un zina, ka tā reprezentē Kanadā dzīvojošos latviešus. To pazīst Kanadas federālā valdība ar tās ministru prezidentu, vairāki ministri un parlamenta locekļi. To pazīst Ontario provinces ministru prezidents, Toronto pilsētas lielvecākais, daudzu citu pilsētu vecākie, un daudzu citu Kanadas iestāžu vadītāji.

Rezultātā droši vai ka Nacionālā apvienī vusi savu vārdu, citi sakot, tā ir piedzīv kristības .Protams, prasījīs no LNĀK va darbiniekiem ļoti d enerģijas un galven bas .Kā visiem zin tālu tiktu, bija jāiz rākas ļoti smagas ie Bet tas viss nu ir p nav daudz ,bet tom mūsu Nacionālā ap guvusi savu vārdu. to ir dots virzien sabiedriskai dzīvei.

Arī bērniņš ..r kr vēl neķlūst ne liels ne sevišķi gudrs, n Bet savu vārdu vi visam mūžam.

Kad nu pēc visa mies atpakaļ ,tad j tālu neesam sasnie kus, ko rakstījām tos, savās rezolūcij savās runās. Tas n cionālai apvienībai grūts ceļš priekšā, stāvēt un grib sasu kus ,kas stāv rak tūtos. Un šo jauno mu es gribu nosau nāšanas un discipl mu.

Domāju, ka š darbības posmā N vienībai jālēt divo

Pirmais virziens jas virziens. Trim ilgstot, latvieši kā pa varēs pastāvēt viņi kļūs stingra vairāk korporēti ir. Negribu te r korporāciju veldu bet gan visi zinā vēks ir stingri k organizāciju val viņš jūtas kā d pieder pie tās lid un no pauudzes.

Otrs virziens ir, apvienībai jārad riālā baze savam vu mērķu sekmē

Labi saprotams virzieni iet tuvu sekmēsies viens, arī otrs. Bet tik tams ,ka abas š smagas un grūta nūlā apvienība s jā darbībā gribēs tas prasīs no tās darbiniekiem vēl vairāk pūļu, ene ribas. Bet audzi ciplinēšanas dar nav viegls. Tom lielā mērā ir tā, su cilvēka mūžu ces vēsturi.

Es nešaubos, k valdes darbs ies zāk šīnī virzienā, nīgi novēlu. Ja solu savu siltu a būšu darba dar

Izsaku sirsnīgu siem tiem tautie likuši savu roku vienības darbam izturību un uzti šī krietnu darbu un tēvzemes la aicinu visus tau tes nenolaist r darbu tālāk un lu uzticību jau jaunajam LNA sēdim V. Upsl visi, ka vēl dau cēliens ir priek

Un šodien, šķ līdzgaitniekiem bā, es saku — Ja vien apstāk Dievs to tā būs vākā nākotnē a jauniem ,lielie

JAUNIEŠU ROSME AUG

Top Jaunatnes svētku programma

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

CILDENA PRIEKŠZĪME LIELAJIEM

Toronto Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skolas bērni no savām kabatas naudām 1958. g. labdarības mērķiem sazied̦ojuši $227,17. No šīs summas uz Latviju nosūtīti $76,-, draudzes dievnama iegādei nodots $70,- un misijas darbam $80,-. Tā ir cildena priekšzīme lielajiem, kas visas Kanadas mērogā pag. gadā Kultūras fondam saziedoja tikai ap $500,-.

LASĪTĀJU vēstules

LABS PRIEKŠLIKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Sakarā ar LNAK 5. padomes 1. sesijā pieņemto lēmumu par laba angļu valodas pratēja piesaistīšanu apvienības darbā, lai tas visu latviešu interesēs vienmēr ātri spētu reaģēt uz visiem politiskiem notikumiem, gribu no savas puses piebilst, ka to jau sen vajadzēja darīt. Bet būs arī daudz veikts, ja mēs katrs abonēsim 1 „Voice of Freedom" eksemplāru un dosim to lasīt saviem kanadiešu paziņām. Laikraksta izdevējiem vajadzētu apgādāt arī bibliotēku lasītavas ar „V. of F." briveksemplāriem.

L. Jaunzems, Kanadā.

KĀPĒC NEIZSTĀDĪJA VISAS GLEZNAS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Šāds jautājums paceļas par nupat aizvadīto gleznu izstādi Hamiltonā, kur no 39 izstādītām gleznām 13 pārdotas. Tātad izstāde labi izdevusies, tā bija arī kupli apmeklēta, bet pēc tās slēgšanas atklājās fakti, kas dziļi sarūgtina mākslas cienītājus. Bija redzamas gan ainavas, klusās dabas un daudz kas cits, bet nebija neviena akta. Kā vēlāk noskaidrojies, tad bijuši arī tādi, bet tos redzējuši tikai izredzētie, pārējiem tie nav rādīti. Kas tos grib redzēt, lai brauc uz Toronto! Paldies par kūkām! Ja nu kaut ko riko un cilvēkiem rāda, tad, manuprāt, jārāda viss, kas māksliniekiem ir pūrā, nevis daļu noslēpjot un nerādot. Par saviem darbiem atbild mākslinieks, ne rīkotāji. Kas domā citādi?

Pieviltais, Hamiltonā.

Red. piezīme: Tā kā izstāde Hamiltonā notika baznīcas telpās, mācītājs nav atļāvis plikņus izstādīt un nekādi mākslinieku un rīkotāju protesti šo lēmumu nav spējuši grozīt.

TROICKAS BATAĻJONS VADĪBU NEPAZAUDĒJA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Izlasīju „Latvija Amerikā" 28. janvāra numurā rakstu „Dalībnieka paskaidrojumi" un būdams pats aprakstīto notikumu aculiecinieks un pat pa daļai komandiera pavēļu un rīkojumu kārtotājs, ar sašutumu noraidu O. P. komentārus par Troickas bataljona gaitām.

Apstākļi ne tuvu nebija tik vienkārši, kā O. P. tos cenšas attēlot.

Pilnīgi nepatiess ir apgalvojums, ka Troickas bataljons pazaudējis vadību 9. janvārī vai kādā citā laikā.

Bataljona komandieris, majors Dardzāns, nepārtraukti atradās savā vietā. Viņš darīja visu, kas dotajos apstākļos bija iespējams.

Pateicoties Majora Dardzāna enerģijai, stingrajai un, jāpiemin, arī laimīgajai rokai, bataljons tika izvadīts cauri visai Sibirijai, tādējādi paglābjot daudz latviešu un, varbūt, arī pašu O. P. no iespējami drošas bojāejas.

Cik O. P. rakstā ir nezināšanas, iedomības un launprātības, atstāju viņa paša ziņā.

Ar patiesu cieņu
kapt. K. Alsiņš,
Troickas latviešu bataljona
adjutants.

Tur tiesības manuskriptus saīsināt.
Manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ievienota pastmarka.
Ardu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktie atbilst redakcijas viedoklim.

ŠĶIROTIES NORUNĀSIM SATIKŠANOS

Ļoti nopietnu apsvērumu dēļ ar šo gadu atstāju Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdētāja posteni, bet neesmu aizgājis no darba un cīņas par latviešu tautu un brīvu neatkarīgu Latvijas valsti. Arī turpmāk pielikšu savu roku visur tur, kur pienākums mani sauks un kur būs vajadzīgi darba darītāji Tēvzemei un Brīvībai.

Ar šo gadu, vai patiesībā jau ar pagājušo gadu ir noslēdzies kaut neliels, bet viens noteikts Latviešu nacionālās apvienības Kanadā darbības posms. Ja Latviešu nacionālās apvienības dibināšanas laikā un vēl daudzus gadus pēc tam bija nopietnas bažas, vai tā varēs pastāvēt, tad tagad visas latviešu organizācijas un draudzes atzīst to par centrālu organizāciju. Tāpat maz laikam ir tādu latviešu Kanadā ,kas nepazīst Latviešu nacionālo apvienību, ja vien tie vispār interesējas par latviešu sabiedrisko dzīvi. Visu kopā sanemot ,droši varam teikt, ka ir noslēdzies arī kāds neliels, bet krietni nozīmīgs posms vispār Kanadas latviešu sabiedriskajā dzīvē.

LNAK pazīst arī visas citas latviešu centrālās organizācijas, daudzas biedrības un draudzes un daudzi tautieši visā brīvajā pasaulē. Tās vārds nav svešs arī aiz dzelzs aizkara.

Šai darbības posmā LNAK ir iekaŗojusi savu vietu arī cittautiešu aprindās. Visas Kanadā dzīvojošās etniskās grupas pazīst LNAK un zina, ka tā reprezentē Kanadā dzīvojošos latviešus. To pazīst Kanadas federālā valdība ar tās ministru prezidentu, vairāki ministri un parlamenta locekļi. To pazīst Ontario provinces ministru prezidents, Toronto pilsētas lielvecākais, daudzu citu pilsētu vecākie, un daudzu citu Kanadas iestāžu vaditāji.

Rezultātā droši varam teikt, ka Nacionālā apvienība ir ieguvusi savu vārdu, citiem vārdiem sakot, tā ir piedzīvojusi savas kristības .Protams, tas viss ir prasījis no LNAK vadītājiem un darbiniekiem ļoti daudz darba, enerģijas un galvenokārt izturības .Kā visiem zināms ,lai tik tālu tiktu, bija jāizcīna arī vairākas ļoti smagas iekšējas cīņas. Bet tas viss nu ir pāri, sasniegts nav daudz ,bet tomēr kaut kas: mūsu Nacionālā apvienība ir ieguvusi savu vārdu, un reizē ar to ir dots virziens visai mūsu sabiedriskai dzīvei.

Arī bērniņš ar kristīšanu vien vēl nekļūst ne liels, ne slavens, ne sevišķi gudrs, ne arī bagāts. Bet savu vārdu viņš ir ieguvis visam mūžam.

Kad nu pēc visa tā paskatāmies atpakaļ ,tad jāatzīstas, ka tālu neesam sasnieguši tos mērķus, ko rakstījām savos statūtos, savās rezolūcijās, ko teicām savās runās. Tas nozīmē, ka Nacionālai apvienībai vēl tāls un grūts ceļš priekšā, ja tā grib panoslēdzies arī kāds neliels, bet krietni nozīmīgs posms vispār kus ,kas stāv rakstīti tās statūtos. Un šo jauno darbības posmu es gribu nosaukt par audzināšanas un disciplinēšanas posmu.

Domāju, ka šinī nākamajā darbības posmā Nacionālai apvienībai jāliet divos virzienos.

Pirmais virziens ir korporācijas virziens. Trimdas laikam ielgstot, latvieši kā atsevišķa grupa varēs pastāvēt tikai tad, ja viņi kļūs stingra korporācija, vai ja viņi vismaz būs daudz vairāk korporēti ,nekā tie tagad ir. Negribu te minēt dažādus korporāciju veidus un paveidus, bet gan visi zinām, ka, ja cilvēks ir stingri korporēts kādā organizācijā vai draudzē, tad viņš jūtas kā daļa no tās un pieder pie tās līdz mūža galam un no paaudzes uz paaudzi.

Otrs virziens ir, ka Nacionālai apvienībai jārada stipra materiālā baze savam darbam un savu mērķu sekmēšanai.

Labi saprotams, ka abi šie virzieni iet tuvu kopā, un, ja sekmēsies viens, tad sekmēsies arī otrs. Bet tikpat labi saprotams ,ka abas šīs lietas ir ļoti smagas un grūtas, uń ja Nacionālā apvienība savā turpmākajā darbībā gribēs pa šo ceļu iet, tas prasīs no tās vadītājiem un darbiniekiem vēl daudz, daudz vairāk pūļu, enerģijas un izturības. Bet audzināšanas un disciplinēšanas darbs jau vispār nav viegls. Tomēr audzināšana lielā mērā ir tā, kas nosaka visu cilvēka mūžu vai pat cilvēces vēsturi.

Es nešaubos, ka jaunās LNAK valdes darbs ies vairāk vai mazāk šinī virzienā, un to es tai sirsnīgi novēlu. Ja tas tā būs, apsolu savu siltu atbalstu, un pats būšu darba darītāju vidū.

Izsaku sirsnīgu pateicību visiem tiem tautiešiem ,kas ir pielikuši savu roku Nacionālās apvienības darbam, kas ar lielu izturību un uzticību ir paveikuši krietnu darbu mūsu tautas un tēvzemes labā. Bet reizē arī aicinu visus tautiešus un tautietes nenolaist rokas, bet darīt darbu tālāk un dāvāt tikpat lielu uzticību jaunajai valdei un jaunajam LNAK valdes priekšsēdim V. Upeslācim. Apzinieties visi, ka vēl daudz grūtāks darba cēliens ir priekšā.

Un šodien, šķiroties no saviem līdzgaitniekiem sabiedriskā darbā, es saku — uz redzēšanos! Ja vien apstākļi to atļaus un ja Dievs to tā būs gribējis, jau tuvākā nākotnē aicināšu tautiešus jauniem ,lieliem uzdevumiem.

A. Svenne

JAUNIEŠU ROSME AUG

Top Jaunatnes svētku programma

Ziemeļamerikas latviešu Jaunatnes svētku organizācijas komiteja 15. februārī pulcējās uz savu kārtējo sēdi, piedaloties 16 dalībniekiem.

Priekšsēdis B. Rubess ziņoja, ka citīgi Jaunatnes svētkiem gatavojas Montreālas pulciņš, kas uzņēmies arī kārtot sacensību finālistu, tiesnešu ,pausmes un deju grupu dalībnieku paēdināšanu. Filadelfijā nodibinājusies komiteja reģionālo sacensību rīkošanai. Visiem ,kas gribēs apmesties telšu nometnē „Sidrabenē", būs jāmaksā 50¢ diennaktī par uzturēšanos ,nemot līdzi savas segas. Organizācijas komiteja apsvēra arī iespējas aicināt privātpersonas labvēļu padomes dibināšanai.

Mākslinieks V. Pāvuls pieteicis balvu — vienu gleznu teātŗa sacensību uzvarētājiem, bet V. Bucenieks — rokas pulksteni vīriešu galda tenisa sacensībām. Organizācijas komiteja izteica sirsnīgu pateicību visiem ziedotājiem.

B. Rubess ziņoja, ka 12 organizācijas komitejas locekļi pieteikušies rakstveida Kultūras semināram ,ko vadīs A. Kaugars Kalamazū.

Nākošajā sēdē sacensību daļa iesniegs baleta noteikumu formulējumu. Svētku karodziņus, kuŗus varēs iegādāties tikai svētku laikā, sāks drīz jau izgatavot. Jāņu vakarā, kas notiks Palace Pier telpās, piedalīsies tautas deju kopa „Diždancis" ar īpašu lieluzvedumu .Iespējams, programma tiks vēl papildināta ar jautŗiem priekšnesumiem. Bērnu rītam mūzikālo pavadījumu sniegs pianiste Lauma Pētersone.

Organizācijas komiteja lūgs Elmāru Šķobi par pausmes režisoru. Rožu balle notiks Queen Elizabeth telpās, Kanadas Nacionālās izstādes laukumā; tā sāksies ar valsi un ne ar polonēzi, kā sākumā bija domāts. Minētā zāle spēj uzņemt ap 4000 balles viesu. -š.

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

LU STUDENTU BIEDRĪBAS LĪDUMS TORONTO KOPAS SAGAITA

14. februārī vietējie līdumieši pulcējās svinīgā sagaitā ,atzīmēt savas biedrības 34 g. darbību. 1. r. no kr.: A. Brīviņš, L. Gruzītis, šīgada vecākais A. Sudmalis, V. Plante, G. Brīviņš, jauniešu audzinātājs A. Sprūdžs. 2. r.: J. Zuntaks, J. Liniņš, V. Teteris, P. Ledus, E. Krauklis, Fr. Knēve, māc. A. Čops, R. Briņķis, A. Zuntaks, J. Pālens, Ž. Zentiņš. J. Kreiļa uzņ.

VĪRS, KAS KRIEVIEM SOLĪJA LABU ALU

Nesen visas pasaules laikraksti minēja Anastasa Mikojana vārdu. Kamēr Chruščevs un daudzi citi Kremļa varenie jau sen kļuvis jēdziens visas pasaules laikrakstu lasītājiem, par Mikojanu tikai ļoti nedaudzi zina kaut ko vairāk. Parasti vienīgi to, ka šis cilvēks ilgus gadus bijis uzticams Staiļna draugs un vadījis padomju ārējo tirdzniecību ,un arī to, ka šis virs pēc Staļina nāves pratis pielāgoties Chruščevam un kļūt par tā pirmo vietnieku.

Patiesībā Mikojans esot vadījis un vadot ne tikai ārējo, bet arī iekšējo tirdzniecību un uzskatāms par „padomju veikalnieku Nr. 1". Viņš patiesi pārraugot visu padomju komerciju, faktiski vadot pārtikas rūpniecību, kā arī kontrolējot metalurģijas rūpniecību. Bez tam viņš esot viens no ļoti nedaudzajiem cilvēkiem, ar ko Chruščevs pavadot savas brīvās stundas. Tāpat to savā laikā darījis arī Staļins.

Nelielais armēnis, isi cirptajiem matiem ievērojami atšķiras no parastajiem drūmajiem boļševikiem, kas nemēdz saprast humoru. Mikojans mīl padziedāt ,dejot un iedzert (tāpēc laikam labi sader ar Ņikitu). Viņš, cita starpā, solījis padomju tautām, ka ar laiku sagādās labu alu.

Tas ,protams, nenozīmē, ka Mikojans nespētu būt nežēlīgs pār mēru. Viens no Staļina pirmajiem uzdevumiem pēc Ļeņina nāves bija sagraut Kaukaza tautu neatkarības tieksmes. Tad viņš izraudzījis Mikojanu par savu pilnvaroto bendi, un jaunais armēnis pierādījis, ka prot būt reizē viltīgs, pacietīgs, agresīvs un nežēlīgs kā visi īstie boļševiki.

Mikojans dzimis 1895. gadā. Tāpat kā Staļins, viņš mācījās garīgā seminārā un 1915. g. to beidza kā nestoriāņu priesteris. Tai pašā gadā viņš iestājās Tiflisas boļševiku partijā. 1922. Mikojanu ievēlēja partijas centrālkomitejā, 1926. g. viņš kļuva politbiroja kandidāts, bet kopš 1935. g. bijis pilntiesīgs politbiroja loceklis. Tad viņš arī iesāka vadīt iekšējo un ārējo tirdzniecību, sevišķu vērību veltīdams mēģinājumiem pacelt krievu ēdienu standartu. Šai nolūkā viņš pat 1936. g. viesojās ASV, kur sevišķi interesējās par Čikāgas lopkautuvēm un gaļas konservu fabrikām. Pēc atgriešanās viņš nodibināja Mikojana vārdā nosaukto Maskavas gaļas konservu fabriku un mācija krieviem ēst auzu pārslas un dzert auglu sulas. Viņš toreiz izteicās: „Mums nevajag kopēt amerikāņus, bet mēs varam daudz ko mācīties no viņu sludināšanas metodēm."

Nesen Mikojans bija pa otram lāgam Amerikā. Kā viņu tur sagaidīja, mēs zinām no laikrakstiem.

Tāds ir Anasts Mikojans, otrs Kremļa varenais, brīvo. tautu apspiedējs, bende un tukšu solījumu devējs padomju tautām.

(xyz)

Smēķētāji un plaušu vēzis

Angļu zinātnieki plaušu vēža cēloni meklē cigarešu galu gaŗumā. Pēc šiem pētījumiem noskaidrojies, ka plaušu vēzis daudz plašāk izplatījies angļu, nekā amerikāņu smēķētāju aprindās. Tai pašā laikā atklāts, ka angļi nosmēķē vismaz 75% no cigaretes gaŗuma ,bet amerikāņi tikai 60%.

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS HAMILTONĀ

Hamiltonas DV dāmu komitejas priekšniece Ilga Breikša pasniedz dāvanu skolai — Latvijas karti. To saņem skolas pr-ce Elza Gulbis. Vidū A. Kalupnieks.

Krājas preses dokumenti

LPB sekretārs O. Akmentiņš jau kopš ilgāka laika uzsācis sakopot cittautu presē sniegtās publikācijas par Latvijas 40 gadu atceri. Kā zināms, atceri visai plaši atzīmēja amerikāņu laikraksti, un šajos rakstos izteiktas brīvās pasaules domas par latviešu tautu. Lai rakstu atspoguļojums būtu pilnīgāks, raksti vajadzīgi arī no Kanadas izdevumiem. Tāpēc tautieši laipni lūgti laikrakstus ar publikācijām piesūtīt: O. Akmentiņam, P. O. Box 48, Dorchester 22, Mass., USA. **O. Akmentiņš**

ANGĻIEM BŪS SAVAS RAĶETES

Amerikāņu Thor raķešu stacionēšana uz angļu zemes ir tikai pagaidu rakstura notikums, — ziņo angļu prese. Cīnīdamās ar naudas grūtībām, Anglija nav varējusi nodarboties ar raķešrūpniecības attīstību tik lielos apmēros kā Sav. Valstis vai Padomju Savienība. Bet arī angļu zinātnieki nav stāvējuši dīkā un, ja vien budžets to atļaus, viņiem padomā ražot kādu raķeti, kas tālu pārspēs līdz šim redzēto. Angļu zinātnieku iecerētā raķete būtu daudz precīzāka.

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKĀ

● Antiboļševistisko nāciju bloka galvenā valde bija aicinājusi Ņujorkas organizāciju pārstāvjus uz apspriedi 14. februārī, lai rādītu Antiboļševistisko nāciju bloka vietējo nodaļu Ņujorkā, kādas jau darbojas Čikāgā, Klīvlendā, Detroitā, Bafalo. Līdz šim Ņujorkā darbojās tikai bloka centrālā valde. Apspriede izvēlēja 3 īru komisiju, kas veiks nodaļas organizācijas darbus. Šinī komitejā ievēlēja Dr. K. Koičevu par priekšsēdi (bulgārs), A. Došenu (kroats) un A. Kalmi (latvietis).

KALAMAZŪ

● Kalamazū un apkārtnes Latviešu mednieku - makšķernieku kluba dibināšanas sapulce notika vietējā Latviešu biedrības namā 15. februārī. Sapulci atklāja iniciātoru grupas vārdā V. Ruševics. Viņu arī ievēlēja par sapulces vadītāju ,bet par sekretāru J. Strautkalnu. Pēc īsām pārrunām vienojās, ka šāda organizācija ir vajadzīga. Par kluba priekšnieku vienprātīgi ievēlēja V. Ruševicu, bet valdē — J. Strautkalnu, A. Tralmaku, A. Minku un K. Jakobsonu, kandidātos A. Balcers. Revīzijas komisijā R. Ozols, J. Zuika un J. Kalniņš, kandidātos H. Priverts un J. Melnūdris. Sapulce uzdeva valdei jaundibināto organizāciju reģistrēt ,lai tā būtu pilnīgi patstāvīga. Sapulcē viss tika izkārtots pāris stundās. Par to pateicība pienākas Kanadas Latviešu mednieku - makšķernieku klubam Toronto ,no kuŗa bija saņemta sīka informācija šini lietā un arī statūti. Kalns

● Kalamazū latviešu ev. - lut. draudzei 15. februārī notika padomes un pašpalīdzības fonda locekļu vēlēšanas. Vēlēšanas bija aizklātas, pirms un pēc dievkalpojuma iemetot zīmītes vēlēšanu urnā par iepriekš uzstādītiem kandidātiem. Padome ievēlēta uz 3 gadiem šādā sastāvā: A. Grāmatiņš, V. Šitka, Fr. Ritums, A. Kalniete, Arn. Kalnājs, R. Cāzers, V. Klauvētājs, V. Rinkušs, J. Āvotiņš ,Kr. Brūveris, Ant. Sildegs, J. Šalna, J. Šķerbele, V. Miķelsons, A.Kalniņa, V. Dunkulis, A. Kajaks, A. Krastiņš, J. Zentelis, J. Lapiņš, V. Ruševics, J. Gailis, H. Bergmanis, H.Jēkabsons, J.Kalniņš,K. Rušmanis, J.Zands, K.Kampars, J. Zuika un K. Silis. Pašpalīdzības fonda vadībā ievēlēti: Kr. Brūveris, E. Pavasaris, V. Rinkušs, K. Rušmanis, J. Kupsis, A. Kalniņš, A. Polis, F. Roks un J. Melnūdris. Vēlēšanās balsis nodevuši 177 draudzes balstiesīgi locekļi. 1. martā notiks draudzes pilnsapulce.

● Lielgaidu un roveŗu sagatavotās lugas „Sarlija krustmāte" viesizrāde Saginavā notiks 28. februārī.

● Latviešu biedrības pārvēlētā valde amatus sadalījusi sekojoši: b-bas pr-ks J. Grotēns, viņa vietnieks A. Artmanis, sekretārs K. Grīnvalds, sekr. pal. Z. Saleniece, sarīkojumu daļas vad. O. Reinvalds, kasieris B. Gertsons, biedrzinis A. Rāva, nama pārzinis A. Elksnis un nama pārziņa palīgs J.Kalniņš. Dāmu komitejā kā priekšniece darbosies H. Pole, palīdze M. Sviķe, sekretāre I. Ripele, kasiere L. Bērziņa, mantzine B. Bendere un valdes loc. Z. Saleniece.

● Latviešu b-bas gadskārtējais bazārs notiks 28. februārī ,plkst. 8,00 vakarā Latviešu b-bas namā. Būs arī priekšnesumi un deja. Aspazijas vakaru biedriba plāno sarīkot marta mēneša vidū. **B.**

● Sv. Jāņa draudzes priekšnieka palīgs un bēŗu kases ilggadējais vaditājs A. Krūmiņš 16. februārī savu draugu un organizāciju sveikts, atskatījās uz 60 mūža gadiem. Viņa šūpulis kārts Zemgalē, Platones pagastā. **B.**

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kopā Hastingā par priekšnieku izraudzīts Ed. Grīnvalds, viens no aktīvākajiem un darbīgākajiem šinī pilsētiņā.

● Neparasti kupls bijis to grandrapidiešu skaits, kuŗi šinī ziemas posmā beiguši kolledžas un universitātes. Janvāŗa mēnesi akadēmiskos gradus ieguvuši: Vitālijs Tarbunas, B. S. gradu bioloģijā, Akvinas kolledžā Grand Rapidos, Aivars Lindē beidzis Mičigenas universitāti Ann Arborā un ieguvis B. S. gradu architektūrā, Ūldis Plāte beidzis Mičigenas universitāti Ann Arborā un ieguvis B. S. gradu aeronautikā. Šo universitāti beiguši arī brāļi Andris un Gunārs Ziedini: pirmais ar B. S. gradu elektrotechnikā un Gunārs jūrniecības architektūrā. Pēdējais sagatavosies tālākai zinātniskai karjērai.

● Skrundas 14. skautu vienības un vecāku padomes rīkotais raibais vakars 28. februārī sāksies precīzi plkst. 6,30 vakarā Latviešu biedrības telpās. Programmā jauno mākslinieku dziesmas, baleta priekšnesumi, mūzika un deklamācijas. Visi laipni aicināti. 22. februāri turpat plkst. 6 v. Baden Paula atcerei veltīts mītnes vakars ar filmas izrādi.

● Daugavas Vanagu apvienības karnevāls 14. februāŗa vakarā latviešu biedrības telpās bija pulcējis ap 150 apmeklētāju. Masku nebija sevišķi daudz, bet bija gādāts par labāko godalgošanu. Pirmajā vietā izvirzījās un balvu saņēma Kaķis (I. Ancāne), apbalvoja ari Sirdi (E. Virse) un Japānieti.

● Latviešu biedrības gadskārtējā pilnsapulce 22. februārī, pl. 3,30 p. p. biedrības namā. Darba kārtībā pārvaldes amatpersonu ziņojumi, 1958. g. darbības pārskats, vēlesanas, 1959. g. budžets un dažādi jautājumi.

● Plašākai sabiedrībai nemanīts audzināšanas darbs rit latviešu ģimnazijas klasē Grand Rapidos. Skolēnu skaits kopš pašām sākuma dienām palicis nemainīgs — 8 audzēkņi. Tagad pie šīs klases izveidots prezidijs, kas kārto dažādus administrātīvus jautājumus ,un tajā darbojas arī klases vaditājs M. Gaide un vecāku pārstāvji. Daļēji abu skolu pārziņi šajā klasē arī māca. Ar gandarījumu klases vadība atzīmē ,ka saņemts pirmais sabiedriskas materiālais atbalsts no korporāciju kopas 25 dol. apmērā ,par ko ziedotājiem izteikta sevišķa pateicība. Skolotāji šinī audzināšanas darbā nes lielus upurus ,nesaņem pat ceļa izdevumu atmaksu, lai gan brauc uz Grand Rapidiem no Grand Hevenas un Hastingas.

V. Z.

RAIDĪJUMI LATVIEŠIEM SIBIRIJĀ

Jau Latvijas valsts dibināšanas 40 gadu atceres dienā bija iespējams sniegt raidījumu latviešiem Sibirijā no Formozas raidītāja. Šai gadījumā noraidīja gaŗāku uzrunu, noslēdzot to ar mūsu valsts himnu „Dievs, svēti Latviju", Reitera koŗa atskaņojumā.

Nākošais gaŗākais raidījums notika, ieejot 1959. gadā, ar jaunā gada uzrunu un vēlējumiem. Sevišķi sirsnīgus vārdus latviešiem Sibirijā veltīja Latvijas nacionālās valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs sūtnis Kārlis Zariņš, noslēdzot savu runu vārdiem: „Mēs nevaram pateikt to dienu un stundu, kad Latvijas baznīcas zvani ziņos tautai prieka vēsti par brīvības atjaunošanu ,bet mēs zinām, ka vienreiz šis brīdis pienāks."

Latvijas sūtnis Francijā Dr. O. Grosvalds šī raidījuma uzrunā cita starpā uzsvēra: „Tāds režīms, kas dibināts uz meliem un netaisnību ,nevar ilgi pastāvēt.' '

Sveicienus latviešiem Sibirijā nodeva arī Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, uzsvērot, ka: „Visa brīvā pasaule cer jums līdz, ka tumšā vara, kuŗas rokās jūs esat, drīz sabruks.

Šis jaungada raidījums noslēdzās vārdiem :„Tāpat kā šo veltījumu sūtītāji ,arī ikkatrs latvietis vienā vai otrā pusē dzelzs priekškaram savās domās un sirdīs ir pie jums un, iezvanot Jaunā gada pirmo stundu, klusībā atkārto latviešu dzejnieka vārdus:

„No katras tumsas droša taka
„Mūs pretim saulei vedīs vēl."

Ar Brīvās pasaules latviešu apvienības neatlaidību šie raidījumi latviešu valdā no Formozas ir izveidoti galīgi un tie notiek sistēmatiski katra mēneša otrā trešdienā trijos raidījumos no 16 līdz 16,10, no 19,50 līdz 20 un no 1,50 līdz 2 nākošajā rītā (ceturtdienā), pēc Maskavas laika, uz viļņiem 41,1 m un 50,04 m. Maskavas laiks minēts tādēļ ,ka Tālajos Austrumos un Sibirijā ir vēl daudz un dažādi citi laiki.

Katŗs latviešu raidījums sākas un nobeidzas ar meldiņas „Pūt, vējiņi" ieskaņojumu. Raidījums ilgst 10 minūtes. Satura ziņā tas iedalās 2 daļās. Pirmajā daļā katru reizi aplūkots kāds jautājums ,kas saistās ar latviešu dzīvi. Otrā daļā iztirzāti aktuālie starptautiski - politiskie notikumi.

Rodas jautājums, vai latvieši, kas atrodas tālajā Sibirijā un kuriem šie raidījumi domāti, šos raidījumus arī dzird. Kā jau zināms, Sibirijā nometinātos vairam iedalīt trijās galvenajās kategorijās. Pirmie ir tā saucamie „brīvie" ,kas „labprātīgi" ieradušies Sibirijā, lai aktīvi piedalītos „lielās dzimtenes" celtniecībā. Otrā grupa ir tā saucamie „pusbrīvie" (brīvlaistie) ,kas gan formāli ir atbrīvoti no soda nometnēm, bet faktiski spiesti tur strādāt. Trešā kategorija ir „nebrīvie", kas atrodas soda nometnēs. Dažādu tautību piederīgie, kuŗiem laimējies izkļūt no Sibirijas apvidiem un nonākt Tālo Austrumu brīvo tautu zemēs, stāsta, ka Formozas raidījumus klausās visas 3 minētās katēgorijas. Brīvajiem tas esot iespējams pavisam viegli. Arī nebrīvajiem noteikti ir savas iespējas, bet saprotamu iemeslu dēļ par tām mēs šeit nevaram runāt, bet pusbrīvajiem esot gan brīvo, gan nebrīvo iespējas. Noklausītās ziņas pārejot no viena uz otru tikpat ātri, tā ka pa lielākai daļai jau nākošajā dienā pēc ziņu noraidīšanas visi esot informēti par raidītājā runātiem jautājumiem.

Komūnistiskā Ķīna šo Formozas raidītāju gan dažreiz cenšas traucēt, bet šie traucējumi nav spējīgi segt visus plašos apgabalus ,ko var sasniegt Formozas spēcīgais raidītājs.

Sabiedriska darbinieka jubileja

Latviešiem Jāņu Bērziņu ir tik daudz, ka, runājot par kādu no tiem, tūliņ jāpaskaidro, par kuŗu Bērziņu ir runa. Šoreiz jārunā par sabiedrisko darbinieku, Latvijas dzelzceļu virsvaldes ekspluatācijas direkcijas bijušo kancelejas šefu, Reitera koŗa dziedoni un koŗa valdes priekšsēdi Jāni Bērziņu, kas kollēgu un draugu starpā viņa tumšo matu dēļ labsirdīgi „nokristīts" par „Melno", un arī tādēļ, lai to atšķirtu no pārējiem koŗa Bērziņiem. Šis „Melnais" 3. martā atskatās uz nodzīvotiem 65 mūža gadiem.

J. Bērziņš dzimis Praulienas pagastā kā lauksaimnieka dēls. Pēc vidusskolas beigšanas Rigā, dzelzceļu dienestā strādājis nepārtraukti, atskaitot bolševiku laiku, līdz pat dzimtenes atstāšanai 1944. gada rudenī. Līdztekus valsts dienestam B. rosīgi darbojies vairākās sabiedriskās organizācijās. Par nopelniem valsts un sabiedriskajā darbā apbalvots ar Atzinības krusta ordeni, Brīvības cīņu piemiņas medaļu un vairākiem goda diplomiem. Reitera koŗi iestājies drīz pēc šī koŗa nodibināšanas — 1920. g. sākumā un veselus 20 gadus nepārtraukti tur dziedājis, un, kā koŗa valdes priekšsēdis, kārtojis koŗa daudzās koncertturnejas uz dažādām ārvalstīm.

Būdams īsts dziesmu draugs, B. allaž papildinājis savu mūzikālo izglītību pie komponistiem-diriģentiem B. Sosāra, B. Valles un operdziedoņa Em. Mauriņa. Atklātās un taisnīgās darbas dēļ „Melnais" kollēgu starpā bija ļoti iecienīts, bet tuvāko draugu pulciņā iemīļots bohēmietis ar īpatu humoru.

Arī trimdā Vācijā B. turpināja darboties gan koŗos, gan citos sabiedriskos pasākumos — Flensburgā, Hamelnā un Hilligsfeldā. Lielajā Sengvardenes nometnē viņš bija JKS Kultūras daļas vaditājs un noorganizēja praktiskus amatu apmācības kursus izceļotājiem uz citām zemēm.

1950. g. kopā ar ģimeni izceļoja uz ASV. Tagad dzīvo un strādā Bruklinā.

Bijušie darba kollēgas, daudzie reiterieši un senās jaunības draugi sirsnīgi uzsauc „Melnajam" — daudz baltu dieniņu!

Raits Ritums.

„BULTAS" VIETĀ BŪS „BOMARKS"

Kanada, kas laikam atmetis domu par sava iznīcinātāja „Bultas" masveida produkciju, stiprinās savu valsts aizsardzību ar amerikāņu Bomark raķetēm. Raķetes, kā zināms, var pildīt arī ar atomgranātām, kuŗu Kanadai nav. Šai sakarā Kanadas valdība paskaidro, ka atomgranātu jautājums vēl līdz šim nav atrisināts. Tikai tad, kad amerikāņu raķetes jau būs saņemtas, Kanadas valdība teiks galā vārdu, vai tā vēlas arī atomgranātas. Normāli Kanada ar atomgranātu saņemšanu varētu rēķināties tikai iznēmuma resp. ienaidnieka uzbrukuma gadījumā.

CELA VĀRDI

Nezināšana cilvēkus kalpina tāpat kā verdzība.

★

Nepārdot patiesību, lai arī tev dotu vai visu pasaules mantu par to.

★

Dari pats, spried pats un lai tevi nebiedē nekad cita spriedums.

Kaudzītes Reinis

★

Kam pietrūkst spēka, izceļot elli, tam neatveras arī paradīzes vārti.

★

Pat cēlākā draudzība neiztur nepārtrauktu kopdzīvi: ikdiena nomāc svētkus.

K. Raudive

Tuvojas plkv. O. Kalpaka pieminas dienas

Kā katru gadu, arī šogad visās lielākās pilsētās, kur vienkopus mīt vairāk latviešu, tiek veikti priekšdarbi 1. Latvijas armijas virspavēlnieka plkv. O. Kalpaka un viņa karavīru piemiņas dievkalpojuma organizēšanai. Tāpat arī daudzās vietās kā vecās, tā jaunās paaudzes pārstāvji gatavojas uz Kalpaka balli, lai tanī atcerētos to liksmību un prieku ,kāds valdija visā latvju tautā, kad pienāca ziņas par plkv. Kalpaka uzvarām.

Toronto tradicionālais plkv. Kalpaka un kalpakiešu piemiņas dievkalpojums šogad notiks 1. martā, plkst. 5 p. p. Sv. Jāņa ev.-lut. baznīcā, 274 Concord Ave., bet Kalpaka balle — 6. martā, pl. 8 vakarā Kolumba zālē.

Ielūgumi uz šo balli pieprasāmi pie korporāciju locekļiem, ieejas kartes iegādājamas Lotus un Calla puķu veikalos.

FILMU Pasaule

„Rally Round The Flag, Boys!" (Pulcēsimies apkārt karogam, zēni!) ir filma ,kuru var skatities ar lielu baudu. Šeit lieliski attēlota ASV armijas un Putnamas sieviešu komitejas „cīņa" humoristiskā aspektā. Kā jau komēdijās, arī šajā filmā vislielākā nozīme piekrīt darbībai un veiklai komisku situāciju izmantošanai, tādēļ veltīgi runāt par kādu ievērojamu saturu ,lai gan daļēji tāds eksistē, vismaz tik daudz, lai joki nepaliktu karājoties gaisā. Savai lomai vispiemērotākā ir Džoanna Vūdvarda. Viņas vīrs, Pauls Ņūmans ir akceptējams pretspēlētājs. Toties ļoti iminonēja Džona Kollina ar savām pikantajām izdarībām. Viņa ir ne tikai šarmanta (vai kāds domā citādāk?), bet arī prot tēlot un dejot mambo - džambo.

☆

„Nobody Ever Dies" — tā sauc slavenā rakstnieka Ernesta Hemingveja isstāstu ,kuru tas sarakstīiis 1939. gadā. Tagad, Al Horvitcs, kas nesen saistijies ar Kolumbijas filmsabiedrību, iecerējis darbu filmēt, ja autors piekristu šādai domai.

☆

Dr. Pauls Cinners patlaban filmē Londonas Karaļisko baletu ar primābalerīnas Margotas Fontēnas piedalīšanos.

☆

Grieķija un Padomju Savienība kopīgiem spēkiem filmēs Homēra „Iliādi" Vidusjūras krastos.

A. K.

Jaunieši gatavojas saviem lielajiem svētkiem

1959. G. JAUNATNES SVĒTKU IETVAROS PAREDZĒTAS ŠĀDAS SACENSĪBAS:

Individuālās sacensības: lugām, dzejai, prozai (apcerējumiem un daiļprozai), filmai, foto, mūzikai, baletam, deklamēšanai, pasaku stāstīšanai, sbiedriskai runāšanai, modernām dejām, pašdarinātiem tautas un moderniem tērpiem. Grupu sacensības: teātŗa grupām, baleta, instrumentālās un vokālās mūzikas ansambļiem.

Sporta sacensības: basketbolā, volejbolā, paukošanā, šaušanā, galda tenisā, šachā.

FOTO SACENSĪBAS

1) Sacensībās var piedalīties latviešu foto amatieŗi un profesionāļi bez izšķirības visā pasaulē. Katrs dalībnieks var iesniegt līdz 5 darbiem katrā grupā, samaksājot 25¢ (vai 2 starpt. pasta atbildes kuponus) par katru darbu. Dalībnieka vecums nedrīkst pārsniegt 30 gadus 1959. gada 1. janvārī.

2) Sacensības notiks sekojošās grupās: a) melnbaltiem uzņēmumiem, b) krāsu kopijām un palielinājumiem, c) krāsu diapozitiviem, d) melnbaltu uzņēmumu serijām par kādu tematu. Tematika neierobežota. Melnbltos uzņēmumus un, ja tesūtīto darbu skaits būs pietiekams, arī pārējos vērtēs 4 apakšgrupās: klusā daba, portreti, figūru studijas un pārējie.

3) Uzņemšaani un laboratorijas darbam jābūt paša dalībnieka veiktam, izņemot krāsu diapozitīvus, kuŗu attīstīšana var arī nebūt paša dalībnieka darbs.

4) Melnbalto uzņēmumu seriju sacensībā maksimālais uzņēmumu skaits — 10. Uzņēmumu serijai līdz ar eventuāli papildnošu tekstu ir jāstāsta kāds sakarigs stāsts. Tematika neierobežota, bet atsevišķa balva paredzēta labākajai uzņēmumu serijai par latviešu jaunatnes darbu trimdas apstākļos.

5) Uzņēmumi iesūtāmi līdz 1959. gada 1. jūnijam uz adresi A. Prieditis, 51 Redwood Ave., Toronto 8, Ont., Canada. Turpat arī pieprasāmas pieteikšanās veidlapas, kuŗas pievienojamas katram iesūtītajam darbam.

6) Darbi iesūtāmi izturīgā iesaiņojumā, kuŗu var lietot arī atpakaļ sūtīšanai. Pievienojami arī starptautiskie pasta atbildes kuponi vai Kanadas pastmarkas atpakaļ sūtīšanai. Darbus nosūtis atpakaļ vēlākais mēneša laikā pēc JS.

7) Ar iesniegtajiem darbiem apiesies ar visu iespējamo saudzību, bet rikotāji nevar uzņemties atbildību par bojājumiem un nozušanu.

8) Labākos darbus izstādīs fotoskatē, kuŗa notiks 1959. gadā Jaunatnes svētku laikā Torontō.

FILMU SACENSĪBAS

1) Sacensībās var piedalīties latviešu filmu amatieŗi un profesionāļi visā pasaulē. Filmas var būt krāsu vai melnbaltās, ar vai bez skaņas, 16 vai 8 mm. Katrs sacensību dalībnieks var iesniegt neierobežotu skaitu filmu, samaksājot par katru $2,- dalības maksu. Tematika nav ierobežota .Vecums ierobežots tikai režisoram un operātoram, un tās nedrīkst pārsniegt 35 gadus 1959. gada 1. janvārī.

2) Sacensības notiek 2 klasēs: amatieŗu un profesionālā. Dalībnieki, kuŗu filmas neatbilst amatieŗu klases prasībām, automatiski tiek ieskaitīti profesionālo klasē. Amatieŗu klasē ietilpst visas filmas, kuŗas atbilst sekojošām prasībā: filmai jābūt sacensību dalībnieka (dalībnieku) pašu darbam bez atlīdzības, vai kādas citas personas, organizācijas vai uzņēmuma uzdevumā šo filmu gatavot. Dalībnieks (-ki) nesaņem atlīdzību par filmā ieguldīto darbu un nepārdod filmu pirms tās iesniegšanas šai sacensībā. Attīstīšanas, kopēšanas un speciālu efektu darbus var veikt komerciāla laboratorija pret atlīdzību, bet fotografiskajam darbam jābūt pašu sacensības dalībnieku veiktam. Tekstus atļauts nodot sagatavot un fotografēt pret atlīdzību, tāpat arī atļauts komerciālam uzņēmumam veikt ieskaņošanu.

Šai klasē var piedalīties arī profesionāļi, ja viņu sacensībām iesniegtās filmas atbilst augstāk minētajām prasībām.

Profesionālā klasē ietilpst visas filmas, kuŗas neatbilst amatieŗu klases prasībām.

3) Skaņa, ja tāda ir, ieskaņojama vienā no sekojošiem veidiem: a) uz magnetofona lentas (3¾ vai 7 collas minūtē), b) uz skaņu plates (33⅓, 45, vai 75 apgriezieni minūtē), c) magnetiska skaņa uz filmas (filmas ātrums 16 (18) vai 24 fps), d) optiska skaņa uz filmas (tikai 24 fps).

4) Filmas var būt kā atsevišķu personu, tā arī grupu darbs.

5) Filmas iesūtāmas ar aprēķinu, lai tās saņemtu līdz 1959. g. 1. maijam. Sacensību dalībnieki lūgti pieprasit informāciju Andrim Prieditim, 51 Redwood Avenue, Toronto 8, Canadā, kur filmas sūtāmas un kas jādara, lai nerastos sarežģījumi muitā. Muitas izdevumus, ja tādi rastos ,tāpat arī sūtīšanas izdevumus sedz dalībnieki. Ar filmām rikosies kvalificētas personas, kas centisies ar tām apieties iespējami saudzīgi, bet sacensību rikotāji nevar uzņemties atbildību par bojājumiem un nozušanu. Visas filmas u. c. nosūtis atpakaļ vēlākais mēnesī pēc Jaunatnes svētkiem 1959. g., ja nebūs citas vienošanās ar filmas īpašnieku. Sacensību dalībnieka vārdam un adresei jābūt uz visiem priekšmetiem, kas iesūtīti sacensībām. Norādījumi izrādīšanai, ja tādi būtu, sūtāmi atsevišķi.

6) Filmas vērtēs pieredzējusi filmu speciālisti. Labākās filmas izrādīs JS laikā atsevišķā filmu vakarā ,3 labākās filmas saņems sevišķas balvas, kuŗas pāries to neguvēju īpašumā. Vēl paredzētas sevišķa balva labākajai trimdas dzīves dokumentārfilmai.

7) Tuvāka informācija pieprasāma A. Prieditim, 51 Redwood Ave., Toronto 8, Canada.

(Tuspinājums sekos).

UNGERS ATKAL DIRIĢĒS TORONTO

Atskaņos Bēthovena 9. simfoniju.

Šinī mēnesī staptautiski pazīstamais diriģents Dr. Heincs Ungers, atgriežoties no Eiropas koncertturnejas, atsāks 7. Jorkas koncertsavienības koncertseriju ar pieciem koncertiem. Pirmais no tiem notiks Maseja hallē 25. februārī ar ievērojamās anglu pianistes Mouras Limpani (Lympany) piedalīšanos. Šī māksliniece pēdējo reiz Toronto koncertēja 1956. gadā, atskaņojot Prokofjeva 3. klavierkoncertu un izpelnoties kritiķu vislabākās atsauksmes. Sorejz M. Limpani būs soliste Bēthovena 4. klavierkoncertā, kuŗu ne visai bieži var dzirdēt Toronto koncertos. Turpmākos koncertos Jorkas koncertsavienības orķestris atskaņos Brukņera 4. simfoniju, Čaikovska „Patētisko" simfoniju, Menoti vijolkoncertu un visubeidzot Bēthovena 9. simfoniju.

UZMANIBU! NAMSAIMNIEKI!

PIEDAVAJAM IZDEVIGI

aluminija kombinētos logus un durvis

ATLANTIC ALUMINUM CO.

46 Glenn Davis Cr. Toronto 13., Ont., Canada.

Īpašnieks OSV. INDZERS. Birojā RO 9-4734. Mājās OX 9-9768

Toronto Latviešu biedrības sarikojums Putenī 14. februārī bija labi apmeklēts un risinājās latviešu gaisotnē. Attēlā redzama grupa viesu, kas skandē latviešu dziesmas. J. Kreiļa uzņ.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. februārī — Poļu zālē KLMA karnevāls.

1. martā — Sv. Andreja baznīcas zālē Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības 8. gada svētki.
1. martā, pl. 5 p.p. plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.
6. martā, pl. 8 Kolumba zālē Kalpaka balle.
7. martā — TLB dāmu komitejs sarīkojumā jautrs vakars biedrības telpās.
8. martā, pl. 4 brīvmāksl. M. Tūteres audzēkņu vakars Sv. Barnaba baznīcas telpās.
14. martā Latviešu mednieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle Kolumba zālē.
14. martā — Latviešu drāmas ansamblis Sv. Andreja baznīcas telpās izrādīs M. Ziverta komēdiju „Meli meklē Meli".
15. martā — Sestdienas skolas Latvisko Lieldienu tradiciju vakars skolas telpās Sv. Andreja baznīcas zālē.
4. aprīlī DV teātris Toronto izrādīs M. Ziverta lugu „Cenzūra"
4. aprīlī — futbolistu sezonas atklāšanas vakars ar „Miss Futbol" vēlēšanām Columbus apakšējā zālē.
5. aprīlī T. Keniņa audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.

NIAGARĀ

7. martā Jelgavas 5. skautu un Saulkrastu gaidu vienības gada svētki un plkv. O. Kalpaka piemiņas vakars.
26. aprīlī skautu un gaidu Kanadas jendas Jura dienas svinības.
1. un 2. augustā Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

DRAUDZES GADA PĀRSKATS

Montreālas Sv. Pāvila draudzes gada sapulce notika 8. februārī. Ziņojumus par draudzes dzīvi sniedza draudzes mācītājs V. Sēfers, draudzes kasieris, Tērvetes pārvalde un dāmu komiteja.

Sv. Pāvila draudzē uz 1959. gada 1. janvāri ir 527 locekļi, no tiem 132 bērni. Pag. gadā draudzē iestājušies 34 pieaugušie, 8 bērni. Pavisam mācītājs noturējis 56 dievkalpojumus. Kristīti 11, iesvētīti 8, laulāti 2 pāri miruši 3, bijuši 132 dievgaldnieki.

Draudzē notikuši 10 dažādi lielāki sarīkojumi, 5 dievkalpojumi kuplināti ar solo dziesmām un instrumentālu mūziku.

Ienākumi $8.221,98, izdevumi $7.388,87, atlikums $833,11. Sastādīts arī budžets par 1959. g. pirmo pusi, ievērojot sinodes pabalsta samazināšanu. Draudzes nodeva paliek līdzšinējā.

Tērvetes pārvalde sniedza plašu ziņojumu par pagājušā vasarā veikto darbu Tērvetē. 2 lielās talkās paveikti lielāki uzdevumi, kā pamata stāva grīdas cementēšana, dejas grīdas būve, ceļa būve, telpu iekšējā tālākā izbūve un apkārtnes izdaiļošana. Pārdoti 13 gruntsgabali, vairāki aizrunāti. Ieņemts $5.441,95, izdots $5228,91, atlikums $213,04.

Dāmu komiteja visādos veidos atbalstījusi draudzes sarīkojumu izdošanos, kā arī rikojusi tējas vakarus, pacienājusi talciniekus Tērvetē, un gādājusi par bazāra sekmīgu izdošanos. Dāmu komiteja ieņēmusi $2.737,97, izdevusi $1.792,07, atlikums — $945,90.

Draudzes priekšnieks A. Caunītis pateicās draudzes darbiniekiem par labi veikto darbu un atzina, ka draudzes dzīve bijusi ļoti aktīva, draudzes locekļi atsaucīgi sarīkojumu apmeklēšanā un draudzes dzīves atbalstīšanā, kā arī ziedojumu došanā dažādiem mērķiem. Pagājušā gada beigās pie draudzes nodibinājies jaunatnes pulciņš, kas uzrāda lielu aktivitāti un notur regulāras sanāksmes ik mēnesi. Šakarā ar to, ka daudzi jaunatnes pulciņa locekļi apmeklē universitāti un pa dalai paši cenšas sagādāt līdzekļus studijām, lūdz atsaukties tos atbildīgos iestāžu darbiniekus, kam būtu zināmi vai iespējams apgādāt vasaras darbus mūsu studējošai jaunatnei.

JAUNATNES SVĒTKU SARĪKOJUMI

26. jūnijā — Svētbrīdis.
27. jūnijā, pl. 7,30 — Izstādes atklāšana.
28. jūnijā ,pl. 10,30 — Bērnu rīts. Filmu vakars pl. 8,00.
29. jūnijā, — Izdevība redzēt karalieni, kas viesosies Torontō .
30. jūnijā ,pl. 7,30 — Mūziķu vakars Ītona auditorijā.
1. jūlijā, pl. 7,30 Baleta vakars Ītona auditorijā.
2. jūlijā — Valstisko jautājumu panelis.
3. jūlijā ,pl. 7,30 — Teātŗa vakars Ītona auditorijā.
4. jūlijā — Sacensību fināli. Sporta fināli. Pausme, 4 p.p. Varsity arēnā. Rožu balle, pl. 8 p.p. „Queen Elisabeth Building", Izstādes laukumā.
5. jūlijā — Rakstnieku rīts. Svinīgs dievkalpojums. Ugunskurs Sidrabenē.

Mūsu laikraksta pārstāvis VILIS MIĶELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

A. Nuliša viņete

(16. turpinājums)

„Protams," Inta zināmā lepnumā paskatījās uz Rūtu, „protams. Bērni, kas jau agri spiesti rūpēties paši par sevi, drīzāk pieaug un kļūst patstāvīgi. Rūta dažreiz veseliem cēlieniem atrodas mājās viena pati."

„Vai nav gaŗlaicīgi?" Pēteris tagad uzrunāja Rūtu tieši. „Ja tas gadās vakaros, Rūtas jaunkundze var atnākt pie manis. Paskatīsimies televīziju, paklausīsimies labu mūziku — ko?"

„Jā!" Rūta iesaucās, bet viņas sajūsma saplaka mātes nākamajos vārdos.

„Ko jūs, Pūpola kungs, Rūtu saukājat par jaunkundzi! Vēl viņai daž labs gads jānodzīvo, līdz tiks jaunkundzes godā."

Rūtai aiz kauna pieskrēja acis pilnas asaru — kāpēc gan māte vienmēr visu samaitāja? Toties Pēteris viņas sirdi bija iekaŗojis paliekamu un svaŗīgu vietu. Viņa apsēdās tam blakus, un tikai, kad māte to sūtīja paveikt kādu pienākumu, uz brīdi atstāja iekaŗoto poziciju, lai, darāmo paveikusi, tūlīt atkal atgrieztos.

„Un kā ar jūsu kāzām, Pūpola kungs?" Inta negaidot iejautājās. Gandrīz stundu jau viņš bija viesojies, un Pēteris visu laiku bija cerējis, ka šim nepatikamajam jautājumam viņa paies klusējot garām. Bet Inta bija sieviete.

„Kāzām?" Pūpols satrūkās un pārprasija kā nedzirdējis, „manām?"

„Ar jūsu gan," Inta pasmaidīja, „vai tā dara labs saderinātais? Izsūta kartes, uzdāvina līgavai gredzenu — un tad metas bēgt."

„Straumēna kundze lietas būtību pārpratusi," viņš bija atguvis pašsavaldīšanos un valodu, „Grunduļa jaunkundze mani nostādija tādā situācijā, ka man kā dzentlmenim citas izejas nebija kā pievienoties viņas noteikumiem."

„Parasti gan viņi ir tie ,kas ieved meitenes situācijās," Inta turpināja smaidīt un nevainīgi raudzījās Pūpolam acīs, „vai tas bija Grunduļa jaunkundzes noteikums ,ka jums no Dženkontaunas jāaizceļo?"

„O — nē!" Pūpols pasteidzās apgalvot, „bet Straumēna kundze sapratīs — kā lai paliktu Dženkontaunā, ja tur man visu laiku draud - ē -."

Inta viņam palīdzēja nobeigt:

„Kāzas? — Saprotu. Tādā gadījumā pareizākais ir — bēgt."

„Straumēna kundze par mani zobojas," Pēteris skumji konstatēja. Viņš Intā bija vīlies. Viņš bija cerējis, ka ar Rūtai un arī Intai parādīto laipnību tās noskaņos savā labā, bet likās, ka pūles bijušas veltīgas. Ja par kādu zobojas, tad to nevērtē sevišķi augstu — to viņš zināja. Tagad varēja sagaidīt pat to, ka Inta kaut kur, kaut kam, kaut kad pastāsta, kur un kad Pūpolu sastapusi, un visa labi ievadītā slēpšanās līdz ar to bija vējā.

Atlika tikai viens ceļš. Kauna pilns, bet — vienīgais. Lūgties.

Kaut kā vēl nosēdējis minūtes desmit un sakārtojis domas, viņš atvadoties it kā garāmejot iejautājās:

„Vai drīkstu cerēt, ka Straumēna kundze manu inkognito neizpaudīs?"

„Kam?"

„Nevienam. Man tas sagādātu lielas nepatikšanas, ja Dženkontaunā kāds uzzinātu, kur atrodos."

„Esiet bez bažu, Pūpola kungs," Inta sniedza roku sveicienam, manis dēļ jums nepatikšanas neiznāks."

Kaut gan Inta bija devusi solījumu, Pēteris Pūpols aizgāja gan cēlu gaitu, bet smagu sirdi.

☆

Nedēļu vēlāk viņš bija atkal klāt. Pa ceļam viņš bija apgādājis kārbiņu saldumu Rūtai un līdz ar to noskaņoja meiteni pilnīgi savā labā.

Bet arī Intai nebija lielu iebildumu pret Pūpola apciemojumu. Pūpols bija pieklājīgs, atturīgs, labs sarunu biedrs — varbūt, drusku īpats, bet katrā ziņā cilvēks, ar kuŗu varēja parunāties un kuŗa tuvumā nebija jāgaŗlaikojas. Bez tam izrādījās, ka viņam bija ievērojams gleznotāja talants.

Sarunas laikā Rūta viņam parādija dažus skolā gatavotus zīmējumus. Pūpols paņēma zīmuli un piedūra ar to dažās vietās, un zīmējums ieguva citu dzīvīgumu.

„Nezināju ,ka jūs tāds mākslinieks — " Inta patiesā apbrīnā izsaucās, „vai esot to mācījies?"

„Tikai pašmācība," Pēteris pieticīgi atbildēja, „lai kļūtu par īstu mākslinieku, man nav bijis ne pietiekami līdzekļu ,ne talanta."

Izrādījās tomēr, ka vaļas brīžos Pēteris ne vienreiz vien paņem sareni un savam priekam rada kādu gleznu.

„Ja cienītai kundzei interese, priecāšos, ja cienītā kundze kādreiz nāks manus nedarbus apskatīt."

Viņi sāka runāt par mākslu vispāri un drīzi vienojās, ka pēdējā laikā nostiprinājusies tieksme mākslas darbu vērtēt nevis pēc tā ,cik tanī pārdzīvojuma, gaumes, darba prasmes un varēšanas, bet pēc tā, cik tanī saredzams, sadzirdams vai sašasāms kaut kas jauns un agrāk nelietāts vai nu tematikā, vai formā, vai izteiksmē.

„Ja es uzgleznošu zaļu zāli, sarkanu jumtu un zilas debesis, tad tas nebūs nekas. Tad to sauks par salkanu bezgaumību. Ja es, turpretī, došu zaļas debesis, sarkanu zāli un zilus jumtus, tad tā būs māksla," Pūpols prātoja, redzēdams, ka apmēram tāpat domā arī Inta.

Viņi norunāja, ka Inta ar Rūtu Pēteri apciemos tuvākajā sestdienā — sestdiena Intai bija brīva.

Rūta visu nedēļu posās gaidāmajiem ciemiem. Vairākkārt viņa apjautājās mātei, kādu tērpu lietāt ,kā matus sukāt ,un vai arī viņas nesīs Pūpolam ciema kukuli.

Sestdiena tomēr izvērtās pavisam citāda nekā iecerēta.

No rta Inta iedeva Rūtai nudu un sūtīja uz veikalu apgādāt cukuru un kafiju, kā arī atnest drānas no tīrītavas. Parasti Rūta šādus gājienus veica nedaudz minūšu laikā, bet šoreiz pagāja stunda, un Rūtas vēl nemanīja.

Inta sāka uztraukties. Viņa piezvanīja tīrītavai un apjautājās, vai viņas tērps tur izņemts. Pārdevēja pārbaudīja ienākušās kontrolzīmes un atbildēja, ka Straumēna kundzes kvīts starp tam nav atrodama — Rūta, tātad, tur vēl nebija bijusi. Pārtikas veikalā nebija nozīmes meklēt — tur sestdienās nāca un gāja simtiem cilvēku, un kasieres nekad neskatījās pircēju sejās.

Vēl pusstundu gaidījusi, viņa vairs istabā neizturēja. Vispirms viņa vēlreiz pārbaudija drēbju tīrītavā — viņas tērps vēl vienmēr nebija paņemts. Pārtikas veikalā neviens no kasierēm neatcerējās, ka būtu kādai 11 gadu vecai meitenei mainījusi 10 dolaru naudas zīmi un iesaiņojusi cukuru un kafiju.

„Vai, pareizāki sakot, tas šodien pie katras kases noticis vairākkārt," tirgotavas pārzinis līdzjūtīgi skaidroja, un Inta viņam pievienojās — tirgotavā mudžēja laudis, stumdami sev pa priekšu augstos metalla stiepļu iepirkumu ratiņus un pildīdami tos kārbām, pudelēm, saiņiem un sainīšiem. Pie kasēm meitenes strādāja, acis nepaceldamas — viņas redzēja tikai preci, cenu un skaitāmo mašīnu ,no kuŗa kā tārps no zemes lēni līda laukā saskaites lenta.

Inta sāka staigāt pa ielām — vispirms mājas tuvumā, pēc tam mezdama vienmēr lielākus lokus un ieskatīdamās ik pagalmā, kur vien manīja kādu bērnu rotaļājamies ap sniega vīriem, vai slidinoties pa apledojušiem iebraucamiem ceļiem.

Bet Rūtas nekur nemanīja. Pusstundu vai pat četrdesmit minūtes velti meklējusi, Inta atgriezās mājās un atrada Rūtu pārnākušu. Iztīritais tērps bija pakārts uz vadža priekšnamā, un iepirkumu turza stāvēja uz galda.

Rūtas acis priekā mirdzēja kā svecītes Ziemsvētku eglītē.

„Mamm! Es satiku Dianu un viņa mani aicināja pie sevis!"

Diana bija Rūtas klases neapšaubītā vadone, un — saskaņā ar Rūtas agrākajiem stāstiem, katras meitenes un zēna cenšanās gala mērķis bija iegūt Dianas labvēlību.

Bet Intas nule pārdzīvotās bailes un nervu saspīlējums nebija nekādā samērā ar Rūtas lepnuma un prieka izpausmi. Viņa tomēr apvaldīja sevi un, kaut arī uz mēles bija asi pārmetumi, mierīgi atjautāja:

„Un tāpēc tu pameti visu un aizskrēji viņai līdzi? Kur jūs bijāt?"

„Bet mamm! Tepat pie Dianas! Viņai pašai savs radio, un Ziemsvētkos tēvs viņai uzdāvāja lūpu zīmuli! Īstu lūpu zīmuli!"

Inta vēlreiz savaldījās.

„Rūtiņ, tu esi bijusi ļoti nelāga meitene. Es par tevi biju lielā uztraukumā. Es — "

„Bet es taču biju tepat pie Dianas! Tas ir tikai divi ielas no šejienes. Un laika vēl bija diezgan!"

„Nepārtrauc mani!" Intas balss kļuva asāka. „Es tevi vairākkārt esmu brīdinājusi neiet nevienā svešā namā."

„Bet tas taču bija pie Dianas!" Rūta sāka raudāt.

„Pie Dianas, vai cita — vienalga. Bez šaubām, es tev būtu atļāvusi iet pie Dianas ,bet man bija jāzina, kur tu esi. Nevar pazust stundām no mājas, nesakot, kur paliec un kad būsi atpakaļ."

(Turpinājums sekos)

Jānis Cirulis

JĀZEPS VĪTOL

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪ

BALTIEŠU MŪZIKAS SKOLA

Dažus mēnešus pēc prof. Vītola, Detmoldā ieradās operdziedātājs Emils Mauriņš ar ģimeni. Apciemojis profesoru, satiecies ar Jēruma brālību un citiem, Mauriņš tūlīt konstatēja, ka te nekas nav noorganizēts. Lieta tāda, ka bez organizēšanas, darīšanām un rīkošanās viņš nekad nav varējis dzīvot. Nekāda operas trupa gan te nesanāca, bet Elfridas, Jēruma, Meļķa un Heinrichsona koncertu ansamblim, kas gandrīz vienmēr atradās tālākos vai tuvākos ceļojumos, bija viens dalībnieks vairāk.

Taču ar to vien nepietika. Emilam bija radušies kādi dziedāšanas skolnieki; Meļķis „Kvellē" apmācija jaunos pianistus un arī Elfridai bija dažas balsīgas jaunkundzes. Tas Mauriņā radīja ideju par kārtīgas mūzikas skolas dibināšanu. Detmoldā dzīvoja arī daži lietuviešu un igauņu mūziķi un nu varēja rasties kaut kas līdzīgs Pinnebergas Baltiešu universitātei. Arī prof. Vītolam šī ideja iepatikās, kaut gan sākumā uz to raudzījās skeptiski — nebija taču ne telpu, nedz insrumentu, vārdu sakot, itin nekā, izņemot labo gribu.

Bet Mauriņš jau bija paspējis nolīdzināt aizmuguri. Nezinu kā un kur viņš bija iepazinies ar UNRRA's direktoru Brīgelu, blaurīgu dzērāju un kausli, bet skaidrā prātā itin pieklājīgu nenoteicamas tautības blēdi, un kopā ar tā palīgu, tikpat blēdīgu poli, tos ielūdzis pie sevis uz kafiju.

Emila reprezentablā spāņu grandseņora stāja un kundzes eleganti servētais kafijas galds tā bija apbūrīs uzpūtīgo direktoru, ka viņš tūliņ piekrītis visām Mauriņa idejām. Emils bija pratis iestāstīt, ka rūpēdamies ne vien par sava „tima" miesīgo, bet arī garīgo labklājību, direktors uz laiku laikiem ieies Detmoldas baltiešu DP vēsturē. Piebildis, ka paidagoģiskais personāls nekādu atalgojumu nekāro, bet priecāsies par smagā strādnieka pārtikas devām un kādu uzvalciņu no UNRRA's bagātajiem, jo visi ir dī[illegible]si.

Vācieši[illegible] rekvizīti Detmoldā netrūka, mentus, ko nodot [illegible] cībā, varēja dabūt [illegible] Tā tikām pie nam[illegible] sētas centrā un di[illegible] rēm. Brīgels savā ku[illegible] tībā no YMCA's bi[illegible] veselu klāstu visd[illegible] strumentu un bun[illegible] ķestrim. Mums nod[illegible] vijoles un čello, bet[illegible] rektoram par lielu l[illegible] vām atpakaļ.

Iniciātoru grupa, tuviešu un igauņu par nodibināto inst[illegible] dza viņu mākslinie[illegible] Lietuviešu atziņoja, sa sava komiteja vietu pārvaldē, la[illegible] dami, ka latvješi zin kādu lielu veik[illegible] grozīsies spēķis un pārstāvja nebija r[illegible] **neds igauņiem,** b[illegible] mūziķi, kuŗs sanāca savu vadītāju. Par šā sākumā bija Vītols un viņu a[illegible] ievēlēja par direkt[illegible] tuviešu pazinoja, k[illegible] slinicki pasākumā[illegible] mācības spēku sa[illegible] ieradās viena dzie[illegible] ma nemierā ar sa[illegible] ļu pretenzijām.

Kā jau minēts, vienbalsigi ievēlēja skolas direktoru, l[illegible] Emilu Mauriņu, b[illegible] tivo lietu kārtoša sadali profesors [illegible] Pieteicās sāmērā [illegible] ņu no Detmolda[illegible] bet vairāki brauc[illegible] bergas un vēl tā[illegible] mūzikas dēļ uz D[illegible] tu pārcelties visi, [illegible] stāties mūzikas s[illegible] būtu vēl vairāk.

Ar pilnu jaud[illegible] Meļķa un Ališes [illegible] vieru klases. Tāpa[illegible] tolas, Elfrides [illegible] Emila Mauriņa d[illegible] sēs netrūka audzē[illegible] richsonam bija s[illegible] jolnieku, bet mu[illegible]

GIRTS SALNAIS

(200. turpinājums)

Saku atklāti: man nav nekādu iebildumu meitenei, liekas, vēl mazāk. Un pēc tam — sasper ko par visu to domā Liliāna. Un pie velna ar MakKrakeru. Ko viņš kavējas Kubā? Diez' vai r[illegible] cionāri nav pakārušī . . ." viņš gurdi iesmējās u[illegible] māja. „Redzēsimies apspriedē." Bet jau iestājies [illegible] pablenzis trijos klaiņotājos, jūtamā nepatikā pi[illegible] „Maksimiliāns gan, šķiet, pagaidām varēja izpalī[illegible] mēr esam pārrunājuši un nosprauduši projektus[illegible] virzienos. Viņš ir par daudz sikumains un ākīgs."

„Tā tas iznāca," Maikls izmeta neskanīgi. I[illegible] sašutumā, pārsteigts un satriekts, viņš stāvēja, [illegible] neelpodams, pus miris.

„Vai Mets zaudējis prātu? Un arī Kēte?"

Kā sasists viņš ievilkās pie Liliānas un, [illegible] vājuma pārņemts ,ielaidies krēslā, nīgri iesmējās:

„Metuzāls sadomājis mani un Kēti appreciņā[illegible] sacija gandrīz bez skaņas.

Liliāna skatijās viņā kā sajukušā, kamēr pa[illegible] kādu nieku nojaust un saprast.

Maikls sapurinājies atvilka elpu.

„Viss nogatavināts kā astoņpadsmit gadu vec[illegible] panietis," viņš grūtsirdīgi teica. „Jāizsper tikai aizbāznis."

„Žēl, ka tik vecs vīns gatavots no bojātām [illegible] Liliāna igni piezīmēja.

„Vienīgais gandarījums, ka pašiem tas jāizd[illegible]

PIECDESMIT OTRĀ NODAĻA

Metuzālam atgriežoties darbistabā, tur priek[illegible] bija Briljantīns. Tas, klusi krekstēdams ādamāb[illegible] drebinādamies, papes vākiem rokā, maziem soliš[illegible]

ebruārī bija labi apmeklēts un risinājās skandē latviešu dziesmas. J. Kreiļa uzņ.

ZES GADA PĀRSKATS

vila drau- notika 8. ar drau- udzes mā- izes kasie- un dāmu

z 1959. ga- locekļi, no ādā drau- augušie, 8 js noturē- s. Kristīti 2 pāri mi- vgaldnieki. 10 dažādi dievkalpo- olo dzies- u mūziku. izdevumi 3.11. Sastā- 959. g. pir- nodes pa- Draudzes ējā. niedza pla- ājušā vasa- rē. 2 lielās uzdevumi, las cemen- būve, ceļa tālākā iz- zdaiļošana. ali, vairāki 5.441,95, iz- s $213,04. isādos veī- izes sariko- ari rīkojusi ājusi talci- ādājusi par šanos. Dā- si $2.737,97, atlikums —

ks A. Cau- izes darbi- kto darbu udzes dzīve raudzes lo- tojumu ap-

meklēšanā un draudzes dzīves atbalstīšanā, kā arī ziedojumu došanā dažādiem mērķiem. Pagājušā gada beigās pie draudzes nodibinājies jaunatnes pulciņš, kas uzrāda lielu aktivitāti un notur regulāras sanāksmes ik mēnesi. Sakarā ar to, ka daudzi jaunatnes pulciņa locekļi apmeklē universitāti un pa dažlai paši cenšas sagādāt līdzekļus studijām, lūdz atsaukties tos atbildīgos iestāžu darbiniekus, kam būtu zināmi vai iespējams apgādāt vasaras darbus mūsu studējošai jaunatnei.

JAUNATNES SVĒTKU SARĪKOJUMI

26. jūnijā — Svētbrīdis.
27. jūnijā, pl. 7,30 — Izstādes atklāšana.
28. jūnijā ,pl. 10,30 — Bērnu rīts. Filmu vakars pl. 8,00.
29. jūnijā, — Izdevība redzēt karalieni, kas viesosies Toronto .
30. jūnijā ,pl. 7,30 — Mūziķu vakars Ītona auditorijā.
1. jūlijā, pl. 7,30 Baleta vakars Ītona auditorijā.
2. jūlijā — Valstisko jautājumu panelis.
3. jūlijā ,pl. 7,30 — Teātŗa vakars Ītona auditorijā.
4. jūlijā — Sacensību fināli. Sporta fināli. Pausme, 4 p.p. Varsity arēnā. Rožu balle, pl. 8 p.p. „Queen Elisabeth Building", Izstādes laukumā.
5. jūlijā — Rakstnieku rīts. Svinīgs dievkalpojums. Ugunskurs Sidrabenē.

Mūsu laikraksta pārstāvis VILIS MIĶELSONS Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

reizāki sakot, tas šodien pie katras kases nokārt," tirgotavas pārzinis līdzjūtīgi skaidro- viņam pievienojās — tirgotavā mudžēja ndami sev pa priekšu augstos metalla stiepnu ratiņus un pildīdami tos kārbām, pude- m un sainīšiem. Pie kasēm meitenes strādā- aceldamas — viņas redzēja tikai preci, cenu o mašinu ,no kuŗa kā tārps no zemes lēni saskaites lenta.

ka staigāt pa ielām — vispirms mājas tuvum mezdama vienmēr lielākus lokus un ieskapagalmā, kur vien manīja kādu bērnu rotaņ sniega vīriem, vai slidinoties pa apledojucamiem ceļiem.

tas nekur nemanīja. Pusstundu vai pat četrūtes velti meklējusi, Inta atgriezās mājās un u pārnākušu. Iztīrītais tērps bija pakārts uz šņamā, un iepirkumu turza stāvēja uz galda. acis priekā mirdzēja kā svecītes Ziemsvētku

! Es satiku Dianu un viņa mani aicināja pie

bija Rūtas klases neapšaubītā vadone, un ar Rūtas agrākajiem stāstiem, katras meitema cenšanās gala mērķis bija iegūt Dianas

tas nule pārdzīvotās bailes un nervu saspilēa nekādā samērā ar Rūtas lepnuma un prieni. Viņa tomēr apvaldīja sevi un, kaut arī uz asi pārmetumi, mierīgi atjautāja:

pēc tu pameti visu un aizskrēji viņai līdzi? jāt?"

namm! Tepat pie Dianas! Viņai pašai savs Ziemsvētkos tēvs viņai uzdāvāja lūpu zīmuli! zīmuli!"

ēlreiz savaldījās.

tu esi bijusi ļoti nelāga meitene. Es par teā uztraukumā. Es — "

s taču biju tepat pie Dianas! Tas ir tikai divi jienes. Un laika vēl bija diezgan!"

trauc mani!" Intas balss kļuva asāka. „Es kārt esmu brīdinājusi neiet nevienā svešā

as taču bija pie Dianas!" Rūta sāka raudāt. Dianas, vai cita — vienalga. Bez šaubām, es ajāvusi iet pie Dianas ,bet man bija jāzina, i. Nevar pazust stundām no mājas, nesakot, un kad būsi atpakaļ."

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

JĀZEPS VĪTOLS DETMOLDĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

BALTIEŠU MŪZIKAS SKOLA

Dažus mēnešus pēc prof. Vītola, Detmoldā ieradās operdziedātājs Emils Mauriņš ar ģimeni. Apciemojis profesoru, satricies ar Jēruma brālību un citiem, Mauriņš tūlīt konstatēja, ka te nekas nav noorganizēts. Lieta tāda, ka bez organizēšanas, darīšanām un rīkošanās viņš nekad nav varējis dzīvot. Nekāda operas trupa gan te nesanāca, bet Elfrīdas, Jēruma, Meļķa un Heinrichsona koncertu ansamblim, kas gandrīz vienmēr atradās tālākos vai tuvākos ceļojumos, bija viens dalībnieks vairāk.

Taču ar to vien nepietika. Emilam bija radušies kādi dziedāšanas skolnieki; Meļķis „Kvellē" apmācīja jaunos pianistus un arī Elfrīdai bija dažas balsīgas jaunkundzes. Tas Mauriņā radīja ideju par kārtīgas mūzikas skolas dibināšanu. Detmoldā dzīvoja arī daži lietuviešu un igauņu mūziķi un nu varēja rasties kaut kas līdzīgs Pinnebergas Baltiešu universitātei. Arī prof. Vītolam šī ideja iepatikās, kaut gan sākumā uz to raudzījās skeptiski — nebija taču ne telpu, nedz instrumentu, vārdu sakot, itin nekā, izņemot labo gribu.

Bet Mauriņš jau bija paspējis nolīdzināt aizmuguri. Nezinu kā un kur viņš bija iepazinies ar UNRRA's direktoru Brīgelu, blaurīgu dzērāju un kausli, bet skaidrā prātā itin pieklājīgu nenoteicamas tautības blēdi, un kopā ar tā palīgu, tikpat blēdīgu poli, tos ielūdzis pie sevis uz kafiju.

Emila reprezentablā spāņu grandseņora stāja un kundzes eleganti servētais kafijas galds tā bija apbūris uzpūtīgo direktoru, ka viņš tūliņ piekritis visām Mauriņa idejām. Emils bija pratis iestāstīt, ka rūpēdamies ne vien par sava „tēma" miesīgo, bet arī garīgo labklājību, direktors uz laiku laikiem ieies Detmoldas baltiešu DP vēsturē. Piebildis, ka paidagoģiskais personāls nekādu atalgojumu nekāro, bet priecāsies par smagā strādnieka pārtikas devām un kādu uzvalciņu no UNRRA's bagātajiem krājumiem, jo visi ir dikti noplukuši.

Vāciešiem rekvizēto māju Detmoldā netrūka, bet instrumentus, ko nodot audzēkņu rīcībā, varēja dabūt no YMCA's. Tā tikām pie nama pašā pilsētas centrā un divām klavierēm. Brīgels savā kultūrālā centībā no YMCA's bija izkaulējis veselu klāstu visdažādāko instrumentu un bungu džeza orķestrim. Mums noderēja vienīgi vijoles un čello, bet pārējos direktoram par lielu izbrīnu, atdevām atpakaļ.

Iniciātoru grupa paziņoja lietuviešu un igauņu komitejām par nodibināto institūtu un lūdza viņu mākslinieku atbalstu. Lietuvieši atziņoja, ka viņi prasa sava komitejas pārstāvja vietu pārvaldē, laikam domādami, ka latvieši pasākuši diezin kādu lielu veikalu, kur apgrozīsies speķis un nauda. Tāda pārstāvja nebija ne latviešiem, nedz igauņiem, bet bija tikai mūziķi, kas sanāca, lai ievēlētu savu vaditāju. Par tādu jau pašā sākumā bija domāts prof. Vītols un viņu arī vienbalsīgi ievēlēja par direktoru. Kaut lietuvieši paziņoja, ka viņu mākslinieki pasākumā nepiedalīsies, mācības spēku sanāksmē tomēr ieradās viena dziedātāja, būdama nemierā ar savu tautas brāļu pretenzijām.

Kā jau minēts, prof. Vītolu vienbalsīgi ievēlēja par mūzikas skolas direktoru, par inspektoru Emilu Mauriņu, bet administrātīvo lietu kārtošanu un stundu sadali profesors uzticēja man. Pieteicās samērā daudz audzēkņu no Detmoldas nometnēm, bet vairāki brauca arī no Blombergas un vēl tālākus ceļus. Ja mūzikas dēļ uz Detmoldu varētu pārceltīties visi, kas vēlējās iestāties mūzikas skolā, audzēkņu būtu vēl vairāk.

Ar pilnu jaudu strādāja V. Meļķa un Alīses Dzirkales klavieru klases. Tāpat Annijas Vītolas, Elfrīdes Karlsones un Emila Mauriņa dziedāšanas klasēs netrūka audzēkņu. F. Heinrichsonam bija savs pulciņš vijolnieku, bet mums ar Albertu Jērumu bija katram pa pāris grupām mūzikas teorijā un solfedžo. Dziedātājiem stundās klavieru pavadījumus spēlēja Erna Andersone. Profesors Vītols speciālās teorijas klasē strādāja ar pāris audzēkņiem un vienmēr jo dzīvi interesējās par darbu citās nozarēs. Viņš jutās atkal savā elementā — bija par ko domāt un rūpēties.

Mūzikas skola, kuŗas oficālais nosaukums bija „UNRRA Baltic DP Music College" nodibinājās 1946. gada pavasarī. Mācījās diezgan daudz audzēkņu tiklab dziedāšanas, kā klavieru klasēs, kas mūzikālo izglītību sākuši jau Latvijā, bet viss lielais vairums bija iesācēji. Uzņēma ar zināmu izlasi, un darbs ritēja kā konservātorijā.

Katru nedēļu Brīgelam bija jāiesniedz darbības pārskats un cik stundu katrs paidagogs mācījis. Mācības, kā parasts, katrā speciālpriekšmetā notika divi reizes nedēļā, ik pa pusstundai katram audzēknim. Tas nu Brīgelu dikti samulsināja un viņš nekādi nevarēja saprast, kāpēc gan skolotājs nevarētu ar savu audzēkni spēlēt un dziedāt katru dienu divi stundas no vietas. Kad savus administrātora pienākumus pildot, mēģinlju direktoram iestāstīt, ka visas pasaules konservātorijās ir līdzīgs darbības plāns, viņš domāja, ka šādam darbam smagā strādnieka barības deva ir tomēr par daudz. Sākumā ar lielu runāšanu to vēl izdevās saglābt, bet beigās mūs noskauda pašu tautieši. Dievs ar viņiem!

Cītīgi un rūpīgi strādājot visu pavasari un vasaru, uz rudens pusi radās pulciņš dažādas gatavības pakāpes audzēkņu, kuŗus nebij kauns rādīt atklātībā Vispirms tos izsijāja slēgtajā koncertā, tad Detmoldas labākajā koncertzālē notika pirmais, un, diemžēl, arī pēdējais mūzikas skolas atklātais audzēkņu vakars. Vajadzēja redzēt, ar kādu interesi un prieku profesors sekoja katra audzēkņa sniegumam, kaut gan tur netrūka arī aplami pakertu nošu. Vītols sēdēja atkal savā rektora krēslā!

(Turpinājums sekos)

Velta Toma

MŪSU KLUSUMĀ

Ko gan vārdi spēj sacīt?
Nojautas, nojautas vien,
rokas skāriens, skats acīs
vieno mūs, saista un sien.

Ko gan gaisma spēj rādīt?
Apslēpts un paglabāts viss —
Mīnam, taujājam, kādus
skata mūs likteni.

☆

Tava mute top zīmogs —
klusēšanas
solījums mēmi dots,
dusēšanas
ilgi apzīmogots,
no rieta līdz rietam.

Pa jaunām vietām,
nepieminot,
skaistumu meklē prieks.
Mēmi zinot:
vārdā sauktais top lieks,
nāk zvērests no lūgsnas.

Zieda klusumu plūcot,
satikāmies
nojautu tālumā —
Atnāks un ies
ēnas no svešādā,
kāds solījums palikts —
Mūsu klusumā.

Spoža akadēmiska runa — lieliska antiboļševistiska propaganda

Dr. Zenta Mauriņa, kas jau iekarojusi sev vārdu pasaules literātūrā, katru vasaru rīko arī garākas priekšlasījumu turnejas pa Vāciju un Šveici, šādā veidā iepazīstinot sveštautiešus ar mūsu kultūru un literātūru, mūsu — apspiesto — sāpēm un ciešanām. Arī Zviedrijā viņa nav vairs sveša, jo zviedru valodā tulkotas viņas grāmatas: „Dostojevskis" (divi izdevumi), „Tālā gaita" un „Iedrikstēties ir iskaisti", tāpat vairākos zviedru žurnālos parādās izvilkumi no viņas darbiem. Savus klausītājus ar Z. Mauriņu iepazīstināja arī zviedru radiofons.

Upsalas universitātes aicināta, Zenta Mauriņa š. g. janvārī teica spožu runu — „Pasternaka stāvoklis krievu literātūrā". Auditorija bija pārpildīta, un klausītāju vidū bija zviedru zinātnieki un literāti. Kā jau parasts, Zenta Mauriņa runāja pilnīgi brīvi, saistot klausītāju uzmanību kā ar savām zināšanām literātūras vēsturē, tā ar savu suverēno runas veidu. Stingri akadēmiski veidotās runas kodols bija doma: — Pasternaks ir nomocīto un nožņaugto, par mēmiem padarīto balss.

Ja zviedri ir ļoti uzmanīgi kritikā pret savu „vāreno" kaimiņu, tad tomēr Zenta Mauriņa prata iegūt auditorijas nedalītu uzticību teiktajam, ko runas beigās apliecināja suminājumi. Var tikai pievienoties kāda zviedra izteicienam: „Nekad nesmu dzirdējis runu, kas savā antiboļševistiskajā vērienā tā pārliecinātu. Ja cilvēks zaudē savu personisko brīvību, vai tad ir vēl vērts dzīvot!"

Māsas Gūtbergas pošas uz Eiropu

Pianiste Ingrida Gūtberga izkārtojusi koncertturnejas iespējas vairākās valstīs. Kopā ar māsu Karīnu viņa koncertēs Anglijā, Holandē, Francijā, Dānijā, Norvēģijā, Zviedrijā, Vācijā un Austrijā. Turnejas laikā māsas Gūtbergas spēlēs arī radiofonos un televizijā.

NORĀDĪJUMI MŪSU TAUTAS PAGĀTNES PĒTNIEKIEM

Prof. Dr. A. Spekke „Baltijas jūŗa senajās kartēs". Apgāds „Zelta Ābele".

Kartografija tās viselementārākajā formā ir tikpat veca, cik veca ir cilvēces vēsture. Individa vai arī veselas tautas ikdienas aktivitāte prasīja vietu, ceļu, virzienu un arī kaimiņu tautu aprakstus, kuŗu precizitāte un apmērs pieauga līdz ar cilvēka interešu sfairas paplašināšanos kādā zināmā noteiktā virzienā.

Prof. Dr. A. Spekkes nupat publicētajā grāmatā — „Baltijas jūŗa senajās kartēs" parāda mūsu dzimtā novada pakāpenisku ieniršanu pasaules interešu lokā.

Ceļotājam, tirgotājam un iekarotājam uz pēdām sekoja arī kartografs, pārceļot rietumu pasaules interešu apvārsņus uz tālākiem zemes novadiem ziemeļos un austrumos. Virzīšanās no centra uz perifeŗiju, savienota ar lineāro novērošanas un datu vākšanas metodi tās visprimitīvākajā formā, laikam būs vistipiskākā parādība partografijas attīstības sākumā.

Prof. Dr. A. Spekke savos apcerējumos iztirzā galvenokārt vecā tipa karšu etniskos un vēsturiskos aspektus. Tautu un cilšu dzīvesvietas tālākā pagātnē, kā arī varbūtējos pārvietošanās ceļus parādīja vietu nosaukumi, kas spēja saglabāties vēl ilgi pēc kādas tautas aiziešanas vai aizceļošanas uz citu novadu.

Savu apceri cienījamais profesors iesāk ar grieķu kartografijas ziedu laikiem tās redzamākā pārstāvja Ptolemaja personā. Ptolemajam, kas dzīvoja Aleksandrijā (ap 150. g. pēc Kr), bija pieejama tā laika pasaules bagātākā bibliotēka, gadu simteņiem ilgā ēģiptiešu un grieķu pieredze un, par visām lietām, viņa spējīgāko priekšteču Eratostena un Hipparcha darba augļi. Tā bija šo divu priekšteču ideja par garuma un platuma gradu lietošanu kartografijā ,pamatojoties uz astronomiskiem novērojumiem, tā piešķirot tai moderni zinātnisku virzienu. Vērojot Ptolemaja kartes izgriezumu blakus titullapai grāmatā „Baltijas jūŗa senajās kartēs", ar zināmu pārsteigumu redzam vertikālās un horizontālās līnijas, kas, kā liekas, ir neveikls vēlāko laiku mantojums. Ja tās bija domātas zem taisna leņķa vilktās garuma un platuma gradu līnijas, tad tas vairāk gan atgādināja Marinus (dzīvoja ap 120. g. pēc Kr.), Ptolemaja priekšteča, gatavotās kartes. Ptolemaja jauninājums, cik zināms, bija liektas garuma un platuma gradu līnijas, piemērojoties uzskatam, ka zemes virsa ir sfairiska.

Pēc Ptolemaja pasaules kartografijas attīstībā iestājās atslābums. Romas imperijas valdnieki veltīja maz uzmanības grieķu sasniegumiem kartografijā. Viņu zīmētajām kartēm pa lielākai daļai saskatāms administrātīvs un militārs raksturs. Kamēr Viduslaiku kartografijas pamatā bija pilnīgi nezinātnisks pieņēmums par Jeruzālemi kā pasaules centru, par paradizi austrumos un par elli zemes iekšienē. Šāda veida pieņēmums, kā liekas, arī deva Viduslaiku dogmatikas iespaidā zīmētām kartēm pavisam neparastu orientāciju: ziemeļi kreisajā pusē un austrumi augšā. Kā piemērs Viduslaiku tipa kartēm bija angļu-sakšu 10. g. s. pasaules karte, kuŗas kopiju atrodam arī prof. Dr. A. Spekkes grāmatā. Pirmais, kas dūrās acīs, bija parastās ziemeļu orientācijas un līdz ar to arī garuma un platuma gradu trūkums. Saskaņā ar profesora norādījumu jādomā, ka šī karte piederēja pie apaļajām T veida kartēm, kas būtu izsakāma šādā dzejiskā formā: „un T dentre a uno O mostra il disegno (viens T O zīmē parāda veidu)". O zīme būtu iedomātais lielais okeans, kas it kā aptvēra zemi no visām pusēm, T zīmes horizontālā svītra apzīmēja mistisko lielo jūŗu (Mare Magnum), un tā pašā burta vertikālā svītra identificēta ar Vidusjūŗu. Virs horizontālās svītras novietota Āzija un virs tās paradīze. Šī karte savā attīstības gaitā bija solis atpakaļ, salīdzinot ar Ptolemaja karti, kaut gan laika sprīdis starp tām ir apmēram 800 gadu. Viduslaiku lielākais sasniegums kartografijā, laikam, ir portolanu kartes, kas ar labām sekmēm ir lietotas arī vēl 17. gadu simtenī.

Jaunu zinātniskās kartografijas atdzimšanas posmu iesāka arabi un indieši 10. g. s. Arabu kartografijai jau bija raksturi-

(Turpinājums 8. lpp.)

Reinholda Kalnu... darbu izstāde atklāta 15. februārī mākslas galerijā „French Art Center", Nujorkā. Izstādītas 60 gleznas, kas radītas pēdējos gados, no tām 15 darbi gleznoti pagājušā vasarā Eiropā. Mākslinieks nesen atgriezies no Eiropas, kur viņš uzturējās ilgāku laiku, apmeklēdams Zviedriju, Franciju, Beļģiju un Šveici. Izstāde būs atvērta līdz 1. martam.

Šovasar studiju nolūkos uz Franciju iecerējis doties jaunās paaudzes dzejnieks Dzintars Freimanis, kas patlaban studē valodas Nujorkas Kolumbijas universitātē.

Kādā izsolē Nujorkā pārdots Hemingveja darba „Nāve pēcpusdienā" manuskripts rokrakstā par 13.000 dolariem.

Dziedātāja Valija Melliņa saņēmusi aicinājumu piedalīties vairāku operešu izrādēs Kalifornijā šinī vasarā. Jaunā māksliniece dzīvo Čikāgā, kur vairākkārtīgi koncertējusi arī latviešu sabiedrībai.

Toronto mākslas galerija ir iecerējusi nopirkt Jakopo Robusti (1518 — 1594) darbu „Kristus mazgā kājas saviem mācekļiem", par kuŗu pirkšanas gadījumā būtu jāmaksā $100.000,-. Robusti ir ievērojams venēciešu gleznotājs, kuŗa darbs līdz šim glabājās Īrijā, Iorda Farnhama lauku mājās. Kurators Martins Baldvins ir pārliecināts, ka šo vērtīgo gleznu (5×13 pēdu formātā) Toronto mākslas galerija varēs iegūt jau vistuvākā nākotnē savā īpašumā.

Bij. Berlīnes filharmonijas orķesŗa diriģents Dr. Heincs Ungers 25. februārī saņems Gustava Mālera medaļu, kā atzinību par šī komponista darbu popularizēšanu. Savu apbalvojumu H. Ungers saņems vienlaicīgi ar Mālera 5. simfonijas atskaņošanu Maseja hallē minētajā datumā.

Komponists Pauls Hindemits pēc ilgāka laika diriģēja Nacionālo mākslinieku kamerorķestri Nujorkā, kas guva lielus panākumus atskaņojot paša Hindemita darbus un Antona Bruknera Mi-minora mesu.

ASV archaiologi Midleboro tuvumā, austrumu piekrastē, uzgājuši indiāņu ciemu, kas celts 2.300 gadu pirms Kristus dzimšanas. Atradnes liecina, ka šī ciema iedzvotāji nodarbojušies galvenokārt ar medīšanu un zvejniecību.

Arī slaveni pianisti reizēm tiek bargi kritizēti un ne bez pamata. Šoreiz runa ir par kanadieša pianista Glenu Gūldu, kuŗa spēle bija kritizēta New York Times slejās. Pēc kritiķa domām Gūlds gan ir labs mūziķis, bet ar „mūzikālām manierēm". Bēthovena Sonāta, Op. 110 otrā daļā bijusi par daudz lēna, ka vietām (arioso daļā) skanējusi vairāk pēc paša Gūlda nekā Bēthovena. Arī Bacha Partita bijusi „stiepta" un „mānieriska". Kritiķis Haroldš C. Sonbergs tomēr uzslavējis pianista moderno darbu interpretēšanas spējas.

A. K.

GĪRTS SALNAIS

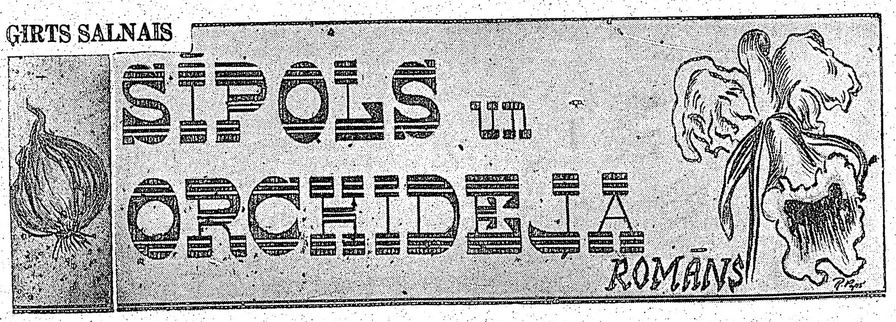

(200. turpinājums)

Saku atklāti: man nav nekādu iebildumu. Un meitenei, liekas, vēl mazāk. Un pēc tam — sasper jupis, ko par visu to domā Liliāna. Un pie velna ar jauno MakKrakeru. Ko viņš kavējas Kubā? Diez' vai revolūcionāri nav pakāruši . . .," viņš gurdi iesmējās un pamāja. „Redzēsimies apspriedē." Bet jau iestājies durvīs, pablenzis trijos klaiņotājos, jūtamā nepatikā piebilda: „Maksimiliāns gan, šķiet, pagaidām varēja izpalikt, kamēr esam pārrunājuši un nosprauduši projektus visos virzienos. Viņš ir par daudz sīkumains un āķīgs."

„Tā tas iznāca," Maikls izmeta neskanīgi. Izbrīnā, sašutumā, pārsteigts un satriekts, viņš stāvēja, gandrīz neelpodams, pus miris.

„Vai Mets zaudējis prātu? Un arī Kēte?"

Kā sasists viņš ievilkās pie Liliānas un, mirkli vājuma pārņemts ,ielaidies krēslā, nīgri iesmējās.

„Metuzāls sadomājis mani un Kēti apprecināt," pasacīja gandrīz bez skaņas.

Liliāna skatījās viņā kā sajukušā, kamēr pati sāka kādu nieku nojaust un saprast.

Maikls sapurinājies atvilka elpu.

„Viss nogatavināts kā astoņpadsmit gadu vecs šampanietis," viņš grūtsirdīgi teica. „Jāizspeŗ tikai pudelei aizbāznis."

„Žēl, ka tik vecs vīns gatavots no bojātām ogām," Liliāna īgni piezīmēja.

„Vienīgais gandarījums, ka pašiem tas jāizdzeŗ."

PIECDESMIT OTRĀ NODAĻA

Metuzālam atgriežoties darbistabā, tur priekšā jau bija Briljantīns. Tas, klusi krekstēdams ādamābolā un drebinādamies, papes vākiem rokā, maziem solīšiem, kā sapīts staigāja pa telpu, stājā zaudējis labu tiesu no allaž cienīgās iznesības, kamēr Dags Dillass, pakalpīgs, it kā Dieva un katra cilvēka priekšā gribētu izpirkt grēkus, tusdams un pūzdams, pārbaudīja uz rakstāmgalda stūŗa noliktu skaņu aparātu. Mets, negribēdams šķirties no labā garastāvokļa, mazliet neapmierināts brīnījās. Briljantīns palūdza Dagam atstāt viņus divatnē. Tikko Metuzāls atsēdās, auto karalis noskatīja viņu kaut kādā negudrā nopietnībā.

„Te," viņš sacīja ,nolikdams uz galda papes vākus, „un tur", viņš norādīja ar garu pirkstu uz aparātu, „ir mans liktenis. To, (mājiens uz papes vākiem) jūs šīki apskatīsit, kad būsit noklausījies šo (mājiens uz aparātu). Bet, lūdzami, nepalaidiet garām ne puanti skaņās, ne skatos. Jums, kā gudram cilvēkam, būs jāsaka man savas domas, pirms teikšu savas."

„Bet, dārgais brālēn, šodien par maz laika skaņu filmām," Mets nervozi iebilda.

„Dažas minūtes. Tas ies ātrāk nekā izskaidrojoties," Briljantīns nepadevās un saņēma starp pirkstiem aparāta slēdzi, mazliet drūmi pateikdams: „Lūdzu, uzmanību. Šestdienas nakts. Vieta — manas mājas parka Kadiķu kalniņš. Mistifikācija — sarunas dalībnieku iedomas, ka mājastēvs atrodas Čikāgā . . . Lūdzu." Viņš palaida mašīnu.

Vīrieša un sievietes dialogs skanēja skaidri. Metuzāls klausījās, kļūdams arvien nopietnāks, un kad priekšnesums beidzās, arī viņa šīsdienas smaidīgums bija nokauts. Viņš piegāja pie ģērbistabas durvīm un, tās pavēris, deva klusu rīkojumu Dagam, bet tūdaļ saņēma atbildi:

„ . . . redzēju viņu aizbraucam dārgā motociklā pa ganību olnīcu. Esmu iztrūcināts bez gala . . . Kur viņš grābis tādu braucamo? . . ."

Hm. Metuzāls atgriezās pie galda. Dags aizvēra durvis no savas puses tik maigi, ka tās bez sīkākā troksnīša pieglaudās stenderēm.

„Tā ne. — Gulteniski!" Briljantīns satraukti aizrādīja Metuzālam, kad tas vēra vaļā vākus.

„Hm." Namatēvs ilgi un pamatīgi apskatīja uzņēmumu. Tā kā gribēja smieties, kā sašust, kā jau tādā reizē, kad galvenajā lomā cita sieva. Un šī vēl gatavojas kļūt ienaidniece. Nepacēlis acis, šķita jūtam, ka pretī aiz galda brālēns cīnās ar drebuļiem. Bija kaut kas jāsaka.

„Labs darbs."

„Kā, lūdzu!"

„Atvainojos. Domāju — diezgan skaidrs uzņēmums. Tāpat — skaņu lente."

„Hi — Fi . . . Nu, ko jūs sakāt? Akmens galds. Akmens sols, ,Rock'n roll'!" Briljantīns sāka skraidīt pa istabu.

„Es lūdzu tikai mieru," teica stingri Metuzāls. „Un — ja, — tad tikai tādus trokšņus, kā okeana pistoļu vēzim — tādus, kas apdullina upuri, bet apkārt neviens nesaprot, kas īsteni noticis."

Briljantīns sīki, izmisīgi pasmējās. „Jā, tas ir tad, kad tā nav tava sieva. Bet man? . . . Un tas ir tas: es nošausu spredikotāju, šķiršos no sievas, un — un," viņš tikai drusku samulsa, — „un apprecēšu putnu Besiju. Tā ir vienīgā godīgā persona, ko man nācies sastapt pēdējo trīsdesmit gadu laikā."

„Jūs nedarīsit ne pirmo, ne otru, ne trešo," Mets iesvilās dusmās: „Ja arī tiesa ar šīm liecībām jūs attaisnotu par slepkavību, atzītu netiesājamā stāvoklī, pa iepriekšējās izmeklēšanas laiku jums būs jāsēž cellē. Un kas tad vadīs veikalu? Tādēļ,ka jūsu sievai strādā galva un kājas uz savu roku, mēs neļausim sašķobīt Aberdīnas tirdzniecības iekārtu! Un vēl tagad, kad jums būs jārūpējas par lielām piegādēm. Tikko jūs būsit cietumā, ziņošu jūsu pārstāvētām rūpnīcām un iegūšu pārstāvniecības pats. Nu, kā jums tas patīk? — Nekļūstiet taču bērnišķīgs. Un bez tam — jūsu roka ne ar tējkaroti nepaceltos tik augstu, lai trāpītu Dēzijas galvu."

„Nuja, uztraukumā šo to pārspīlē, bet . . .," minstinājās Briljantīns.

„ . . . bet," it kā bez maldiem uz vietas uztvēra viņa domu otrs, „šķiršanās? . . . Nemaz neesat tik drošs par Dēzijas vainu," Mets viņu brīdināja, redzēdams, ka varonspars Briljantīnā ātri dilst.

„Ar šīm liecībām!" autokaralis mēģināja smieties.

„Nu, nu, padomā tikai . . . Vai katrs godīgs virs un arī jūs, šinīs laikos lasīdams ikdienas drausmīgo seksuālnoziegumu aprakstus, nav devis saprātīgāko padomu savai sievai: „Mīļā, ja tev uzbrūk briesmonis — nepārsteidzies. Nekādu varonību. Esi paklausīga, tāpat kā banku kasieri. Dari, ko tev liek, un samierinies."

„Bet viņas draudi jums, Liliānai . . . Solījumi."

„Dēzijai, varbūt, viss tas bija jāsagudro, lai nesatracinātu varmāku," Metuzāls iespaidīgi pārliecināja, neticēdams sakāmam ne tik, cik melns aiz naga. Bet kārtība bija nodibināma. „Un kas attiecas uz putnu Besiju, tad — atvainojiet — es jūs savā mājā gan nelūgšu, lai jūs man stāditu priekšā lēdiju, izvilktu no manas kūts. Pagaidām taču vēl pastāv kādas ētiskas mērauklas . . ." Metuzāls nepaspēja nobeigt.

Ārā, kā no liela tāluma atskanēja sieviešu ķērcieni. Pie dzīvojamās ēkas pūlis savādi iemurdējās. Mets pieliecās logam un neizpratnē sarauca pieri. Pa labi saredzamās putnu kūts durvīm, tikko iztenterēja gaŗa, tieva sieviete. Skaidri nojaušams — Dēzija. Tad kaut kas spožs nozibēja starp viņu un kūti, un Dēzija, saķērusi gurnu, sāka skriet uz dzīvojamās ēkas pusi. Mets, cenzdamies labāk kaut ko saskatīt, atdūrās ar degunu loga stiklā un tomēr neizprata notiekošo. Sākumā likās, ka Dēzijai galvas vietā ir liela purpura krizantēma, kas, tuvojoties šķita acīmredzot pārvēršamies angļu tiesneša garcirtainā galvassegā, kuŗas atsevišķas sprogas ar katru mirkli stiepās garākas, it kā pārvērzdamās tīras sarkanas krasās tērcītēs, kuŗas locīdamās lēni sūcās lejup pa dārgās kostīmjakas krokām. Pa tam no putnu kūts iznāca Besija un, zemu noliekusi galvu, uzņēma virzienu, cik Metuzāls nojauta, taisnā ceļā uz farmas grāmatvedību. Meita vienā rokā turēja kādu papīra gabalu, otrā — noplūktu tītaru, kas kopā ar viņas kailo dibnu pa gabalu izskatījās kā ziloņkaula vāle. Dēzijai, apskrejot kādu tikko iebraukušu auto un atkal nonākot redzesaplokā, Metuzāls pārbijies iesaucās:

„Taisiet vaļā durvis! Skrejiet pretī. Ar jūsu sievu noticis kaut kas briesmīgs."

Uzsauciens tā apdullināja Briljantīnu, ka tas mīņājās un netika ne uz priekšu, ne atpakaļ.

Durvis šķita atsviežam viesuļa brāzma. Pa tām lodzīgi gāzelēdamās augstos papēžos, ieklupa Dēzija pārvērsta līdz nepazīšanai.

„Dārgā!" Briljantīna vaids šausmās salūza lūpās.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

HO 1-3670

VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $16.500,-, iemaksa $3.000,-.

DANFORTH - WOODBINE: 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ,moderna virtuve, moderna eļļas apkure, plats iebraucamais ceļš, kopīgā cena $12.500,-, iemaksa $3.000,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

BLOOR - RUNNYMEDE: divstāvu, 6 istabu māja, moderna virtuve, moderna eļļas apkure, plats iebraucamais ceļš un dubultgarāža. Kopīgā cena $12.900,- ,iemaksa $2.900,-, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

MĀJU PIRCĒJIEM IZTRŪKSTOSO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀJAM BEZ GALVINIEKIEM PAR VISMAZĀKIEM PROCENTIEM UZ TRIS GADIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Ja apnicis tu dzīvi sūru,
Steidz tur, kur Bathurst šķērso Blūru;
Ar rozi, neļķi, tulpi, krokus,
Tev' iepriecinās veikals LOTUS.

802 Bathurst ielā pie Bloor,
tel. LE 3-3884, Toronto.
KANADAS LATVIEŠU
DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS
SALONS

LOTUS

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR

- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notāriāta birojs: līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.
Pārstāvji: ED. KARNUPS, T. TAURIŅIS un O. TOLIS.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu tastatūras iekārtas uz izdevīgiem nolietkumiem un lēti piedāvā
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne st. Toronto
Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu tastatūru iekārtu.

VEIC VISĀDA VEIDA
APMETUMU
DARBUS
Zvanīt: WA 4-7253, Toronto.

A. EGLITIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA
IERĪKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZRĒĶ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W.,pie Grace Toronto LE 5-6792

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape,
tel. HO 6-9911, Toronto.
☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
★ Griezti ziedi. ★ Ziedu sakārtojumi.
☆ Tautiskie izstrādājumi.
Pasūtiniet savlaicīgi.

A. SILAVS
10% ATLAIDE.
kungu un dāmu
drēbnieks,
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0089, Toronto.

PAULA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

MODEL
DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. Visi sūtījumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

10% ATLAIDE
pašreizējiem pasūtinājumiem.
V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu
drēbnieks,
115 COLBECK ST., TORONTO,
TEL. RO 6-7038.

OLGA INTS
DĀMU FRIZIERSALONS
820 Danforth Ave. (Pape - John)
HO 5-4388, Toronto.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻŅI.
MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

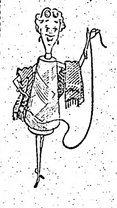

Pieņemu pasūtinājumus auduimiem
VIENMĒR KRĀJUMĀ:
plecu lakati, galvas lakati,
latviski spilveni un sedziņas.
HANDWEAVING
Studio
Velta Vilsons, 117 Collier St., Toronto (ieeja no Church St.) Tel. WA 2-1315

KIPLOKI JUMS
NODERĪGI
Pajautājiet savam ārstam vai drogistam.
Ķiploki ir dabiskas zāles, kas veicina asins rinķošanu. Adams' Garlic Pearls ir maza veida, bez smakas un garšas; tās satur tiru ķiploku ekstraktu. Koncentrētā veidā jūs savam organismam dabūjat visu nepieciešamo, ko vien šis augs spēj dot.
Adams Garlic Pearls satur Salicymide, kas ir pārbaudīts līdzeklis pret artrīti un reumatisma sāpēm. Uzturiet sevi stipru un veselu. Sekojiet tiem daudzajiem tūkstošiem — iegādājieties arī jūs paciņu Adams Garlic Pearls no jūsu drogista. Jūs būsit ar to apmierināti.

Saņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar
SAKAS PARCEL SERVICE
kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha,
755 Barton St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239
Jūsu saņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi.
Varat sūtīt pārtiku, drēbes,medikamentus, apavus, svarā no 4 līdz 19 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mēs sūtām no Eiropas pārtiku un medikamentus.
Sujammašīnas, ieskaitot muitu — $175.00.
Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

Aiz dzelzs aizkara

Visa ģimene palīdz slaucējai

„Siguldas rajona Raiņa kolchoza slaucēja Veronika Vanaga pērn deva kolchozam 21.000 rub. tīra ienākuma. Ja tā strādātu visas slaucējas, tad kolchozs varētu izmaksāt uz katras izstrādes dienas ne 7—8 rub., bet vismaz 18 rub. Republikas soc. sacensībā pērn viņa ieņēma 7. vietu ,bet šogad nodrošināta pirmā: līdz 1. dec. izslaukusi no katras govs 5.713 kg piena ,par 854 kg vairāk nekā pērn. Čaklā slaucēja sarūgtināta: dzīvokli viņai remontējot jau vairākus mēnešus. Grūti ar to samierināties ziemā.

„Piefarmas laukā man pērn bija 35 t sakņu, šogad 24 t kartupeļu un 25 t lopbarības sakņu. Esmu sapļāvusi 7 t āboliņa no nenoēsto ganību platībām. Man palīdzēja vīrs, viņš strādā kolchozā par šoferi, vira māte, dēls 13 un meitene 10 g. v. Vai viegli bija šogad apkopt 2,8 ha piefarmas lauku? Protāms ,ne." Viena otra slaucēja var iebilst; tas prasa milzīgu darbu . . . " („Rīgas radiofons 21. XII 58.).

„V. Vanaga strādā Kalnaveni farmā. Kolchozs nevar nodrošināt lopus ar sulīgo barību. Pirkt to — piens būs dārgs. Veronika nolemj audzēt pati. Papildus izaudzētās 69 t lopbarības ir puse no viņas grupas govīm parēdzētā. Vanagai piešķirts Ļeņina ordenis un viņa uzņemta kompartijā . . . " („Sov. Latvija" 27. XI 58. gadā rakstā nav ne vārda, ka strādājusi visa viņas 5 cilvēku ģimene).

☆

„ . . . Rīgas kultūrizglītības darbinieku technikuma direktors Tipāns parakstīja 1957. g. 1. jūlijā 108. pavēli par skolotājas A. N. Andrejevas atlaišanu sakarā ar darba samazināšanos . . . Andrejeva reizēm kritizēja direktoru . . . 1957. g. 10. novembrī Kirova rajona tautas tiesa nolēma atjaunot Andrejevas darba tiesības, piedzenot no technikuma Andrejevai par darba piespiesto kavējumu 490 rub. . . . Direktors dod Andrejevai tikai 28 stundas mēnesī, par ko viņa saņem tikai 100 rubļus mēnesī, 4 reizes mazāk nekā agrāk. Bet Andrejevai ir jāuzturr 2 bērni bāreņi . . . Direktors brīdinājis arodbiedrības komitejas locekļus, ka samazinās stundu skaitu tiem, kas balsos par Andrējevu . . . Izglītības ministrija nolēma „ārstēt" Tipānu, pārceļot viņu ar paaugstinājumu uz ministriju." (Sovetskaja Latvija" 26. XII 58.).

☆

„Mežotnes selekcijas stacijas zinātniskie līdzstrādnieki saņem līdz 765 rubļiem mēnesī." („Cīņa" 13, XII 58.).

KVĒLO, PAGALE!

A. Beikmane

ATMIŅU STĀSTS PAR VASARU AUCĒ

(20. turpinājums)

Vakarā, kad viņa palikusi savā istabā viena, pie durvīm kāds negaidīti klauvē un mirkli vēlāk istabā ienāk Čigānu barons ar rožu ziediem rokā.

Tikai tagad Daina atceras, ka „barons" viņu kādreiz vēlējās satikt, bet ka šis „kādreiz" būs jau nākamā vakarā, to Daina pat sapnī nav varējusi iedomāties!

Nu viņa atceras arī, ka šodien pusdienas laikā Māzers viņu brīdināja no šī „siržu lauzēja", kurš istenībā esot precējies, bet visiem to slēpjot.

Daina nolemj izspēlēt labu joku ar savu negaidīto „pielūdzēju". Izlikdamās, ka neko tuvāk par Barona personīgo dzīvi nezina, viņa laipni apvaicājas, kāda iemesla dēļ viņš šurpu nācis un kam domāti skaistie ziedi.

„Tie domāti tev, Daina ,par to ,ka vakar nebaidījies manas klātienes. Tikai pateicoties tev, es šai briesmu naktī nezaudēju prātu, tādēļ labprāt vēlētos tevi arī turpmāk vēl kādreiz redzēt," „barons" laipni paskaidro.

„Bet ko gan par to sacis tava ģimene?" iejautājas Daina.

„Barons" samulst un runādams lēnām virzās uz durvju pusi.

Ģimene? Kas gan to tev ir sastāstījis?" viņš beidzot vēl pagūst iejautāties, kad Daina ar mīslaipnāko smaidu seju sniedz viņam roku ardievām un, durvis pavērusi, svinīgi izvada ciemiņu ārā, pamācidama: „Labāk būs, ja tu tagad dosies mājās, man vairāk nav nekā tev ko sacīt"

Aizejot Barons vēl klusībā nosirdās: „Gan es tam Māzerim kaklu apgriezīšu par viņa tenkošanu!"

Daina vairs neklausās barona draudos — nogurusi, viņa agri dodas pie miera, jo nākamajā rītā ,vēl pirms saules lēkta viņai jābūt savā diploma darba laukā un jāapmiglo tikko sadīgušie radīši pret lapu grauzējiem - spradžiem.

Miglošanas darbā Dainai palīdz viņas kaimiņš — students Krūmājs ,kura kāpostu lauciņš atrodas turpat līdzās Dainas radīsiem. Arī kāposti ir jāapmiglo. Abi diplomandi strādā ar patiesu sajūsmu, iznīcinādami nevēlamos kaitēkļus.

Nakts ir gaiša, silta, viegla vēsma šūpo parka koku galotnes, un rasainā āboliņa laukā aiz sakņu dārziem griež grieze. Viss, viss ir tik mierīgs un kluss, ka liekas, viss iepriekš notikušais un pārdzīvotais bijis tikai ļauns sapnis. Ak Dievs, kaut tas būtu tikai sapnis!" kluss lūgums ir Dainas un Krūmāja sirdīs, kad viņi, gaismai austot, atgriežas mītnēs no miglošanas darbiem .

17.

Dažas dienas pirms Līgo svētkiem Daina pārbrauc savā tēva sētā. Viņa ir apsolījusi Ligijai šogad svinēt Jāņus Vidzemē, ja neradīsies ceļā nekādi nopietni šķēršļi. Daina vispirms pastāsta savu nodomu tēvam un nepacietīgi gaida viņa atbildi. Pēc neilgas apdomāšanās tēvs beidzot viņai ar atļauj braukt pie draudzenes, jo — kas var zināt — varbūt tie būs pēdējie Jāņi, kuŗus latvieši varēs svinēt pēc savām ierašām. Un Vidzemē šie svētki vienmēr ir bijuši īsti līksmes svētki ,tādēļ arī tēvs labprāt novēl Dainai šo prieku. Daina pateicībā noskūpsta vecākus: „Labais, labais tēvs un māmiņa! — Cik labi viņi saprot tā!" draudzene nesaprot.

„Jā, bet kas tev atnesa šos ziedus?"

„Kāds labs paziņa, par kuŗu tev neesmu neko stāstījusi."

„Un kādēļ nestāstīji?" pārmet Daina.

„Tādēļ, ka pati nezinu, ko ar šo cilvēku iesākt. Redzi, viņš ir bijis precējies un . . . šķiries."

Tālāk Ligija vairs netiek, jo viņas stāstu pārtrauc Dainas neprātīgie smiekli.

„Precējies, tu saki!" viņa iesaucas: „tad nu gan mums ir vareni pielūdzēji! Vēl pirms dažām dienām man arī viens precējies cilvēks iedrošinājās atnest rozes. Kas gan visai pasaulei ir noticis? Vai cilvēki būtu no pārdzīvojumiem zaudējuši prātu? Es, nudien, neko vairs nesaprotu!"

„Varbūt, ka ir arī zaudējuši prātu!" piekrīt Ligija: „Ko tad tu iesāki ar savu rožu kavalieri?"

„Izsviedu pa durvīm!" mierīgi paskaidro Daina.

☆

Vēl tai pašā vakarā draudzenes dodas ceļā uz Gulbeni. Saulei nogrimstot aiz kuplo Daugavas ozolu galotnēm ,vilciens iebrauc Pļaviņās. Te abām ceļiniecēm kādu laiku jāuzkavējas un jāgaida Gulbenes vilciens. Piestātnē ir daudz ļaužu, kas, tērpušies gaišās vasaras drēbēs, jautri čalo un smejas — gluži kā agrākos laikos, svētkiem tuvojoties.

Rīgas drūmais noskaņojums, ko radījuši svešie karavīri un mīklainiee plakāti, šeit nav manāms.

Pastaigādamās Daina ar Ligiju aiziet līdz Daugavai. Tumšā upe ir mierīga un lēni veļ savus viļņus pāri gludenajiem oļiem, redzēm un zaļganām siekstām. Tikai tālu austrumu pusē upes mierīgo plūsmu pārtrauc krāces, likdamas rāmajam ūdenim sakulties neskaitāmās baltu putu vērpetēs.

Abas ceļinieces staigā pa augsto, klinšaino krastu un kāri ielelpo vēso, svaigo ūdens smaržu. Pēc saules rieta gaišās debesis, pienainas un blāvas, atspoguļojas Daugavas ūdeņos, un vakara klusumā skaidri ir sadzirdama krāču dobjā, noslēpumainā murdēšana.

Beidzot ir pienācis ilgi gaiditais Pļaviņu - Gulbenes vilciens. Izbraucot no Pļaviņām, gaisā vakara krēsla ir pārvērtusies dzidrā, tumšzilā vasaras naktī, tā ka grūti saskatīt neskaidros ēku un koku atveidus ārā aiz loga.

Lāgiem vilciens pietur kādas rasainas pļavas malā vai klusā tumša meža ielokā. Tad pa atvērtajiem logiem vagonā ieplūst jautri un bezbēdīgi dziedātas Līgo dziesmas. Neredzot tumsā līgotājus, liekas, ka dziesmas dziedātu mežs, ziedošās pļavas un lauki, kas nespēj aizmigt siltajā ,dzīvības spēka pilnajā vasaras naktī. Šur tur iedegas ari ugunskuram — Vidzemes lauku jaunieši jau agri sāk ielīgot Jāņus, kas viņiem ir skaistākie un jautrākie svētki visā gadā. Tikai pēc pusnakts izdziest ugunskuri, un laukos iestājas īss vasaras nakts miers.

Otrā rītā meitenes sasniedz savu ceļa mērķi — Gulbeni. Līgo vakars un nakts Ligijas vecāku mājās paiet kā gaišs, neaizmirstams sapnis. Lai gan kara apstākļu dēļ visā valstī uguņu dedzināšana un svētku svinēšana šogad ir aizliegta, jaunieši tomēr neļaujas iebaidīties. Kokiem apaugušā uzkalnā, kur sanāk kopā vairāku māju robežas, viņi sakur ugunskuru un pavada pie tā visu nakti dziesmās un dejās, protams, neaizmirsdami nogaršot līdzpaņemto alu un Jāņu sieru.

Pavadījusi pie Ligijas arī Jāņu dienu, Daina sagatavojas atpakaļ ceļam ,tomēr viņa vēlas izpildīt Pēterim Laurim doto solījumu, kādēļ atceļā izkāpj Madonas stacijā. No šejienes ir tikai daži kilometri līdz Laura mājām ,kuŗus Daina nolemj aizkājām — viņai labprāt patiktos pārsteigt namatēvu un ierasties negaidītai.

Viegli ir kļuvuši Dainas soļi, ejot pretim jaunā drauga sētai.

Lauki un pļavas viņai visapkārt laistās tūkstošķrāsainos rasas dimantos ,jo tikai pirms īsa brīža Madonas apgabalam pāri nolijusi īsa, bet spēcīga lietus gāze.

Dziļš miers un klusa, neizsakāma laimes sajūta ir pārņēmusi Dainu. Vai tā sajūtas ceļinieks, kas pēc ilgas klejošanas beidzot atradis ceļu uz mājām?

Ejot pa bērzu gatvi, kas ieved Lauru sētā, Dainas sirds gan kļūst nemierīga — viņa taču ir svešinice Pētera vecākiem, un ko gan tie par viņu domās, kad viņa tā negaidīti ieradusies? Dainas bažas tomēr izrādās veltīgas: gatves galā viņa ierauga Pēteri rīkojamies gar aploka kārtīm. Darbā nogrimis, viņš Dainu pamana tikai tad, kad meitene viņam ir nostājusies līdzās un priecīgi satraukta viņu sveicina .

Patīkami pārsteigts, Pēteris cieti saņem savās stiprajās plaukstās Dainas rokas.

„Cik jauki ,ka tu atbrauci un neaizmirsi savu solījumu! Bet tagad nāc, iesim iekšā, gribu tevi iepazīstināt ar saviem vecākiem," Lauris priecīgi ved savu ciemiņu istabā. Viņa vecāki ir vienkārši un sirsnīgi lauku laudis. Viņi saņem Dainu kā mīļu un sengaidītu viesi, un drīz vien Daina tālajā un svešajā Vidzemes sētā jūtas tikpat labi kā pašas vecāku mājās. Daina nesaprot, kādēļ tas tā. Arī Pētera mātes klātā gulta ar pašas austiem baltiem linu palagiem Dainai atgādina vecāku mājas.

Otrā dienā Pēteris grib Dainai parādīt Gaiziņkalnu. Izņemot nelielo, apaļo Tērvetes pilskalnu ,sauktu „Cukurgalvu", Daina savā mūžā vēl kalnus nav redzējusi, kādēļ gaidāmais ceļojums viņu ļoti sajūsmina. Tūliņ pēc brokastīm abi ceļinieki ar divriteņiem dodas Bērzaunes virzienā. Pabraukuši gaŗām vecajai baltajai Bērzaunes baznīcai un kuplu sudrabvītolu ēnā iegrimušajam pagastnamam, viņi iznāk uz šaura ,balta lauku ceļa, kas aizved līdz pašam Gaiziņam.

Uzbraukuši kādā mežainā pakalnā ,viņi pa koku spraugu ierauga zilā dūmakā tītās kalnu virsotnes. „Kas par varenu skatu!" sajūsmā iesaucas Daina. Zilās virsotnes tiešām no tālienes izskatās varenas un iespaidīgas, bet, piebraucot tuvāk pašam Gaiziņam, ceļinieku skatam to aizsedz pakalni, meži un birztalas. Vienīgi tad, kad ceļš sāk pamazām spirālveidīgi vīties augšā kalnā ,atklājas jauns skats ar ezeriem ,birztalām un mājām. Kalna piekāji apņēmis varens lapu koku mežs, tikai retumis atkāpdamies un dodams vietu tīrumiem un pļavām. Augstāk kalnā tīrumus nomaina ganības un pļavas un lapu koku vidū redz arī pa kuplai eglei.

Un tad koki un krūmi atkāpjas, un Daina ar Pēteri iznāk ziediem piekaisītajā pļavā, kas apņem visu kalna kupolveidīgo virsotni.

Pašā kalna galā ir skatu tornis, kuŗa virsotnē augstā mastā plīvo sarkanbaltsarkanais karogs! Daina ar Pēteri paliek stāvam kā apburti un raugās karogā — acimredzot iebrucējiem nav bijis drosmes aiztikt šo latvju tautas svētumu!

„Redzi, Daina, Gaiziņš tomēr vēl ir mūsu!" sajūsmā iesaucas Pēteris ,satverdams Dainas roku savējā. Un nu arī Dainai kalns liekas kā mīļš un vecs paziņa, kam var uzticēties. Atstājuši divriteņus pie skatu torņa, Daina ar Pēteri apstaigā kalna virsotni, apbrīnodami plašos un nepārredzamos skatus, kas viņiem no tās atklājas.

(Turpinājums sekos)

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.
LE 6-01
LE 5-44
Mums

MANN & MARTE
REALTORS LTD.
A. KAMPE 1499 Yonge St., WA 5
mājās OX 1-8179,
piedāvā mājas visos pilsētas rajonos
dažādām cenām un iemaksām.
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3 PROC. GADĀ

SKAŅOJU KLAVIERES
JĀNIS CĪRULIS
HO 6-7580, Tor

Zeltkalis
ANTONS KIVLENIEK
(KALUPE JEWELLERY)
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., HO 3

MURRY'S DRUG STORE
E. GALDIŅA 3108 Dund
Toronto, R
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Ko
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

CAMPHORUB
jums var līdzēt, ja slimojat ar reumatismu, lumb
ralģiju, sciaticu, neuriti un visām citām kaulu, mu
nervu kaitēm.
Pasteidzieties! Līdz 1. aprīlim porc. zāļu $2.00, pēc
Pieprasiet: HERMINE AUDERS CAMPHORUI
371 ST. CLARENS AVE., TORONTO 4, ONT., C

S. & G. TIRE SERV
Dunlop — Firestone — Goodrich D
459 Roncesvalles Ave., Tor
Tel. LE 4-6602
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodr kās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkanizējam un atjaunojam jū

Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garan
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirm
piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eirop
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasū
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen
Toron
EM 3-2

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SAL
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL.
viena tramvaja pietura rietumos no Lans
Latviska un moderna keramika, sāko
Pieņem pasūtinājumus dažāda v
keramikas izstrādājumiem.
BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJAS:
Visāda veida padomus un pakalpojumus
jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A
Barrister, solicitor & notar
4 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO,

Klausieties Toronto St
raidījumu
"COMMUNITY FOR
CFRB raidītājā
VILNIS 1010
katru svētdienu no pl. 3:30
Populāru personu — vīriešu un sieviešu — obj
sijas, kuŗās apgaismo problēmas un ieskatus
ieradušies no visas pasaules, lai Kanadā nod
mājvietu.
A PUBLIC SERVICE BY
TORONTO DAILY ST

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

SMAGO AUTOMAŠĪNU ĪPAŠNIEKI

$8.500,- pilna prasītā cena 5 istabu atsevišķai kieģeļu mājai pilsētas rietumos uz liela gruntsgabala. Īpašums atrodas C2 distriktā, kur atļauts: smago mašīnu novietošana, auto remonta darbnīcas, galdnieku darbnīcas ,kontraktora materiālu un darba rīku laukums u. t. t.

BLOOR WEST - SIX POINTS

$2.000,- ir visa prasītā iemaksa 6 istabu atsevišķai dubultķieģeļu ģimenes mājai uz 40 x 225 pēdu liela gruntsgabala - dārza. Šo māju pērkot, varat dabūt ar zemu iemaksu blakus esošo gruntsgabalu un kopīgu zemes lieluma 80 x 225 pēdu. Zvaniet nesaistošai informācijai.

BLOOR - ARMADALE

$3.000, iemaksa atsevišķai 6 istabu dubultķieģeļu mājai ar modernu virtuvi, eļļas apkuri, ļoti labām cietkoka grīdām, platu iebraucamo ceļu un garāžu. Izmaksāts kanadiešu īpašums.

SARĪKOJUMU ZĀLE- pilsētas centrā $5.000,- iemaksa namam ar sarikojumu zāli 700 sēdvietām. Ideāla vieta privātam klubam vai organiācijai. Tuvāki paskaidrojumi katrā laikā.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Teiegram un Globe & Mail.

MANN & MARTEL
REALTORS LTD.
A. KAMPE 1499 Yonge St., WA 5-2131. mājās OX 1-8179,
piedāvā mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3 PROC. GADĀ.

SKAŅOJU KLAVIERES
JĀNIS CĪRULIS
HO 6-7580, Toronto

Zeltkalis
ANTONS KIVLENIEKS
(KALUPE JEWELLERY)
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., HO 3-1008.

MURRY'S DRUG STORE **E. GALDIŅA** 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-2463
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

CAMPHORUB
jums var līdzēt, ja slimojat ar reumatismu, lumbago, neuralģiju, sciaticu, neuriti un visām citām kaulu, muskuļu vai nervu kaitēm.
Pasteidzieties! Līdz 1. aprīlim porc, zāļu $2.00, pēc tam $3.00.
Pieprasiet: HERMINE AUDERS CAMPHORUB CO., 371 ST. CLARENS AVE., TORONTO 4, ONT., CANADA

S. & G. TIRE SERVICE
Dunlop — Firestone — Goodrich Dealer
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. LE 4-6602
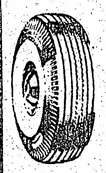
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās.

Zemas cenas. Bīteņu balansēšana. Garantēts darbs.
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pictura rietumos no Lansdowne.
Latviska un moderna keramika, sākot ar 50 c.
Pieņem pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJAS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
4 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

Klausieties Toronto Stara raidījumu
"COMMNUITY FORUM"
CFRB raidītājā, VILNIS 1010,
katru svētdienu no pl. 3.30 – 4 p.p.
Populāru personu — viriešu un sieviešu — objektīvas diskusijas, kuŗās apgaismo problēmas un ieskatus tiem, kas šeit ieradušies no visas pasaules, lai Kanadā nodibinātu jaunu mājvietu.
A PUBLIC SERVICE BY
TORONTO DAILY STAR

LAUKSTRĀDNIEKI,
vīrietis un sieviete,
meklē darbu laukos.
Vēlams vienā mājā vai kaimiņos.
Rakstīt šis avīzes kantorim ar Nr. 135.

RADI LATVIJĀ MEKLĒ
ANNU, Krišjāņa meitu,
CUKURS,
šķirtu Bērziņš,
dzimusi 1896. gada 23. II.
Rakstīt: V. SIMAN, 79 DEARBOURNE AVE., TORONTO 6, ONT., CANADA.

Piederīgie Latvijā meklē brāļus
PUŠKEVIČU JĀNI VOLDEMĀRU JĒKABU,
Jāņa dēlu, dzim. 1916. gadā,
PUŠKEVIČU ARVĪDU TEODORU,
Jāņa dēlu, dzim. 1923. gadā
Bauskas pagastā „Liepās".
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt
ELZAI ZALAKMENIS,
86 KINGSMOUNT PARK RD., TORONTO 8, ONT., CANADA.

Meklē
MARGU PODRĀTU.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt:
LAURAI OLSINSKI,
133 ESPLANADE,
LARGS BAY,
SOUTH AUSTRALIA

Durie - High Park rajonā
IZĪRĒJAMAS
2 nemēbelētas istabas un virtuve. Parkošana, Tuvu satiksmei.
Zvanīt pēc pl. 6 vakarā.
RO 9-1736, Toronto.

Piedrīgie dzimtenē meklē
GVIDO VĪGANTU, Kārļa dēlu, 34 g. vecu;
KĀRLI ŠTEINBERGU, Kārļa dēlu, apm. 38 g. v.;
MĀKSI LUCI, Georga dēlu ,apm. 58 g. v.
Tuvākas ziņas: K. VĪGANTS, 22a Long Branch Ave., Apt. 202, TORONTO 14, ONTARIO, CANADA.

Pilsētas austrumu daļā jaunā mājā IZĪRĒJAMS
dzīvoklis apakšstāvā
(4 telpas + vannas istaba).
Zvanīt pēc pl. 5 vakarā.
HO 1-5148, Toronto.

IZĪRĒJAMI
3 dzīvokļi bez mēbelēm
I, II un III stāvā (guļamistaba un virtuve ar kopīgu vannas istabu).
561½ ARGYLE ST., TORONTO.
Zvanīt LE 3-8183 vai EM 8-5810

Klusam kungam, nedzērājam,
IZĪRĒJAMA istaba ar vai bez virtuves.
St. Clair - Yonge rajonā
WA 3-3259, Toronto.

Bloor - Bathurst rajonā
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar pilnu uzturu.
LE 4-7066, Toronto.

Pilsētas rietumu daļā
IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA vieniniekam. Zvanīt katrā laikā —
LE 1-5193, Toronto.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Grooklyn 15, N. Y.

Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

22. februārī, pl. 3 p.p. Betlemes b-cā, māc. K. Valters, pl. 6 Bronksā, Sv Toma baznīcā māc. J. Siliņš no Filadelfijas un māc. A. Ozols. Skautu un gaidu 10 gadu jubileja Arlingtona zālē, pl. 2 p.p. svētbrīdis, māc. R. Zariņš. — Ceturtdien, 26. februārī, pl. 7.30 vak. Bronksā Sv. Toma baznīcā Ciešanu laika dievkalpojums māc. A. Ozols.

1. martā, pl. 3 p.p. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš un A. Ozols, dziedās Daugavas Vanagu vīru koris, diriģ. un ērģelnieks Bruno Skulte; piedalīsies Ņujorkas korporāciju kopa; apakšējā zālē filmas izrāde. Pl. 6 vak. Bronksā Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu māc. A. Ozols un R. Zariņš. Dievkalpojums Port Vašingtonā pārcelts uz nākamo svētdienu.

Mācītājs Osvalds Gulbis ar martu uzņemas amata pienākumus Ņujorkas draudzē.

8. martā četri dievkalpojumi: pl. 9 Bronksā Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu; pl. 2 p.p. Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā ar dievgaldu un sekojošu draudzes vakaru, pl. 5 vak. Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā vakara dievkalpojums.

15. martā trīs dievkalpojumi: pl. 1 Friportā, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā un pl. 5 p.p. Bronksā Sv. Toma baznīcā.

Pūpolu svētdienā, 22. martā, pl. 1 dienā Betlemes baznīcā jauniešu iesvētes ar dievgaldu.

Lielā Piektdienā, 27. martā dievkalpojums ar dievgaldu.

DETROITA

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus dr. dievkalpojums svētdien, 22. februārī, pl. 2 p.p. Sv. Marka b-cā (1045 E. Grand Ave.). Prāv. A. Skrodelis. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās draudzes gada sapulce.

CIKĀGĀ

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand

Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 22. febr., pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Iesvētes mācība.

Trešdien, 25. februārī, pl. 7,30 vak. baznīcas apakšējā zālē evaņģelizācijas vakars: ciešanu stāsti, gaismas skati, deklamācijas un dziesmas.

Aurora (Ill.) Svētdien, 22. februārī ,pl. 3 p.p., 420 Dawner Place, Mūsu Pestītāja baznīcā Ciešanu laika dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds Svētdienas skola.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenberga. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 10 dienā Faith ev. - lut. baznīc. 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meistera. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur,Ont., tel. 4-0302

Svētdien, 22. februārī, pl. 11 Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu Fort William baznīcā.

Svētdien, 8. martā, pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums turpat.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont. tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563

Svētdien. 22. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums. Pēc tam dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais „Draudzes vakars" ar mantu loteriju un tējas galdu.

Svētdien, 1. martā, pl. 3 p.p. dievkalpojums .

Svētdien. 8. martā, pl. 11,00 dievkalpojums .

Svētdien, 15. martā, pl. 3 p. p. draudzes 10 gadu atceres dievkalpojums, piedalās vairāki mācītāji, dziedās draudzes koris. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars.

Svētdien, 22. martā, pl. 11,00 Pūpolsvētdienas dievkalpojums

Lielajā piektdienā, 27. martā, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Jauniešiem, kas vēlas šovasar iesvētīties ,jāpieteicas pie mācītāja.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St. Toronto Ont. tel LE 6-2510

22. februārī, plkst. 2 p.p., Sv Jāņa baznīcā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums. Svētdienas skola Iesvētes mācība.

Pēteris Ulmanis dziedās divas A. Štromberga dziesmas ar I. Viksnas tekstu.

Pēc dievkalpojuma draudzes vakars, kuŗā Velta Toma lasīs savas jaunākās dzejas Mūzikas priekšnesumi. Kafijas galds

Māc. A. Brīedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

22. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums. Spredikos māc. V.Liventāls no Detroitas. Svētd. skola. Tūlit pēc dievkalpojuma (apm. plkst. 3,30) draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Svētdien, 22. februārī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums.

Ceturtdien, 26. februārī, plkst. 7,00 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury. Ont. Tel OS 3-3284

Virdžinijtaunā svētdien, 22. februārī, plkst. 13 anglikāņu bcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 22. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Sadberijā svētdien, 1. martā, plkst. 13 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā svētdien, 8. martā, plkst. 17 lut. baznīcā dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viteur ielu stūrī.

22. februārī, plkst. 2 p.p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums.

22. februārī, plkst. 5 p. p. jaunatnes sanāksme pie A. Valdmaņa, 574 Roslyn Ave.

Kornvallē, 21. februārī, plkst. 7 vak. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 22. februārī, plkst. 1,00 p.p., svētdienas skola; plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Pēc tam iesvētību stunda.

Trešdien, 25. februārī, plkst. 8.00 vakarā, Bībeles stunda.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Praulīņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5698.

Ciešanu laika dievkalpojums **Londonas** latviešu ev. - lut. dr. 22. februārī, pl. 1,30 p. p. Oxford un Colborne Str., Trisvienības lut. **baznīcā.**

Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu **Niagarā**, Ont. latviešu ev. - lut. draudzē **1. martā**, pl. 2 p. p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

St. Katarinās latviešu ev.-lut. draudzei 26. martā, pl. 8 vakarā, dievkalpojums ar dievgaldu Kristus lut .baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 3 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 gaŗrigs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu gaŗums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

LATVIJAS AMERIKĀ

pārstāvis

KLĪVLENDĀ

J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA, pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lēc. 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

+

Mūsu mīļais pērminderis un draudzes padomes loceklis

KRISTAPS BĀRS

miris 12. februārī, apglabāts 16. februārī Toronto Jorkas kapos.

. . . No Dieva žēlastību mēs
Tevim izlūdzam,
Un Tevi mīlestībā vēl sirdī paturam.
Dz. 833 - 4 - B.

TORONTO AUSTRUMU EV. - LUT. DRAUDZE.

+

Pēc ilgākas slimošanas savā darba vietā Muskokas sanatorijā, 13. februārī mūžīgā dusā aizgāja

JĒKABS VĪTIŅŠ

dzimis 1889. g. 26. aprīlī Dzērves pagastā, Latvijā. Apbedīts 17. februārī Toronto Jorkas kapos latviešu nodalījumā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
BRĀLĒNS KĀRLIS AR LAULĀTO DRAUDZENI TORONTO,
BRĀLIS, MĀSAS, MĀSĪCAS UN BRĀLĒNS LATVIJĀ.

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

VECĀKĀ SIEVIETE — BĒRNU AUKLE meklē darbu.
Zvanīt RO 6-9579, Toronto.

IMANTA
Apgādā IMANTA
iznākusi papildskolām un pašmācībai
P. DREIMAŅA
LATVJU TAUTAS VĒSTURE
otrs papildināts izdevums, 184 lpp.
Grāmata dabūjama apgādā un grāmatnīcās, kas izdarijušas norēķināšanos ar apgādu par iepriekšējiem izdevumiem. — Cena $3,90.
DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Sestdien, 1959. g. 21. februārī, 15. n-rs.

IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!
DOR - RUNNYMEDE: divstāvu, 6 istabu moderna virtuve, moderna eļļas apkure, braucamais ceļš un dubultgarāža. Kopīgā $900,- iemaksa $2.900,-, atlikums uz izdevīgācijām.
AR VISMAZĀKIEM PROCENTIEM UZ VIETĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

ZELZ ...zīkara

ģimene palīdz slaucējai

Kaiņa kolnika Vanaozam 21.000 ja tā strātad kolt uz katras e 7—8 rub., Republikas viņa ieņēad nodrošidec. izslau5.713 kg pienekā pērn. sarūgtināta: ntējot jau Grūti ar to man pērn ad 24 t kararibas sakt platībām. viņš strādā vira māte, 0 g. v. Vai kopt 2,8 ha otāms „ne." var iebilst; arbu . . . " t. XII 58.). Kalnaveni. ar nodrošiaribu. Pirkt s. Veronika i. Papildus ribas ir puovim parekirts Ļeņina

ordenis un viņa uzņemta kompartijā . . . . " („Sov. Latvija" 27. XI 58. gaŗajā rakstā nav ne vārda, ka strādājuši visa viņas 5 cilvēku ģimene).

☆

„ . . . Rīgas kultūrizglītības darbinieku technikuma direktors Tipāns parakstīja 1957. g. 1. jūlijā 108. pavēli par skolotājas A. N. Andrejevas atlaišanu sakarā ar darba samazināšanos . . . Andrejeva reizēm kritizēja direktoru. . . . 1957. g. 10. novembrī Kirova rajona tautas tiesa nolēma atjaunot Andrejevas darba tiesības, piedzenot no technikuma Andrejevai par darba piespiesto kavējumu 490 rub. . . . Direktors dod Andrejevai tikai 28 stundas mēnesī, par ko viņa saņem tikai 100 rubļus mēnesī, 4 reizes mazāk nekā agrāk. Bet Andrejevai ir jāuztur 2 bērni bāreņi . . . Direktors brīdinājis arodbiedrības komitejas locekļus, ka samazinās stundu skaitu tiem, kas balsos par Andrējevu . . . Izglītības ministrija nolēma „ārstēt" Tipānu, pārceļot viņu ar paaugstinājumu uz ministriju." (Sovetskaja Latvija" 26. XII 58.).

☆

„Mežotnes selekcijas stacijas zinātniskie līdzstrādnieki saņem līdz 765 rubļiem mēnesī." („Cīņa" 13. XII 58.).

TVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar
PARCEL SERVICE
sūta caur Ukrainska Knyha,
St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239
APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi.
ku, drēbes, medikamentus, apavus, svarā no n. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA ām no Eiropas pārtiku un medikamentus.
šīnas, ieskaitot muitu — $175.00.
kalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā karā, no otrdienas līdz sestdienai.

līdz Laura nolemj aizlabprāt patēvu un ie-

Dainas soļi, rauga sētai, viņai visapoškrāsainos ikai pirms apgabalam spēciga lieusa, neizsair pārņēmusajūtas ceļs klejošanas uz mājām? vi, kas ieved s sirds gan viņa taču ir cākiem, un domās, kad ieradusies? izrādās velviņa ieraua gar aploka grimis, viņš i tad, kad ostājusies liraukta viņu

ēts, Pēteris s stiprajās kas. atbrauci un ijumu! Bet ekšā, gribu saviem vecīgi ved sa- Viņa vecāki rsnīgi lauku Dainu kā mīesi, un drīz un svešajā s tikpat labi mājās. Daina s tā. Arī Pēulta ar pašas nu palagiem ecāku mājas. ris grib Daikalnu. Izneērvetes pilsOukurgalvu", vēl kalnus ē gaidāmais

Uzbraukuši kādā mežainā pakalnā ,viņi pa koku spraugu ierauga zilā dūmakā tītās kalnu virsotnes. „Kas par varenu skatu!" sajūsmā iesaucas Daina. Zilās virsotnes tiešām no tālienes izskatās varenas un iespaidīgas, bet, piebraucot tuvāk pašam Gaiziņam, ceļinieku skatam to aizsedz pakalni, meži un birztalas. Vienīgi tad, kad ceļš sāk pamazām spirālveidīgi vīties augšā kalnā ,atklājas jauns skats ar ezeriem ,birztalām un mājām. Kalna piekāji apņēmis varens lapu koku mežs, tikai retumis atkāpdamies un dodams vietu tirumiem un pļavām. Augstāk kalnā tirumus nomaina gaŗnības un pļavas un lapu koku vidū redz arī pa kuplai eglei.

Un tad koki un krūmi atkāpjas, un Daina ar Pēteri iznāk ziedīem piekaisītajā pļavā, kas apņem visu kalna kupolveidīgo virsotni.

Pašā kalna galā ir skatu tornis, kuŗa virsotnē augstā mastā plīvo sarkanbaltsarkanais karogs! Daina ar Pēteri paliek stāvam kā apburti un raugās karogā — acīmredzot iebrucējiem nav bijis drosmes aiztikt šo latvju tautas svētumu!

„Redzi, Daina, Gaiziņš tomēr vēl ir mūsu!" sajūsmā iesaucas Pēteris ,atverdams Dainas roku savējā. Un nu arī Dainai kalns liekas kā mīļš un vecs paziņa, kam var uzticēties. Atstājuši divriteņus pie skatu torņa, Daina ar Pēteri apstaigā kalna virsotni, apbrīnodami plašps un nepārredzamos skatus, kas viņiem no tās atklājas.

(Turpinājums sekos)

K. KĀRKLIŅŠ

pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,

Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board

892 DANFORTH AVE.

Birojā HO 1-1114, mājā HO 5-6384

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS un LAUKU APKĀRTNĒ.

DANFORTH - BROADVIEW: 11 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, 3 modernas virtuves, 3 vannas istabas. Iebraucamais ceļš un mūra garāža. Māja labā stāvoklī. Iemaksa pēc vienošanās.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultkieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Iebraucamais celš un garāža. Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $4.500,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 7 istabu 2 stāvu dubultķieģeļu māja, jauna eļļas apkure, liela virtuve, vannas istaba, garāža. Cena $14.000,-.

MUMS IR IESPĒJA MĀJU PIRCĒJIEM SAGĀDĀT NAUDU IEMAKSĀM BEZ PROCENTIEM.

APKĀRT ZEMES LODEI

Anna Tompsone nesen aplaupījusi kādu Nujorkas banku tikai „joka pēc", lai pierādītu policijai, cik viegli var tikt pie naudas šajos laikos, bez jebkādiem uguns ieročiem - vienīgi ar mazu zīmīti, uz kuras bijis šāds teksts: „Turiet muti, jeb es . . . Dodiet man vienu milponu dolaru!" Kasiere tai noskaitījusi $ 000, bet Tompsone jau pie nākošā lodziņa naudu atdevusi. Tā policistiem šis licies labs joks, un tie smaidīdami dūšīgo bankas „laupītāju" nogādājuši cietumā.

Kāds pārdrošnieks Montreālā nozadzis policijas mašīnai bateriju. Kad policijas inspektors gribējis mašīnu iestartēt — visas pūles bijušas veltīgas. Tikai vēlāk tas atgādies, kas par lietu.

Jauns rekords uzstādīts skaņu plašu spēlēšanā. Dro Vernera nule kā bez pārtraukuma mainījusi plates 202 stundas un 29 minūtes. Pēc tam viņa aizmigusi momentāli. Nav zināms, kad viņa atmodusies, bet zināms ir tas, ka Vernera vēlāk saņēmusi vairākas godalgas un arī darba piedāvājumu.

Sav. Valstu galvaspilsētā Vašingtonā ir 1.155 baznīcas un sinagogas: 1.014 ir protestantu, 102 katoļu, 7 pareizticīgo, un 32 sinagogas. Beznīcu piederīgie sadalās šādi: apmēram 977.000 protestantu, 254.000 katoļu, 89.000 jūdu ticīgo un 631.800 tādu, kas nekur nepieder.

NORĀDĪJUMI . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

ga stingri zinātniska pieeja, kas ļoti labi iederējās Scilijas ķēniņa Rodžera II plānos pasaules apzināšanai. Arabu tipa kartes kopiju atradam apceramajā grāmatā, kas nes tās pagatavotāja Idrisi vārdu. Tā laika arabu kartem raksturīga ziemeļu-dienvidu orientācija, tikai apgrieza veidā: dienvidi kartes augša, ziemeļi lejā. Salīdzinot ar Ptolemaja karti, redzam, ka Eiropas pussalas izstiepums rietumu virzienā kļuvis mazāks, krastu kontūras nereālākas un Itālijas pussalas novietojums pabīdīts rietumu virzienā, padarot Eiropaš kontinentu uz ziemeļiem atbaidīgi šauru.

Jāpiezīmē, ka Idrisi varēja operēt ar daudz precizākiem aprēķiniem meridiānu noteikšanā nekā viņa priekštecis Ptolemajs. Tomēr Idrisi karte, ģeografiskā ziņā Ptolemaja pasaules kartes vērtību nepārspēj.

Ptolemaja ideju atdzimšana Eiropā sākās 15. g. s. sākumā ar viņa „Ģeografijas" pārtulkošanu latīņu valodā, sagatavojot ceļu **Merkatoram** un līdz ar to arī modernajai kartografijai.

Daži vārdi tomēr jāsaka par Olava Magnus jūras karti, kuŗā Baltijas jūras profils iezīmējas jau ar diezgan lielu precizitāti. Karte atzīstama ne tikai par mākslinieciski pievilcīgu, bet arī no tās dveš dzīvības zīmes. Skatītājs ieraudzīja tautas Baltijas jūras krastos, kas dzīvoja, strādāja un cīnījās. Zvēru, cilvēku, koku u. t. t. attēli zīmēti ar lielu rūpību un nenoliedzamu māksliniecisku gaumi. Tomēr Olavs Magnus vēl nebija spējīgs pilnīgi atbrīvoties no leģendām, bet tāda tendence jau nepārprotami bija.

Atkal latviešu trimdas literatūra ir kļuvusi bagātāka ar vienu labu grāmatu. Grāmatas saturs visumā tomēr jāieskata kā ceļrādis mūsu tautas senatnes pētnieku jaunajai audzei. Tā parāda līdz šim maz cilātus vai pat pilnīgi ignorētus mūsu tautas senatnes liecību avotus.

Kartografijas vēsture ir sena un gara. Ja cilvēka spēkos būtu izpētīt visas rietumu valstu bagātajos archivos atrodamās vecās kartes, tad, pamatojoties uz to nosaukumiem, varbūt izdotos iemest kaut vai dažus biklus skatus aiz Baltijas tautu pagātnes tumsas plīvura. Neviena senā leģenda, kaut arī tā izklausītos gluži nereāla, nav bez pamata. Cilvēka domāšana nav spējiga atbrīvoties no tiešā pieredzes ceļā gūtiem iespaidiem.

Pārskatot bibliografisko sarakstu, tomēr jāsaka, ka tas neietver visus tekstā norādītos avotus, līdz ar to arī neērts tādam lasītājam, kas vēlētos lietas būtībā ieskatīties dziļāk vai arī pārbaudīt pats savu zināšanu pareizību kāda jauna avota gaismā. Kaut gan bibliografija ņēmusi vērā „Blatijas jūra senajās kartēs" ir īsa, tomēr prasīties prasās pēc norādījumiem uz izmantotā avota kvalitāti.

Visumā jāsaka liels paldies mūsu cienījamam profesoram par šo darbu. Grāmata dod daudz ierosmes ne tikai nākotnes pētījumiem vēsturē, bet arī ģeopolitiskām atziņām attiecībā uz Baltijas apgabalu.

PELNU DIENA, METENIS UN BUDĒLI

Augšā: Toronto, Hamiltonas un Niagaras skautu vadītāji, vakara dalībnieki: No kr. 1. r.: vad. M. Šuriņa, A. Loze, R. Pavasara, N. Pulciņa, Dz. Majoriņa, gaidu jendas pr-ce A.Martinsone un G. Upīte. Aizmugurē: vad. Ē. Jēkabsons, E. Davidsons, skautu jendas vad. S. Leimanis, vecāku pad. pārstāvis Vilks un A. Smiltnieks.

„Ventas" gaidas, Meteņu uzveduma dalībnieces, kas vad. Gundegas Upītes un Dzidras Majoriņas vadībā sniedza labi sagatavotus priekšnesumus. Foto: J. Ligers, jr.

„Ventas" gaidas rāda priekšzīmi tautas seno tradiciju iedzīvināšanā

Sestdien Hamiltonā pulcējās skauti un gaidas ar saviem vadītājiem no Toronto, Niagaras un Hamiltonas, lai atzīmētu Meteņa dienu — senu mūsu tautas tradiciju, kas sākusi pamazām no mūsu sarīkojumiem izzust.

„Ventas" gaidas sniedza labi sagatavotus priekšnesumus par seno budēļu izdarībām, jokiem un dančiem, savu enerģisko vadītāju G. Upītes un Dz. Majoriņas vadībā. Vad. Majoriņa garākā stāstījumā iepazīstināja ar Meteņa dienu, tās nozīmi, ar budēļiem, kas savus „sirojumus" no mājas uz māju sāka Mārtiņa dienā un nobeidza Pelnu dienā, referātu illustrējot ar izmeklētām tautas dziesmām.

Priekšnesumiem sekoja tautas dejas, par latvisku mūziku gādāja skautu vadītājs E. Davidsons.

„Ventas" gaidas bija gatavojušas rokdarbus — tautiskas sedziņas un spilvenus, ko izlozēja loterijā. Apmeklētāju vidū bija arī gaidu jendas priekšniece vad. A Martinsone un skautu jendas priekšnieks vad. S. Leimanis. Hamiltonas skautu un gaidu vecāku padomes dāmas bija gādājušas par cienastu visiem vakara viesiem. Sarīkojums izdevās ļoti labi. Jācer, ka gaidas tādu rīkos arī nākošajā gadā.

L.

PAR METU UN METEŅIEM

Seno dievu pēdas mūsu valodā

Ir pēdējais laiks mūsu vēsturniekiem, valodniekiem un citiem senatnes pētniekiem revidēt „veco" un lielo tautu uzspiestos uzskatus par mūsu pagātni un valodu. Pamatīgāk iedziļinoties senajos avotos, varam pārliecināties, ka, piemēram, daudzi no t. s. „svešvārdiem" ir gluži latviski pēc savas izcelsmes. Tā tas ir arī ar plaši pazīstamo mēru vienību „metrs", kuŗa sakne līdzinās latviešu darbības vārdam „met" (mēra) 3. pers.

Vārdam „mest" ir dažādas, bet visai kopsakarīgas nozīmes, bet kā galvenās tomēr paliek „mērīt", „sviest" un „mainīt" vai „mainīties". Tā, piem., latvietis ar kārti, vai savas kājas, soli vai pēdu (kas arī tapusi par mēra vienību) „izmet" lauku. To dara arī mednieki un tā radies vārds „masts", gluži kā jūrniekiem, kas arī mēra savas kuģa kokus. Bet latvietis saka arī: „metas tumšs", „sametas bailes", „apmetas uz dzīvi", „iemetas krika", „uzmetas svešinieki", „piemetas slimība", „nometa spalvu", „pārmeta iedomību" u. t. t. Tie visi ir vārdi, kas saistīti ar pārmaiņām, tāpat kā senā tautas tradicija — Meteņi, kuŗu piekopj lielo dabās pārmaiņu laikos.

Zinātnieki joprojām strīdas, vai matriarchats ir pastāvējis arī kā politiska un militāra sistēma, bet nav nekādu šaubu, ka dienvidos sievietes daudzus gadu tūkstošus ir dominējušas garīgās kultūras, sevišķi reliģijas laukā. To pierāda tas, ka senākās dievības vairākumā bijušas ar sieviešu vārdiem Sumēras „dievu māte" — Tiamāta tikai niknā ziņā atdevusi savu varu jaunajiem dieviem. Tāpat vēlāk par savu stāvokli ar „viriešu dieviem" ir cīnījušās arī Lata (arī Leta), Kubela, Meta, Ķekata, Astarte u. c.

Tiamāta krita šajā ziņā, bet no viņas ķermeņa, pēc sumēriešu nostāstiem, radusies visa pasaule. Tāpēc arī asīriešu valodā zemi sauc par „mātu", bet pašā sumēriešu valodā ar to apzīmē jēdzienu „mirt".

Traģiski noslēdzies arī grieķu gudrības dieves — Atēnas mātes Metas liktenis — to apraja vēlāko āriešu atnācēju dievs Dzevs, lai piesavinātos viņas lielās gudrības. Vispār dievu sfērā šāds paņēmiens — „kā tikt pie gudrības" — bija visai iemīlots, jo arī mežonīgo, tumšo ģermāņu jaunais dievs Odins nespēja izgudrot citu veidu, kā nosist veco āriešu gudrības dievu Meimeru un izsūkt viņa smadzenes . . .

Te nu spilgti redzam, kā dievu likteņos simbolizējās pašu tautu likteņi un visas āriešu civilizācijas gaita: pirmie un īstie ārieši aizgāja bojā, lai dotu gara gaismu un tehnisko augšupeju milzīgai Eiropas iedzimto mežoņu masai. Šie ārieši pārstaigājuši visu pasauli un devuši tādus raksturīgus vietu un tautu nosaukumus, kā Jonija, Panjonija, Venecija, Venta, Karija, Korsika, Kurīļu salas, Koreja, Kursa u. c.

Un tā nu mums jāatzīst, ka tas, ko ārieši — pasaules apgaismotāji — kā pēdas visvairāk atstājuši: tautu un vietu nosaukumi, āriskie ticējumi, valodas formas un archaioloģiskie izrakumi — apbrīnojamā kārtā ved pie mūsu pašu senčiem, pie divām lielām āriešu cilšu grupām — baltiem (austrumāriešiem) un ķeltiem (rietumāriešiem), kas nenoliedzami pirms apm. 10.000 g. ir bijusi viena tauta.

No daudzo piemēru virknes apstāsimies mazliet sīkāk pie tās pašas dieves Metas, kuŗai radniecība arī ar pašu dievu māti Tiamātu, brīgu dievi Kubeli un lielo pārmaiņu dievieti Ķekatu (Hekati).

Ar Metas vārdu daudzās āriešu apgaismotās Eiropas tautās vispirms ir saistīta mērīšana jeb „mešana": latīņu „metior" = mēru, krievu „metak", čehu „metu", „mesti", poļu „meta" (robeža, arī attālums), rumāņu „mers", = gaita, soļošana; prūšu „pomests" = padoties, lietuviešu „mestas = mērs u. t. t. Plašākā nozīmē šis vārds nozīmē dažādas pārmaiņas, un tā līdzība ar mūsu „mest" ir nenoliedzama. Bet tiklīdz šis vārds (resp. — tā sakne) ietērpjas mazliet svešākā veidā „kā, piemēram „jau pieminētais „metrs" vai arī „metamorfoza", — mēs uzreiz saucam: „Svešvārds!"

Tā nu iznāk, ja būtum daudz maz konsekventāki, par svešvārdu tad būtu jāsāk saukt arī mūsu tūkstošiem gadu vecais vārds Metenis! Jo lūk, grieķiem arī ir vārdi: „metenosomatosis" (pāriešana no viena ķermeņa otrā) un „metonymia" (vārda maiņa, joks). Tāpat arī latīniem — „metuo" = nobaidīt un „metus" = baidīšana. Analizējot šo vārdu nozīmi mūsu Meteņu izdarību fonā, redzam to ļoti ciešo sakarību.

Tāpat tas ir ar grieķu pārmaiņu dievieti Ķekatu, kas mums atgādina Meteņiem līdzīgas izdarības — „ķekatās iešanu". Kā zināms, dieve Ķekata mīlēja pārveidoties un nosaukties dažādos vārdos: apakšzemē par Proserpini, virszemē — par Zemeli, arī Mēnešdievi. Bieži tā pārveidojās arī par baltu kuci vai citu dzīvnieku.

Vispār, mūsu valoda ir piebārstīta ar daudziem no dažādiem vārdiem, kas atvasināti no āriešu dievu nosaukumiem. — Vispirms no indu dieviem: no Rudras („launs vējš") cēlušies mūsu vārdi „rudens, „ruds", no Soma (dzērienu dievs) soma; Savitara (dzīvības dievs) — savīst; Ušas — baltu dievi Ūsiņš, Uželis, Ausma; no Laksmes (laimes dieve) — līksme; Šīvas — sīvs; Varuna — vara, varēt, varens; no ķeltu dieves Godas (Latas meitas) mums ir vārdi „gods", „godības, „godināt" u. c. No citas ķeltu dievības Dagdas mums ir vietas nosaukums Latgalē. Tīriešu ciltsmāte dieve Tīra nenoliedzami mums devusi vārdus „tīrs", „tīrība" (Tīriba — tā saucās arī kāds ķēniņš Mazazijā!).

Samērā ļoti sveši mums līdz šim vēl ir kūru, pālu un mitānu dievi Mazāzijā, bet mūsu valodā tie atstājuši ārkārtīgi nozīmīgu mantojumu. Tā, piem., no mitānu dieves vārda Šauškas esam guvuši vārdu „šausmas", no kūru dieva Traka, arī Tarkā — vārdus „traks", „tarkšķēt" u. c.; kūru pavasara dievu Ara un Apara vārdi neapšaubāmi saistās ar mūsu vārdiem „art", „arājs", „apara' ,armēņu patvēruma dieva Mājana nosaukums — arī mūsu „māja" (kas pavisam nav no igauņiem aizņemts vārds!). Sumēras upes dieve Naru ir mūsu pašu nāra, bet pālu labības dieve Labarna — mūsu labība, gluži kā romiešu Sēja = sēja. Latviešu vārds „tirdīt" mūs noved pie kūru dieva Tirdata, bet „pats" — pie indu dieva Pata.

Te uzskaitīta tikai neliela daļa no visa lielā mums „dievu atstātā mantojuma". Tie, kas interesējas par mūsu senatni, viegli atradīs vēl simtu citu piemēru, bet „neticīgie" jeb „pārgudrie" vēl ilgi smiesies par to, neapzinoties, ka smejas paši par savu nezināšanu . . .

Alberts Kalniņš

PIE AĻASKAS ESKIMOSIEM

Ansis Himmelhēbers stāsta par pieredzējumiem Aļaskā

Kā zināms, Aļaska nesen kļuva jaunākā zvaigzne ASV karogā, kādēļ ar interesi var pakavēties pie šī zemes stūriša, kas mums aflaž licies pārlieku tāls un dzīvei nepiemērots. Laiki, kad tur aūgušas palmas un pulcējušies siltzemju dzīvnieki, sen pagājuši. Runājot par Aļasku, mūsu skati neviļus pievēršas kamīnam. Šķiet, tā reiz domājis arī Krievijas cars, kas šo zemi pārdeva ASV, ko tagad komūnisti gaužām nožēlo, jo tā būtu ārkārtīgi izdeviga viņu „miermīlīgajiem" pasaules iekaŗošanas plāniem. Un tomēr tur dzīvo cilvēki: eskimosi, apmēram 40.000, no Grenlandes piekrastes gar Ziemeļamerikas ziemeļu daļu līdz pat Sibirijas austrumiem. Kaut gan viņi dzīvo izkliedēti, savu kultūru tie saglabājuši. No tā var secināt, ka eskimosu vienkopība nevar sniegties sevišķi tālā pagātnē. Jautājums no kurienes eskimosi nākuši, jo ilgu laiku nodarbināja archaiologus. Bija divas gluži pretējas domas: vieni atzina, ka eskimosi vispirms dzīvojuši Ziemeļamerikas iekšienē, citi teica, ka viņi pārnākuši no Sibirijas. Tad nāca pagrieziens ,jo izrakumos Aļaskas vecākajos zemes slāņos atrada harpūnu un citas eskimosu mantas. Tagad domā, ka eskimosu pirmdzimtene ir Āzija. Archaiologi labprāt vēlētos izrakumus turpināt Sibirijā, bet komūnisti neatļauj.

Tiem, kas vēlas apmeklēt Aļasku ar kuģi, ieteicams to darīt jūnija sākumā, izbraucot no Sietlas ostas. Par savu braucienu uz Aļasku stāsta Ansis Himmelhebers, kas turp devies zinātniskos nolūkos — pētīt eskimosu dzīvi un zemi. Viņš saka, ka kuģa starpklājā braukuši kāds 100 dūšīgu jauniešu, kuŗi dienvidu fjordā Aļaskā izkāpuši malā. Šos jauniešus uz dažiem mēnešiem bija salīguši lašu zvejai kāda firma Filipīnās. Pirmajā klasē braukuši pārtikuši amerikāņi, kuŗiem pie pulksteņu važām karājās prāvi zelta gabaliņi. Šie vīri brauca zeltu zvejot. Ar dažiem mēnešiem pietiekot, lai sazvejotu gada kārtīgai iztikai. Tātad „trūcīgās" Aļaskas ūdeņos glabājas vēl nenoskaidrotas bagātības.

„Pēc 10 dienām nonācām zeltraču pilsētā Nomē", raksta A. H. „Izkāpuši krastā, lai dotos iepirkties, brīnījāmies, ka visām mājām un veikaliem aizvērti logi un ielas kā izmirušas, kaut gan saule spīdēja visā savā spožumā. Izrādījās, ka esam iebraukuši pašā pusnaktī, kad visi pilsētiņas iedzīvotāji saldi dusēja. Te bija sācies „mūžīgās gaismas" periods. Mana vēlēšanās bija nokļūt iespējami maz civilizācijas skartajā eskimosu apmetnē ,un mani ar hidroplānu aizveda uz Kuskovimas upi, resp. straumi, kur ir neliela misionāru apmetne Betela. Nelielajā sādžā dzīvo tikai pāris ādu tirogotāju. Viņi tā iemīļojuši kluso Aļasku, ka nevēlas vairs to atstāt. Satiku amerikāņus, kuŗi savā mūžā nebija auto redzējuši, un kad par to stāstīju, brīnījās. No turienes ar ASV valdības kuģi aizbraucu uz vientuļo Nunivak salu. Es tur biju viens baltais starp 200 eskimosiem Beringa ūdeņos.

Eskimosi te dzīvo divi sādžās, kuŗu mājas pa pusei atrodas zemē, celtas no jūras pieskalotiem kokiem. Telpu apgaismo no augšas, un kā rūts noder pūšļa āda, kādēļ telpā valda krēsla. Ledus, resp, sniega būdas ir tikai retās vietās. Nevaru teikt ,ka nunivakieši mani būtu sevišķi laipni uzņēmuši. Bet šis dzestrums zuda, kad biju piedalījies viņu rīkotajā „sviedrēšanās" telpā. Šādu svīšanu viņi rīko vai ikkatru pēcpusdienu, un ar lielu kaisli nododas šai paražai. Eskimosi nelieto alkoholiskus dzērienus un nesmēķē. Tikai lielos svētkos viņi nododas dejas priekam. Sviedrēšanās notiek vīru mājā, kur grīdā ir dobe. Šajā dobē sakrauj degmateriāļu kā sārtu. Tad vīri iģērbjas kaili, notupas gar sienām un aizdedzina sārtu. Liesmas šaujas uz augšu un telpa loti piekarst. Sviedrētāji aplaista sevi ar ūdeni un mutē tur vīstokli, lai nepagurtu elpot. Tā vīri sēž 10 minūtes. Tad viņi kaili izskrien laukā, nosēžas sniegā un priecājas par kraso temperātūras maiņu. Kad gribēju piedalīties svīšanas peldē, eskimosi centās mani atrunāt, jo neizturēšot. Bet kad neatlaidos — atļāva. Pēc tam viņi man priecīgi kratīja roku un sauca: „quiana, quiana", kas nozīmē paldies, paldies. Tā mēs kļuvām labi draugi.

Sievietēm vīru mājā aizliegts ieiet. Tikai sevišķos svētkos viņas drīkst to darīt, bet tad viņām jāstāv aiz savu vīru muguŗām. Mielastam sākoties, sievām jāatstāj vīru māja. Risinoties dejām, sievām jāstāv, un viņas tikai drīkst palocīties. Puspievērtām acīm viņas vīriem pasniedz koka traukā ēdienus, un tad tūliņ aizsteidzas projām.

Noskaidroju, ka tam sava nozīme, jo eskimosi dzīvo no medībām un zvejas. Šo darbu pilda vienīgi vīri, un tā sievietēm te ir it kā pasīva loma. Viņas ir pilnīgi atkarīgas no vīriem. Eskimosu sievietei katrā ziņā vajag vīrieti, kas par viņu gādā. Bieži vīri noslīkst, kādēļ rodas bažas ,vai uztura gādāšanai nepietrūks vīriešu. Tēvs Nunivakos nevar uzturēt vairāk kā sievu un divi bērnus. Ja kādā ģimenē piedzimst vairāki bērni, tos ar prieku atdod bezbērnu ģimenēm. Tā vienā sādžā no 18 bērniem 8 dzīvoja pie audžu vecākiem. Tas ir iemesls, kādēļ eskimosu ir tik maz. ASV valdība nodomājusi nākt eskimosiem palīgā, uzlabojot dzīves apstākļus. Ir pat tādi gadījumi, ka viens vīrs nespēj uzturēt ģimeni, tad sievu apprec divi vīri. Kad bērni ir pieauguši, tad vecie ilgojas nāves. Notiek, ka vecie svinīgā ceremonijā, visiem ģimenes locekļiem klātesot, izdara pašnāvību, lai tā kopību atbrīvotu no liekēža.

Kaut kas brīnišķīgs ir viņu apdāvināšanās paraža. Tādās reizēs viens sacenšas ar otru, un to dara tik plašos apmēros, ka vienam jāpaliek „mazākumā", kas tad nokaunējies aiziet uz savu mītni. Vienīgā kopība ir ģimene. Nav neviena pavēlētāja. Ir tikai viens „gudrinieks", kam jāiet palīgā tad, kad citi vairs nespēj ko paveikt. Tas ir gudrākais un stiprākais vīrs salā. Viņu dēvē par „Okiskach".

Eskimosi pieraduši pie aukstuma — viņi priecājas par asiem vējiem un stingru salu. Viņi saka, ka senos laikos visu ko ēduši nevārītu. Tas var būt, jo, vārds „eskimo" nozīmē jēlas gaļas ēdāji. Šo vārdu viņiem devuši indiāņi. Nunivakieši nekurina mītni. Un tad, kad tajā vāra, jāatver durvis, lai rastos caurvējš un dūmi izplūstu pa luktu laukā. Tā telpu atdzesē vēl vairāk. Bet viņi neslimo ar saaukstēšanos un iesnām kā mēs. Pret aukstumu eskimosi nodrošinājušies ar savu tērpu. Vasarā viņi labprāt ģērbjas linu drēbēs, kuŗas nopērk no tirgotājiem. Eskimosi netiko ne pēc kādām ērtībām vai greznumlietām. Ja viņi ko pērk no tirgotājiem, tad to, kam praktiska nozīme.

Kad vīri samedī roņus, viņi nogriež tiem galvas, ko sievas iemet atpakaļ jūrā, jo tic, ka galvai pieaugs jauns rumpis, un citu reizi ronis atgriezīsies pie mednieka, kas tam lāvis dzīvi turpināt. Pēc medībām riko svētkus, tad vīri nes uz vīru māju pie kokiem piespraustus pūšļus. Tos viņiem devušas sievas, kad tās iztīrījušas roņu iekšas. Pūšļus uzkar pie vīru mājas ieejas un 8 dienas dejo šo pūšļu priekšā. Astotajā dienā, pa kādu ledus caurumu, pūšļus svinīgi iebāž jūrā. Pūšļi pievienojoties galvai, un augot jauns ronis.

Arī šajā zemē cilvēki domā par mākslu. Dejās viņi atceras savus vecākus .Viņi arī izdajlo savas bungas, pie kām urbj tikmēr savu degunu, līdz asinis sāk tecēt. Ar tām viņi izkrāso ornamentus uz bungu ādas. Bieži arī attēlo kādu notikumu no medībām vai no ģimenes dzīves.

Apbrīnojama ir viņu smalkjūtība. Ja notiek kādas sacensības un kāds pagurst, tad cits no pulka paliek iepakaļus, lai mērķi sasniegtu kopā ar atpalicēju, un tā pusi no „kauna" uzņemtu uz sevi."

O. Krs.

Toronto latviešu „Y" otrā vienība atkārtoti zaudē pirmajai vienībai

Otrā vienība šai sacensībai bija piegājusi ar lielu nopietnību un cerēja savai pirmajai vienībai sagādāt pārsteigumu.

Sacensības gaitā tomēr rādija, ka nepietiek tikai ar gribu, vajadzīga arī rutīna, kas otrai vienībai vēl trūkst. Ja pirmo puslaiku pirmā vienība beidza ar nepārliecinošu 5 punktu pārsvaru, tad otrā puslaikā aina mainījās. Dažiem otrās vienības spēlētājiem nevajadzīgi daudz metot uz grozu, pirmā vienība pārņēma neveiksmīgi izmestās bumbas un pārvērta tās punktu guvumā savā labā. Rezultāts — 6':36 (25:20) pirmās vienības labā.

Pirmā vienībā spēlēja: Groskaufmanis (8), Uiska (6), Bambers (9), Cīrulis (17), Ozoliņš (12), Soste (2), Rāva (7).

Otrā vienībā: Griķis 5,, Freibergs (0), Slaņķis (8), Pone (2), Zentiņš (5), Ātrēns (12), Pelše (0), Ezers (4), Kūlnieks (0).

LATVIEŠU „Y" BASKETBOLA SACENSĪBU KALENDĀRS

Piektdien, 20. februārī, „Y" I — Can. Packers, plkst. 8.30 vak., Centrālās „Y" vingrotavā.

Sestdien, 21. februārī, „Y" I — TLSK, plkst. 4.30 Centrālās „Y" vingrotavā, un „Y" II — DV „Community Center", Queen St.

Piektdien, 27. februārī, „Y" jaunatnes vienība — St. Katarīnas latviešu jaunatne, Niagarā.

Sestdien, 7. martā, Latviešu „Y" piedalās Toronto Intermediate „A" meistarības turnīrā, Centrālās „Y" telpās

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis ST. KATARĪNĒS

H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,

kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ

OTTO KROLLS,

800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA.

Tel. MOnroe 6-5389.